

F.LEGISLAȚIE

14 iun.'34 -apr.'37

Documentele în ordinea introducerii pe calculator :

Guvern Tătărescu .Legisl.PNL .Ses. extraordinară .14 iun.-iul.'34

[LD:sesiunea extraordinară a fost dedicată, în special , adoptării bugetului și altor măsuri strict economice .Vezi la **fișier Guvern și Parlament** .Aici notez doar munca legislativă.]

1.)LEGEA SANITARĂ,(modificarea legii PNȚ),Senat , 28 iun.'34

("Adevărul" , 29 iun.'34)

Dr. Costiniu (ministr.Sănătății) , Skupiewski (raportor

[LD : nu am studiat legea în amănunt. Dar trebuie să subliniez că **ea era făcută de medici , reprezentați destul de bine în Parlamentul român**]

a.)DRIoanițescu (PNȚ)

«Distruge întreaga *Lege sanitară* din 1930.

-**dr. Teofil Lupu** : aduce unele observații, dar o va vota ;

b.)dr. Skupiewski (raportor)

«Corectarea legii PNȚ

Rspinge criticile lui DRIoanițescu ;proiectul actual doar corectează unele...in legea PNȚ.

c)dr.Costinescu (ministrul sănătății) :

«Legea

Legea din 1930, alcătuită de dr. Moldovan ,**a fost modificată chiar de DRIoanițescu** -care nu este medic - în 1932.

Actualul proiect , nu este al lui, ci este cerut de întreg corpul medical .

Preocuparea lui este **să facă ceva pentru sănătatea și igiena satelor.**

Modul de recrutare a personalului sanitar pentru sate este o chestiune f. importantă.

Prin această lege, **această recrutare s-a scos de sub influențele politice .**

Separarea medicului sanitar de cel igienist a fost o eroare ,și de aceea a scos-o .

A prevăzut în bugetul ministerului **încă 200 de medici de circumscripții** .

2.)UTILIZAREA ELEMENTULUI ROMÂNESC în întreprinderi, 2-3 iul.'34

ing. N.Todorescu (ministr. Industr. și comerț) , **Eug.Titeanu** (raportor)

(DAD, MO 12, 3 iul.'34, p-850 - 990)

a) **ing. N.Todorescu** (ministru, PNL)

b) **ACCuza** (LANC)

c) **dr.N.Hasnaș** (PNL)

d) **G.Deleanu** (PNL-g)

f) **Flaviu Șuluțiu** (PNL)

h) **Șt.Mihăescu** (PNT)

j) **Fritz Conert** (P:Germ)

l) **Adam Ionescu** (PȚ-fără Lupu)

n) **Pamfil Șecaru** (" Curentul ")

p) **I.Răducanu** (PNT)

s) **Eugen Tireanu** (Raportor)

e) **N.Rizescu -brănești** (PNL)

g) **Al.Alimănișteanu** (PNL)

i) **M.Plătăreanu** (PNL)

k) **V.Serdici** (PNT- ex lupist)

m) **Petre Bejan** (PNL)

o) **Romulus Seișanu** (Liga antireviz.)

r) **Vlad Dimitriu** (PȚR)

[LD : la fel ca în cazul celorlalte legi, dezbaterile la această lege prilejuiesc paranteze deosebit de interesante despre : istoricul industriei românești ; evoluția legislației economice ; legile protecționiste ; doctrinele economice (" prin noi înșine !" ; " porți deschse ") ; naționalismul economic ;capitalul străin ;xenofobia economică ;antisemitism ; ș.a.
Vezi la **fișierele problematice** .Doc. integrale la ...**fișierele partidelor respective** ...

a)Ing. N. Teodorescu / 2 iul.'34

▪Expunerea de motive

▪Evoluția legislației

Încadrarea cu personal românesc a întreprinderilor cu caracter economic ,a constituit o principală preocupare .De fapt, **în toate legile** privitoare la **regimul minier și industrial, s-a făcut o legătură între sacrificiile speciale la care Statul se angaja față de întreprinderile private și încadrarea acestor întreprinderi cu elemente românești .**

"S-a căutat să se stabilească un echilibru între **interesele de ordin național** și posibilitatea ca **supravegherea și conducerea** întreprinderilor cu **capital străin** să fie exercitată de către **reprezentanții direcți** ai acestui capital.

-Legea din 1887...

Prima lege de **încurajare a industriei naționale-** din anul **1887-** în primul său articol , **condiționează acordarea avantajelor** , consemnate în acea lege, **de angajarea personalului român** , în proporție de cel puțin **două treimi** ;Reese în mod clar că **legiuitorul era preocupat de a da un caracter cât mai național industriei care se stabilește în țară** , chiar în epoca în care **această industrie era aproape inexistentă și când, prin urmare, se justificau și mai mult dect astăzi ,toate sacrificiile pentru atragerea capitalului străin.**

-Proiecte 1903, 1909 ...

În două proiecte de legi (1903, 1909) , alcătuite înainte de intrarea în vigoare a *legii din 1912* , a apărut și **mai accentuată tendința de ocrotire a personalului românesc.**

Prin proiectul din 1909 , **ministrul Al.Djuvara** ,a împărțit personalul în **4 categorii** -administrativ, tehnic superior, lucrători specialiști,salahori -la fiecare categorie **fiind prevăzută proporția minimă de personal românesc.**

De asemenea prevedea **avantaje speciale** pentru întreprinderile la care **personalul românesc va fi ridicat la 80%** .Din motive politice conjuncturale, **legea nu a fost votată.**

-Legile miniere 1895 , 1904

Legile aveau jurisdicție numai în Vechiul Regat , în **teritoriile alipite** fiind în vigoare **o sumă de legi și statute diferite** , după regiune și după minereul ce se exploata .

-Legea din 1912(Vechiul Regat)

" Legii din 1877 ,i-a urmat **legea din 1912** , care e **în vigoare și astăzi**. Prin această lege, nu numai că **se mărește cota minimă obligatorie de personal românesc** în întreprinderi , **de la 66% la 75 %** , dar **se stabilesc diferite categorii de personal** .tehnic și administrativ - cu scopul de a impune ca atât conducerea administrativă cât și cea tehnică **să fie în majoritate națională** . " **Regulamentul** acestei legi, prin **art. 21** , dezvoltând principiile legii, **caută să concilieze necesitățile de specialiști** în anumite ramuri industriale , **cu acelea de promovare a muncii naționale** . "

-Legea minieră din 1924 :România Mare

Legea din 1924 , a fost **prima lege completă care unifica toate regimurile** diferite existente la acea dată. În această lege, **la art. 60** , se stabilește un **minim de 75 % personal românesc pentru fiecare categorie de funcțiuni**.

-Legea de reglementare a migrațiilor(1930,PNT)

-Legea ptr. protegurea muncii indigene.(1930,PNT)

În afară de legile industriale și miniere , au fost și **legi speciale în care era fixată situația personalului străin în întreprinderi**. Dacă prima are un caracter quasi -polițienesc (de control) , **a doua a avut un caracter economic național** .

Prin **art. 4** , **era oprită imigrarea specialiștilor străini** , pentru lucrările care puteau fi executate **de elemente românești**. De aici rezultă că proporțiunea de **25 % de străini admiși în întreprinderi** , pe baza legilor speciale, indica **minim 75% personal românesc**.

Ing. N. Teodorescu / 2 iul.'34

#Comparație cu alte state

Cu toate aceste dispozițiuni relative la promovarea elementului românesc în întreprinderi , **țara noastră rămânea totuși printre țările cele mai tolerante din lume** , din acest p.d.v.

Lăsând la o parte **Bulgaria** -care **interzice cu totul accesul străinilor** în întreprinderile sale -precum și **țările din vecinătatea noastră-** Iugoslavia, Polonia, Ungaria -care au **legiuri foarte severe privind străinii** ;apoi **Cehoslovacia** , **Austria** , **Danemarca** , chiar și **Anglia și Franța** ,

sunt mult mai puțin tolerante decât noi.

România înțelege a avea o asemenea atitudine față de elementul străin , spre a reprezenta interesele capitalului , **însă numai în măsura în care situația gravă de azi o mai poate permite** .Actualmente , când **șomajul începe să ia proporții din ce în ce mai îngrijorătoare** , în România - în special **șomajul intelectual** - când o sumă de specialiști : **ingineri, chimiști, contabili, arhitecți etc etc** , cu perfectă pregătire , stau de ani de zile fără să găsească **posibilitatea de a-și valorifica cunoștințele lor** , **este necesar de a se lua măsuri de îndreptare** . "

Ing. N. Teodorescu / 2 iul.'34

▣Regimul străinilor:proporțiile

[LD : este evident că prin lege nu se urmărea " purificarea" străinilor. Dimpotrivă ! Dacă puterea economică , financiară și managerială a României avea aceste limite ... Era bine, era rău ? ! Și da și nu ...Depinde din ce unghi era văzută chestiunea...]

...industriile mai vechi

"Cu toate aceste greutateți, **proiectul lasă o proporție de 20 % personalului străin**, pentru a da o largă posibilitate capitalului **să-și aibă personalul de încredere** pentru toate categoriile

de funcționari ;mai mult decât atât ,în ceea ce privește administrațiunea ,**proporția se poate ridica până la 50%**(art. 1)

...industriile viitoare

"O încurajare specială se acordă **industriilor ce se vor crea în viitor** ,care, prin specialitate sau importanță, **pentru o bună conducere tehnică și administrativă,** **necesită un mai mare procent de personal străin,timp de 2 ani,** (până se pregătesc și românii) pe baza unui **Jurnal al Consiliului de Miniștri ,proporția elementului străin poate să fie mai mare .**

...industriile de apărare

Pentru întreprinderile care sunt în **directă legătură cu apărarea națională,încadrarea personalului** (român sau străin) ,**va fi supusă autorizării anuale** a Ministerului Industriei și Comerțului , **după propunerea unei Comisii** formată din delegați ai Președinției Consil. de min., Industrieși Comerț, Muncii, Marele Stat Major.

☞Controlul aplicării legii

Pentru exercitarea controlului aplicării legii, la sfârșitul fiecărui an,**întreprinderile erau obligate să trimită situațiile exacte** .Cu toate dificultățile **proiectul de față va contribui la promovarea elementului național,fără ca interesele capitalului străin investit în România să fie lezate , fără a diminua posibilitățile colaborării de viitor cu acest capital.**
Expunerea de motive - ministr.Teodorescu / 2 iul.'34

2.b.)**ACCuza(LANC) ,2 iul.'34**

(DAD, MO 12, 2 iul.'34, p. 853- 854)

#Paradoxul legii.

[LD: nu știu dacă voi scrie textual așa, dar , pe fond , sunt de acord cu spusele lui ACCuza. Important este de a găsi explicația cea mai adecvată privind această situație.Nu cumva acesta a fost prețul pe care românii au trebuit să-l plătească pentru intrarea lor întârziată în economia modernă și industrie ?

"Legea care ni se prezintă astăzi ,poartă **celebrul nume** - și generațiile viitoare vor avea ce scrie în această privință -poartă **frumosul nume " utilizarea personalului românesc"** în întreprinderi , **ca și cum ne-am afla într-o colonie oarecare** ,și unde **sărmanii autohtoni ar găsi că este necesar să fie întrebuințată și munca lor în întreprinderi.**

" Vă întreb , dacă nu înțelegeți **durerea acestei legi, durere care dovedește înlăturarea elementului românesc în propria lui țară ,** în mod sistematic , până la aceea că a trebuit să vină **în anul de grație 1934** , un distins ministru , cum este **d.Teodorescu** - cu care avem de altfel relații foarte dulci, de la interpelarea cu zahărul , însă dulceața este numai ptr d-lui, iar pentru noi este amărăciunea (ilaritatea) - și un distins raportor ,cum este **d-l Titeanu** , care să ne prezinte , spre examinare acest proiect de lege .

...adjudecarea paternității ideii

" **Această lege** , care se va înregistra cândva ca **o lege dureroasă** în istoria economiei naționale românești ,**este un omagiu** , pe care le aduceți , fără să voiți, **unei anumite legi de protecțiune a naționalității românești** ,a politicii **pe care eu am avut onoarea s-o susțin** ,nu de acum, ci **din anul 1889**, iar între anii **1892 și 1895** , când am fost în Cameră ,**am susținut și am luptat pentru această protecție amuncii naționale.**

Slavă Domnului, văd acum , că în anul **1934** , am avut fericirea să trăesc încă ,pentru ca **s-o văd realizată .Desigur, grație generozității dvs.** Dar mai ales grație și necesității în care vă găsiți [----] sub **presiunea opiniei publice** [----] care **îmi dă mie deplină satisfacție și confirmă toată politica pentru care am luptat o viață întregă** .(aplauze LANC)

D-lor, prietenii mei îmi recunosc acest merit ; sunt convins că mi-l recunoașteți și dvs , însă, îmi place să cred că **numai disciplina de partid este aceea care vă împiedică să-mi recunoașteți în**

mod franc și liber , acest merit pe care l-am avut . "

ACCuza / 2 iul.'34

▣Legea Teodorescu

" Dar nu e vorba de mine, dar se săvârșește un mare progres , atunci când se recunoaște necesitatea de a se protegi munca națională. [---] că este necesar ca această muncă să fie proteguită de stat [-----] Această lege nu este o lege de șomeri , ci este o lege națională [-----]

ACCuza / 2 iul.'34

...de ce 80, 70,50 %?

Dvs reprezentați aici un principiu : principiul apărării naționalității românești .[----]pentru ce adică noi să fim mai prejos decât alte țări în ce privește protecțiunea muncii naționale ?Eu cred că trebuie să fim în frunte . [-----]

"Ei bine, d-le raportor, d-le ministru, eu , în această privință , ași cere să modificați legea dvs. Și anume, nu admit 80% .De ce 80 % ? De ce recunoașteți dreptul străinilor să figureze cu 20 % ?Care este argumentul pe care-l socotiți ? [----]

A venit vremea ca noi să fim stăpâni pe industrie ; pe cât e posibil, să fim stăpâni pe toată munca românească. Nu admitem să ne dați cu țărâita - 80% , 70% , 50 % , ca și cum am trata cu cineva care are aceleași drepturi ca și noi, pe pământul acesta .Nu admitem aceasta .[-----]

Sunt destui români capabili să învețe repede orișice manipulație industrială ar fi. Dacă este nevoie [----]Statul să aducă specialiști în calitate de profesori, pentru ca munca românească să fie respectată. [-----]

▣LANC va rezolva roblema

proiectul de lege al dvs eu îl consider de tranziție [----]

voi mai aștepta 45 de ani , poate nu, cât îmi va da Dumnezeu .O să-mi ziceți:ce aștepți d-ta ?

Aștept ca să vin eu , să vă înlocuiesc pe acele bănci

și să aplic politica națională românească așa cum se cere de mult, și se impune, ca supremă necesitate în momentul de față " (aplauze LANC)

ACCuza / 2 iul.'34 -

2.c) dr.N.Hasnaș(PNL), 2 iul.'34

...Continuitatea politicii liberale

Legea . este " răzburarea imanentă a nevoilor țării "; este " concepția și continuitatea PNL " care a căutat să dezvolte cât mai mult elementul românesc. "

... când Partidul Liberal venea cu o concepție românească a industriei românești și a capitalului românesc , cu concepția de a introduce elementul românesc în toate industriile și muncile,găseam în spatele nostru Partidul Conservator , care opunea toată forța și toată energia pentru dărâmarea acestei concepții " (aplauze la majoritate) [-----]

Dacă lucrurile stau așa, este datoria fiecărui guvern care se respectă ,să caute să ridice cât mai mult elementul românesc , să-l apropie de nivelul cultural general, făcându-l să prospereze. Prin urmare , salut din toată inima această lege

pe care o aduce Partidul Liberal, care dovedește , și de data aceasta , că a știut să fie alături de nevoile Țării Românești. Aceasta este concepția și continuitatea PNL " [-----]

▣Legislația protejării elementului românesc

Primele legiuri de protejare a elementului românesc au fost întocmite de Paridul Liberal. Atât legea din 1887, cât și legea din 1904, 1909, se datoresc Partidului Liberal.

()Vintilă Brătianu

Cine nu-și mai amintește cât a luptat pentru protejarea elementului național,Vintilă Brătianu ? Nu a fost el botezat de xenofob ?A încurajat cu toată energia industria

românească și munca românească. [-----]După război, **fiecare țară se închide în carapacea sa ; fiecare popor caută să producă în țara lui ceea ce are nevoie .**

Această politică, pe care **Vintilă Brătianu a urmărit-o** cu atâta strășnicie, **este singura politică sănătoasă.** [-----]

Hasnaș /

...Procentajele legii

[LD : ca la nimeni altcineva , nu se poate detecta infuzia de socialism generos ... ca la acest dr.Hasnaș . Se poate constata acea latură de solidaritate socială pe care PNL și-a însușit-o în doctrina sa.]

Se admite capitalului străin să aibă reprezentanți , atât în conducerea cât și la controlul acestor întreprinderi , alături de elementul românesc. Dvs știți că avem un mare număr de intelectuali .[---] **Și atunci mă întreb : de ce să pun 80% români ?**

Trebuie să găsim forma cu care să dau capitalului străin posibilitatea conservării capitalului său și al câștigului.**Dar munca , munca să fie românească !**
dr.Hasnaș / 2 iul.'34

2.d)G .Deleanu (PNL-g),2 iulie'34

(DAD, MO 12, 2 iul.'34, p. 857-858)

[LD : prezintă situația cu realism, cu luciditate și consideră legea **inoperantă, inutilă , dată în scop diversionist , putând avea consecințe grave .**

Pentru moment, argumentele lui mă conving !]

Deleanu /

▫Tabloul personalului din întreprinderi :

Muncitori -----	1.000.000.
Funcționari particulari -----	320.000
Meseriași-----	300.000
Total -----	1.620.000

Din aceștia , tot din statistica Ministerului Muncii :

Străini -----	26.000
Pașaport Nansen (ruși, armeni)-----	8.000

Și atunci , **ce reprezintă , ca proporție, acești străini ? Nici 2 % !**

Legea în discuție, prevede 75% pentru personalul românesc și 25 % pentru străini .

Legea spune că industriașii sau patronii au dreptul să aibă până la 20 % elemente străine, cu pașaport .Aceasta însemnează că ei mai pot aduce cu încă de zece ori mai mulți !

#Erori și zvonuri

[-----]**Legea a dat atâtea speranțe ,** dar când se va aplica , **va aduce multe deziluzii, o mare neîncredere** față de conducătorii țării.

S-a lăsat să se creadă **că legea va lovi în dreapta și în stânga pe toți cei de altă religie sau de altă rasă ,și că va da de lucru numai elementelor pur românești .**

Vă întreb eu : **este sănătos și bine pentru progresul nostru ,ca asemenea idei să poată să încolțească în sufletul tineretului nostru ?Nu se face o greșală, din acest p.d.v. ?**

Gh.Deleanu / 3 iul.'34

2.e)N.Rizescu - Brănești (PNL),2 iul.'34

(DAD, MO 12, 2 iul.'34, p. 859- 860)

[LD : este industriaș român. Aduce câteva informații interesante .]

N.Rizescu - Brănești / 2 iul.'34

...Legenda incapacității industriașului și comerciantului român

În Țara Românească s-a creat o legendă care a trăit până în zilele noastre : **că românul nu este bun de întrebuințat nici în comerț, nici în industrie** , pentru că nu se poate adapta acestor activități economice. Dacă așa au fost timpurile o dată, apoi **astăzi ele nu se mai compară cu ceea ce a fost** . [----] În calitatea mea de industriaș, afirm categoric : **Românul se pretează perfect la orice industrie.**"

N.Rizescu - Brănești

▣ Legislația protectoare

Primele legi în folosul industriașului român **au fost făcute de PNL**. Acum istoria se repetă . **PNL vine cu o lege care rederează această stare nenorocită**. Cu toată politica de autarhie, industria românească este pe cale de redresare . Puterea de absorbție este mare . **Dar intelectualii își găsesc plasament în industriile pur românești.** Sunt însă **industri străine** care au putut trăi foarte bine **sub politica târnăcopului [PNT]** , care **refuză și astăzi** elementelor românești **posibilitatea de a conlucra la aceste industrii.** "

[----]

N.Rizescu - Brănești

...Lipsa maiștrilor industriali

[LD : atenție ! surplus de ingineri, lipsă de maiștri ! Nu este acesta un defect de organizare al școlii românești ?]

Majoritatea elementului străin , care formează un **contingent extraordinar de mare** , nu numai **inginerii**, ci **maiștri industriali, tehnicieni** conducători de ateliere .

Ori noi, în această privință , stăm foarte prost. [----]

Rizescu / 2 iul.'34

2.f) Flaviu Șuluțiu (PNL-liberal, ardelean , " Liga antirevizionistă "

(DAD, MO 12 , 2 iul.'34 , p. 861)

[LD : cred că **Șuluțiu supraesimează efectul legii** și că este chiar **în eroare** privind **minoritarii, pe care el îi consideră " străini"** ; în accepțiunea legii , **minoritarii era considerați " cetățeni români"** . Nu a fost singurul care a căzut în această capcană, dar, fie și pentru câteva ore, **mulți parlamentari români și-au slobozit gura .**]

Șuluțiu /

▣ Legea Teodorescu

Declară că **voi vota această lege pe care înțelepciunea și patriotismul d-lui ministru** îl prezintă Parlamentului . **Efectele ei vor depăși** , de sigur, **înlocuirea simplă a unui oarecare număr de străini din întreprinderi.**"

Se va curma , în sfârșit - și aici găsesc marea importanță a legii - **acel boicot sistematic al românilor , în industriile conduse de străini sau minoritari** care , în anumite cazuri , **au dat rezultate revoltătoare . "**

Șuluțiu / 2 iul.'34

2.g) Al. Alimănișteanu (PNL) , 2 iul.'34

(DAD, MO 12, 2 iul.'34)

▣ Legea Teodorescu

Legea răspunde unei necesități vechi de câteva decenii .

Cu 30 de ani în urmă , s-a prevăzut **prin lege ca 70% să fie personal românesc.**

Din păcate , această dispoziție nu a fost respectată .

-ACCuza : De ce ?

-**Alimănișteanu** : Știi și d-ta !

-**Madgearu** : Este un secret între d-ta și d Cuza ? (ilaritate)

-**Alimănișteanu** : **Tocmai fiindcă nu s-a respectat măsura aceasta** [----]

Având în vedere **ca această lege nu va avea soarta celor din trecut, el o va vota .**

Alimănișteanu

2.h) **Ștefan Mihăescu** (proaspăt PNȚ, industriaș , șef la "Asociația inginerilor")

(DAD, MO 12, șed. din 2 iul.'34, p. 861- 864)

[LD : Mihăescu nu reprezintă chiar p.d.v. al PNȚ , ci al lui personal ; de aceea, este deseori contract , corectat , lămurit chiar de proprii colegi național-țărăniști.

Pe mine mă interesează mai mult el, pentru că este p.d.v. al unui industriaș. Român .]

Mihăescu / 2 iul.'34

▫**Legea Teodorescu**

-**Mihăescu** : Regretă că nu poate fi documentat ; **Raportul a fost depus abia azi.**

Ministerul nu a pus la dispoziție materialul necesar

-**N.Teodorescu** : Unul dintre cel mai **avizați** cu proiectul ești **tocmai d-ta** , în calitate de **delegat al unei Asociații de ingineri.**

-**Mihăescu** : A așteptat acest proiect ; ar fi vrut să felicite guvernul ; nu o poate face, deoarece **legea nu îmbrățișează decât foarte puțin** din situația actuală [.....]

Este destul să citim **Expunerea de motive** făcută de dvs , **care este o vastă compilație a acestei legislații.** Ce constatăm ?

[Legislație comparată]

Că **legislația internațională** , în materie de **protecție a muncii**, s-a accentuat din ce în ce, **devenind aproape prohibitivă.** Un singur **principiu există la baza sa : controlul, admiterea condiționată, temporară ;** iar în unele țări, pur și simplu, **prohibiția.** **Aceasta** este în Austria, Danemarca, Ungaria, Jugoslavia, Polonia și America.[.....]

#20% ptr străini-prea mult !

Eu găsesc că **nu ar fi fost indiferent dacă dvs ați fi arătat că în celelalte țări există aceste legi prohibitive ...deoarece acest procent de 20% este prea mare !** **Dacă ași fi știut asta , aș fi făcut propagandă în partidul meu, ne-am fi înscris mai mulți la discuție, am fi cerut ca procentul de 80% să fie majorat ...**

-**Titeanu** : Eu apreciez convingerile dvs , dar mă îndoiesc că v-ar fi urmat partidul...

Șt.Mihăescu

2.i.) **M.Plătăreanu** (PNL)

(DAD, MO 12, șed, 2 iul.'34 , p. 865 - 868)

[LD : mai întâi ironizează oratorii - Deleanu, Mihăescu- care participă la dezbateri fără a fi pregătiți, folosind câteva date din discursurile lui DR Ioanițescu sau I.Răducanu ;

Face **o abordare din unghiul naturii capitalului din întreprinderile industriale din România** care ...schimbă problema și trezește la realism .

Este și un **prilej extraordinar** de a pune **față în față concepțiile celor două partide - PNL și PNȚ - privind capitalul străin, concentrate în devizele " Prin noi înșine ! " și " Porți deschise ! "]**

Plătăreanu / 2 iul.'34

▫**Capitalul industrial .**

#**Conflictul dintre muncă și capital**

Din capul locului **problema acestei legi s-a pus greșit**, văzută numai **printr-o prismă**. **O problemă socială** ca să aibă pretenția că **rezolvă un conflict**, așa cum este conflictul dintre **muncă și capital**, **trebuie să țină socoteala**, neapărat, cu riscul unei rezolvări hibride, **de ambii factori**. **Și dacă între acești doi factori se găsește un echilibru** - cum voi dovedi că este în această lege - **atunci legea este bună**.

...Comparații nepotrivite

Când ați discutat legea, **dvs ați uitat un lucru : nu se potrivește situația de la noi cu situația altor țări**. Pentru că în alte țări nu se pune problema capitalului investit, cum se pune la noi. **Acolo capitalul este autohton**. **În țară la noi, trebuie să se țină seama neapărat și de acest prim și elementar factor**, care în unele întreprinderi **are glas de vot**, [-----]
Legea trebuie să păstreze acest echilibru, pentru că totdeauna noi ne-am plâns de această penurie din ultimul timp **de capital străin**"

...Ipocrizia PNT

"Este inutil, și ar fi penibil pentru noi, să luăm acest aer de agresivitate, făcând impresia că ne războim cu aceste capitaluri străine, pe care dvs, național-tărăniștii, le-ați dorit, le-ați invitat, le-ați arătat întotdeauna, în curs de zece ani, toate platitudinile posibile, **aruncând tot felul de reproșuri partidului național liberal, pentru atitudinea lui.**"

Plătăreanu / retro 1924, 1929

▫Protecția muncii românești

...din confruntările PNL-PNT

-**Plătăreanu** : Se pare că **dvs [Mihăescu]** **nu v-ați apropiat istoricului partidului**, fiindcă **dacă vi l-ați fi apropiat**, trebuia să știți **de ce**, în această materie, **partidul dvs nu a venit cu această lege**.

-**Mihăescu** : **Nu am uitat**. **Dovadă este faptul că**, în ce privește **personalul superior**, care **privește capitalul străin**, **am fost de acord** cu procentul stabilit prin legea **dvs**. **Nu am uitat**, prin urmare, **interesele justificate ale capitalului străin**.

#1924.La legea muncii (Vintilă Brătianu

-**Plătăreanu** : Am vrut să spun că **nu ar fi fost nevoie de această lege**, astăzi, **dacă partidul dvs nu ar fi luat acea atitudine îngrozitor de antiromânească**, în 1924, **când s-a votat Legea muncii** a lui **Vintilă Brătianu**. Vă aduceți aminte de art. 14, 15 și următoarele, când **nu era pletora de intelectuali**, când **nu erau aceste valuri care bat așa de zgomotos și așa de strident la ușile muncii românești**. **Vintilă Brătianu a pus o proporție de 75% în favoarea muncii românești**, nu global, ci **pe fiecare dintre ramurile de producție**.

-**Mihăescu** : **Dacă Vintilă Brătianu**, atunci, a pus 75%, **cât ar fi pus acum** în favoarea muncii românești, când este această pletoră ? De sigur **cel puțin 90%**.

#1929.Promisiunile către Deterding

-**Plătăreanu** : În 1929, **după 4 ani și jumătate de aplicație a legii**, s-a petrecut un eveniment internațional. **După o campanie de 4 ani încheiați, dusă de toată presa lui Deterding**, care avea interes în afacerile cu petrol, **s-a ajuns la acea celebră promisiune, pe care PNT a făcut-o**, pentru considerațiunea că **acest capital străin, care se simțise vexat, să poată fi tentat să se reîntoarcă**, fiindcă, **se spunea, că a părăsit Țara Românească**, ca niște păsări migratoare, **din cauza legii lui Vintilă Brătianu**. [----]

▫1934.PNL:întoarcerea la legea din 1924

Prin urmare, **ceea ce face astăzi PNL**, nu este decât **întoarcere la legea a cărei paternitate este indiscutabilă**. [----]

Plătăreanu /

...Proporția străini / români

"D-lor, într-adevăr , n-au să vină la noi nici hamali, să facă această meserie la noi, nici lucrători necalificați, pentru motivele deja expuse.

Deci **procentul de 20% pentru personalul superior este bine venit** ,și eu n-am decât să **felicitez pe d-l ministru al Industriei** , pentru proporția stabilită.[----]

Plătăreanu /

▫Legea Teodorescu

Prin această lege , s-au obținut lucruri importante :

Procentajul acesta de 20 % ;

-Art.7 :sslarizarea românilor

Modul de salarizare (art. 7) , o inovație existentă doar în legea franceză ,care cere **întreprinderilor** să trimită Ministerului Industriei **tabloul personalului străin și român** , cu funcția fiecăruia, cu vechimea în serviciu și cu remunerația pe care o primește .

Ministerul va interveni pentru ameliorarea salarizării personalului românesc.

-Registre în l.română

Ținerea registrelor de contabilitate în limba română.În nici o legislație nu se găsește această precizare, este o inovație românească.**Se făceau fraude fiscale** .**Se trimitea un inspector** acolo , cu 5-6 clase,luate Dumnezeu știe cum, la o societate străină, i se puneau la îndemână registrele ,și ce putea el înțelege în englezește ?!

-Sanționarea nerespectării

Măsura de **sanționare a acelor care nu respectă clauza** .De ce nu s-a prevăzut pedeapsă penală ?**Simțul măsurii** este cel mai bun lucru , atunci **când vrei să armonizezi** factori economici determinanți,**nu ajută nimănui o măsură gravă** .

Ministrul Teodorescu s-a inspirat din legea din 1924,a **ținut seama de dezideratele și Expunerea de motive** făcută atunci de Vintilă Brătianu ,care explica cota de 75 % .

-**Mihăescu** : Credeți dvs că **Vintilă Brătianu a prevăzut o criză economică** ca cea prin care trecem ?!

-**Plătăreanu** : Eu mi-am spus o părere , mi-am făcut datoria, am explicat de ce această lege trebuie plasată în constelația legislației internaționale.

Consider legea bună, dinamică, obiectivă, realistă .PNL se poate mândri .

"Revendic pentru noi continuitatea în această materie , vă rog să votați acest proiect cu încredere și cu sentimentul că **PNL** , prin această operă , a făcut, ca totdeauna ,

nu o operă demagogică , ci o operă de interes social și de armonie socială "

(aplauze prelungite la PNL)

M.Plătăreanu / 2 iul.'34

2.j.)**Fritz Connert** (P.German)

(DAD, MO 12, 2 iul.'34, p. 869- 870)

▫Legea Teodorescu

Proiectul s-a discutat în mod amănunțit în **Comisiunea specială a Camerei**.A luat și el parte și și-a spus părerea .Se va referi la câteva observațiuni cu care nu a putut convinge pe ministrul Industriei .**În numele PG ,recunoaște necesitatea legii de a încuraja și proteja munca națională, muncitorii indigeni** .(aprobări la majoritari)

În timpul de astăzi, **când toate statele tind spre autarhie** , când avem șomaj, **avem datoria să sprijinim muncitorii noștri.** " [-----]

Connert / 2 iul '34

#"Naționalismul" legii

...Fața ascunsă : antiminoritară

[LD : Este adevărat că legea avea unele echivocuri, dedesubturi, care determinaseră și confuziile unor vorbitori anteriori , între străini ,ca "cetățeni" sau ca "etnie " .]

Dar *Proiectul* are o latură pe care **noi nu o putem accepta** .Nu contestăm dreptul statutului de a supraveghea industriile din această țară ,precum și întreprinderile care stau în legătură cu apărarea națională .**Prin urmare, admitem acest principiu.**

...Art 4 (dosarele în l.română)=încalcă tratatul de pace !

Dar ,ni se pare nouă că modul de aplicare a acestui principiu , **depășește limitele necesare și constituie un amestec al statului în treburile economice private** .[----]

"D-lor deputați, trebuie să amintesc un lucru :s-a vorbit astăzi aici despre aceste măsuri, dar **despre care nu se spune totul , căci sub ele se ascunde ceva** .Acestea au două fețe : o față pe care o cunoaștem cu toții , din textul proiectului care se referă la apărarea națională , și care este foarte bună ; **dar este și un alt scop** care se urmărește prin aceste măsuri :

un scop ascuns , un scop naționalist .[----]Dispoziție care **trebuie să combat cu toată tăria** : prin care se ordonă ca **toate întreprinderile sunt obligate de a ține registrele în limba română !** [-----]

Pentru combaterea acestui art 4 , voi invoca o dispozițiune din *Tratatul de pace* .**De 15 ani**, de când sunt deputat , nu am făcut nici o dată aluzie la acest *Tratat* .

Acum trebuie s-o fac . Noi suntem răspunzători față de populația care ne-a trimis aici .

Iată ce este scris în *Tratatul pentru ocrotirea minorităților* [----]

" D-lor, v-aș ruga foarte mult **să renunțați la art. 4** , care puteți fi siguri că **nu are nici un sens și nu veți putea nici aplica** . Aceste dispozițiuni nu sunt nici aplicabile , nici raționale , nu au nici un sens,ci numai **învenineză relațiile dintre poporul român și poporul nostru.**"

Fr.Connert / 2 iul.'34

2.k.)Vasile Serdici (PNT, ex-lupist - ardelean)

(DAD, MO 12, 2 iul.'34, p 869 - 873)

[LD : pe fond, diferențele dintre cele două partide nu apar așa de mari. Dimpotrivă.

Ceea ce-i opune și îndârjește este paternitatea legii și meritele .

Serdici susține că *Legea Răducanu* (1929, Migrația) este mai bună și suficientă ;

Liberalii apără *Legea Teodorescu* (legată de *Legea Vintilă Brătianu*, 1924)

Numai că demonstrația lui Serdici , parcă este un discurs de pe vremea când, lupist, atăca politica PNT ! Scoate în evidență greșelile făcute - ca un "naționalist" sadea ;

Dar .. conchide că legea este inutilă și rea !

Altfel, vehiculează diverse statistici, date, exemple , cu străinii .]

Serdici / 2 iul.'34 , retro' 29

■1929.Legea Răducanu

"...legea dvs este inutilă și , ca toate legile inutile, această lege îmi pare chiar **cu totul dăunătoare** .Dvs ați avut - am avut cu toții - **un instrument excelent** pentru scopul pe care îl urmărim , și , cu datele pe care le voi da, **nădăduiesc să vă dovedesc** această afirmație și anume că **legea Răducanu** [Legea Migrațiilor] **din 1929 ,era un foarte bun instrument pentru scopul pe care îl urmărim.** "*Legea Răducanu* a ieșit într-un timp de început de șomaj, încercând să raționalizeze și să limiteze concurența mâinii de lucru străine și a profesionaliștilor străini.*Legea* a îngăduit ministerului Muncii să ia **măsuri reale și eficiente** de reglementare a **intrării și șederii în țară a străinilor** , și , începând cu această lege, **" avem o preocupare de ocrotire a elementului indigen pe piața națională a muncii** .

-Acuzații nefondate de xenofobie

Când Răducanu a adus legea în dezbatere , s-a făcut o largă dezbatere ,**Răducanu fiind etichetat** atunci ca **xenofob** .**Și actualei legi i se vor aduce acuzații de xenofobie** .

Ați auzit pe dl.deputat Connert aducând asemenea acuzațiuni.

"Eu constat că aceste acuzațiuni sunt nedrepte , pentru că dvs ,nu numai că nu manifestați sentimente xenofobe , prin această lege , dar prin dispozițiunile ei mergeți împotriva însăși a scopului legii .[-----]

▫Legea Răducanu mai bună ca legea Teodorescu !

Recunoașteți că **legea Răducanu a fost mai bună**, o lege care a dus la scopul urmărit de noi, **care este același cu cel urmărit de dvs astăzi.**

dar fiindcă această lege **nu constituie un progres** față de **legea Răducanu**, și **nu ne apropie mai mult de scopul** pe care îl urmărim, fiindcă **este inutilă și cel mult vă va îngădui să vă plasați favorizații** care astăzi nu mai încap în slujbele statului , **în industriile particulare** , pentru acest motiv **eu nu votez acest proiect de lege** .(**aplauze la PNȚ**)

----- V.Serdici -----

2.1)Adam Ionescu (PT - fără Lupu)

(DAD, MO 13, 3 iul.'34 , p. 971-972)

[LD : importantă intervenția lui pentru că **determină o precizare** care , până atunci, plutise în echivoc :ce se înlege prin **personal românesc** ? ministrul Teodorescu răspunde clar : **"Evident, cetățenii români.Chestiunea este stabilită prin Constituție "** . Așa că toate euforiile naționaliste ,antiminoritare ... s-au "desumflat"]

▫Legea Teodorescu=act de conservare națională

PT va vota legea , deoarece **corespunde unei necesități** a timpului de față."**El este actul reflex al instinctului de conservare națională ."**

"Această măsură nu este de sigur un act de naționalism exagerat sau de șovinism din partea noastră " Până acum s-a legiferat fragmentar [-----]

#Ostracizarea românilor =spirit colonial

[LD, 11 mart 2007.Nu este singurul care are această percepție în epocă:**spirit colonial !**

După părerea mea, asta și era :practica capitaliștilor străini de a-și plasa nu numai capitalul, ci și conaționalii în posturi de încredere.Chestiunea care se pune este : dar nu era firesc ?

Sau până unde trebuia să meargă acest **"tratament colonial "** ?

Dar **acum, după 1989**, la noi, oare s-a avut în vedere acest lucru ?Care este percepția actuală ?

Nu cumva invers ?]

"Faptul că **elementul românesc este îndepărtat , ostracizat** din industriile care s-au înființat,se datorește mai mult **acelui spirit de lucru în sistemul colonial.**

Capitalul străin care vine aici , înțelege **nu numai să-și asigure o bună rentabilitate, dar și un plasament al conaționalilor.**"[-----]

Ar trebui , totuși, **privilegiați străinii căsătoriți cu românce, care sunt sau vor deveni cetățeni români.**

...Procentajele

Legea de față , ridică procentul **personalului românesc de la 75% la 80 %** , pentru **fiecare din cele 6 categorii** de personal .

El ar dori ca această procent să fie ridicat pentru **categoria a V-a (muncitori calificați) - 95 % și pentru categoria a VI -a (muncitori necalificați) - să fie 100% românesc.**

-I.Răducanu : propune **95%**

-**Teodorescu** : **Această discuție nu prezintă nici un interes**.Chiar dacă am modifica procentul, chiar dacă am reduce cu 10% nr. străinilor,fiți siguri că **nu vin în România muncitorii necalificați !**Nici acum numărul lor nu este important . [-----]

▫Personal românesc = cetățean român?

-**Adam Ionescu** : Care este înțelesul de " personal românesc" ?

-**Teodorescu** : **" Evident, cetățenii români. Chestiunea e stabilită prin Constituție ."**

-Adam Ionescu : Dacă prin " personal românesc " se înțeleg "cetățenii români" ,

-PT:protecția elementului autohton românesc !

[LD . iată , reprezentant al "*stângii radicale*", vorbind ca și un "*naționalist de dreapta*"
Acest lucru trebuie luat în considerare și tratat corespunzător ,deoarce fenomenul poate da mai multe indicații economice-sociale-psihologice Fie una, fie toate la un loc, au o anumită pondere în percepția fenomenului:**industria** era preponderent în posesia elementelor capitaliste și (sau) alogene ;**capitaliștii** (patronii) erau în majoritate alogeni și (sau) străini ;**românii** erau în covârșitoare majoritate țărani, locuiau în sate și se ocupau de agricultură;**muncitorii români necalificați** -la fel ca pretutindeni în lume - formau un "detașament " flotant și dezorganizat. Adevărata problemă era cea a **corpului tehnic ingineresc** care (prin școlarizare), devenise impresionant în interbelic și a **maiștrilor și muncitorilor calificați** care (printr-o carență legislativă de învățământ), reprezentau o categorie deficitară.

Deci ceea ce apărea ca expresie "*naționalist -xenofobă*", era un **epifenomen** .

Dacă s-ar fi radiografiat corect această realitate ,măsurile ce trebuiau luate nu erau atât de ordin legislativ -social-economic, cât de **schimbare de strategie școlară și de mentalitate** .]

-Adam Ionescu : Dacă prin " personal românesc " se înțeleg "cetățenii români" , în general, atunci se impune o modificare ,fixându-se și **cota rezervată elementului autohton românesc**.Noi reprezentăm **75- 80%** din populația acestei țări, și de aceea , **în cota aceasta** , rezervată românilor, **cer să se respecte aceeași proporție de 80%** ,pe care o avem față de **totalul populației**.

Cu aceste amendamente, **declar că votez legea** . (aplauze la majoritari)

Adam Ionescu / 3 iul.'34

2.m) Petre Bejan (PNL)

(DAD, MO 13, 3 iul.'34, p. 972-973)

[LD : ia cuvântul după Adam Ionescu (PT) , pentru care **ministrul Teodorescu definise tranșant** noțiunea de "**personal românesc** " , în accepțiunea legii : "**cetățeni români** " , așa cum îi consacră **Constituiția** .Bejan vorbește în spiritul unui naționalism ponderat, constructiv, cu mare grijă pentru sensibilitatea minorităților și străinilor.]

Bejan / 3 iul.'34

▣ **Legea Teodorescu**

...asigurări de nedușmănie și neagresivitate

"Țin să vă atrag atenția și vreau să o spun special de la această tribună - mai ales în urma discuțiilor de la secțiuni -**că n-a fost și nu este în intenția noastră să aducem o lege de dușmănie ,de agresivitate ,în contra elementului minoritar sau a elementelor străine din această țară;**

...lipsă de demagogie

nu avem intenția să aducem nici o lege de demagogie , adică să prezentăm simple cifre de aparență de acoperire a necesităților , însă de fapt să fie ceva neaplicabil sau inutil .

...măsuri de rezolvare

"Dacă, pe de o parte, **nu se poate contesta statului român dreptul de a lărgi** posibilitățile muncii naționale,**dreptul de a lua toate garanțiile** necesare în întreprinderi în legătură cu **apărarea națională, dreptul de a rezolva**, cel puțin în parte, **somajul manual și intelectual** ,de care țara noastră se resimte din ce în ce mai mult ,

pe de altă parte, **trebuie să declarăm categoric,că nu este nici de cum în intenția noastră , nici fățiș,nici în ascuns,să eliminăm elementele minoritare** din întreprinderi sau **să eliminăm elementele reprezentante ale capitalului străin**, ale celui capital, care ,în mod **onest și loial**, a venit să **contribuie la valorificarea bogățiilor noastre naționale**. "

[-----prezintă observațiile-----]

▣ **Legea=aplicată cu bună-credință**

Nu numai că **nu este o lege agresivă**, dar este o lege de împăciuire între elementul românesc și cel străin sau minoritar. [-----] Este bine să venim cu **legi de prevenire, aplicate cuminte, aplicate cu energie dar cu bună credință** "

P.Bejan / 3 iul.'34

2.n) I.Răducanu (PNȚ,ex-ministru Muncii), 3 iul.'34

(DAD, MO13, 3 iul.'34, p. 980- 983)

[LD : Răducanu este supărat că legea lui (1929) nu a fost considerată suficientă pentru protejarea muncii naționale. Intervenise deseori cu remarci pe parcursul dezbatelor. Acum, evocă și explică **legislația de protecție** inițiată de el (1930) și se străduiește să argumenteze **inutilitatea legii Teodorescu .**]

Răducanu / 3 apr.'34 , retro' 87- '30

▣ **Evoluția legislației protecționiste .**

Legea Teodorescu a avut darul să suscite o mare discuție în Senat și Cameră, într-un cadru mai larg decât s-a așteptat autorul legii . În 1930, a prezentat o **lege a protejării muncii naționale**, și tot în acel an a **semnat un tratat bilateral cu Franța , pentru tratamentul muncitorilor**

Procentajele:

[LD:El se ocupă mai mult de legislația în domeniul **migrației muncii ,eludează legislația lui Vintilă Brătianu , schimbă chiar denumirea legilor**, încât consider că discursul lui nu este academic, cum te-ai fi așteptat de la un prof. univ., este nesistematizat și improvizat , pus pe hartă, plin de aluzii răutăcioase personale.]

-1887.Legea Costinescu:66%

La 1887 , de când avem întâia **Legea Costinescu** , care a stabilit **cota de 66%** pentru personalul românesc,

-1909.Legea Orleanu:nu s-a aprobat

La 1909, **Legea Orleanu** , care n-a putut fi pusă în discuția Camerei, din cauza **opoziției reprezentanților diplomați ai țărilor capitaliste**, și **Orleanu a trebuit să părăsească Cabinetul**

-1912.Legea Nenițescu:75 %

/ La 1912 , **Legea Nenițescu** (P.Conservator) , a **mărit cota personalului românesc la 75% .** La această lege, PNL a făcut o opoziție vehementă, deputații liberali au părăsit Parlamentul, **acuzându-l pe Nenițescu că este vândut străinilor.**

-1925.Legea migrațiunilor

La 1925 , **Legea pentru reglementarea migrațiunilor** , a fost o lege " de experiență" , a funcționat până în 1929, și **nu a dat rezultate apreciabile.**

-1930.Legea Răducanu

La 1930, **Legea Răducanu** , lege **pentru protecțiunea elementului românesc...**

Legea PNL ? Pentru ce ați venit cu ea ? [-----]numai pentru a aduce în fabrica de legi a României Mari , încă un proiect de lege ? (aplauze la PNȚ)

-Teodorescu (ministru Industrii) : **Cuvântul " fabrică de legi" a pornit de la guvernarea dvs !**

-Răducanu : **legea din 1930 are un caracter mult mai general**, consacrat prin prevederea că

<nici un supus străin nu poate să exercite vreo profesiune , sub nici o formă, în România, dacă nu a avut autorizarea prealabilă pentru intrarea în țară , în acest scop >

Autorizarea trebuia să o dea o **Comisie specială de la Ministerul Muncii**, care cerceta fiecare caz în parte .

În urma acestei legi, în perioada 1930-1934 ,din 50.000 cereri, au primit aprobarea doar 25.000 .

#Legea Teodorescu =naționalism formal, efect aparent,demagogică, vexatorie

Cu legea dvs "**vreți să afirmați formal elementul naționalist în politica dvs** ,și atunci veniți cu anumite norme care se adaugă ,**care nu înlătură normele din legea de la 1930**, norme care , după părerea mea umilă, **sunt inutile, vexatorii** și, dacă îmi dați voie să adaug un cuvânt de efect aparent, aș putea să spun că **legea actuală este o lege de efect aparent** , aceasta în cel mai bun caz, ca să nu repet ceea ce au spus alții , că ar fi **o lege demagogică,o lege vexatorie**, o lege care nu ar avea decât sensul ca guvernul să-și îndeplinească **un angajament luat față de opinia publică.**" [--]

Socot că **singura parte bună din lege este menținerea dispozițiilor legii din 1930.**

[-----]

Răducanu / 3 iul.'34

Procentajul români / străini

[LD, adevărul :la Răducanu (ca și la alții , inclusiv liberali) neputință și umilință !

Cere ca **munca brută să fie 100% românească !** Recunoaștere , pe fond, a **regimului privilegiat pentru capitalul străin .Specularea unui naționalism aparent și neputincios."**]

Popune ca **personalul inferior administrativ și personalul muncitor necalificat să fie 100% românesc .**

"Într-o epocă în care se afișează și se practică **politica autarhică**, într-o vreme în care **mișcarea de capitaluri și mișcarea mânei de lucru** în diferite țări este **aproape prohibită**, nu poate să ne facă nimeni o culpă de a **consfinți prin lege o stare reală de fapt**, anume ca **munca brută să fie menținută pentru elementul național ."** (apaluze PNȚ) [----]

Pentru fabricarea acestei legi , **înlăturați cota de 80% pentru personalul inferior .**

(aplauze la PNȚ)

PNȚ:nu va vota legea

Conchide că PNȚ nu va vota legea .

I.Răducanu / 3 iul.'34

2.o) Vlad Dimitriu (PRȚ- Galați)

(DAD, MO 13, 3 iul.'34, p. 983- 987)

[LD : în pofida tendințelor negaționiste ale iunianiștilor , ca înverșunat opoziționist,la adresa celor două partide mari, PNȚ și PNL,un sâmbure de adevăr există în afirmațiile lui , privind **oportunismul legii**,pus pe seama **simpatiilor opiniei publice** pentru **manifestările naționaliste** ale extremismului de dreapta . **Subiectul a fost ocolit de ceilalți oratori.**]

Dimitriu / 3 iul.'34

Legea Teodorescu

"Proiectul de față , sau din **moderațiune**, sau din **prudență**,având probabil sentimentul că **nu poate rezolva problema aceasta** , nici **unitar** și nici **definitiv**, apare chiar **din capul locului cu o titlatură mai modestă** ,nu mai este vorba de **protecția muncii naționale**, este vorba de o lege "**pentru utilizarea personalului românesc în întreprinderi**".

Problema este țarmurită și vom cerceta cu obiectivitate dacă, măcar restrânsă,proiectul răspunde la ce și-a propus. .

Nu vom contesta și n-a contestat nimeni **utilitatea** aducerii **unui asemenea proiect de lege** .

Însă un lucru : **felul cum a fost depus** acest proiect de lege,și faptul că acest proiect **a fost premers de o interpelare** ,ostentațiunea cu care această lege vine pe biroul Parlamentului ,

arată că **dvs** , înainte de a rezolva o problemă , **faceți un reproș, o acuzație**. [-----]

#Reacție patriotardă la succesul mișc. naționaliste !

" Eu nu vreau să vă aduc acuzația că **ați satisfăcut un angajament politic de goală demonstrație patriotardă** în timpurile acestea când se pare că **anumite mișcări de dreapta au oarecare priză în opinia publică ...**

...Era suficientă legislația existentă

dar sunt de părere că **trebuie să întârziati acest proiect , poate chiar să renunțați definitiv la dânsul** , căutând, dacă voiți să îndrumați măcar oluționarea acestei probleme , **să aplicați legile existente** , studiind serios măsurile necesare care să rezolve definitiv problema ."

Dimitriu -----

2.p) Eug.Titeanu (raportor)

(DAD, MO 13, 3 iul.'34, p. 987- 990)

[**LD ,11 mart 2007: este clar că gândirea mea se apropie foarte mult de concepțiile liberale din epocă.Nu știu dacă această optică este "realistă" , sau "pragmatică" , dar știu că ea reflecta o realitate Ce nu mai știu cu aceeași convingere :dacă, în situația de după 1989, avem de- a-face cu aceeași realitate .Eu cred că nu, și că acum se poate vorbi de o situație anormală, valabilă doar pentru țările nedezvoltate, din lumea a III-a , cu o economie primitivă sau medievală. Din tendința de a face "tabula rassa" peste o jumătate de secol de economie comunistă (bună, rea,cu anomalii și deficiențe , dar și cu acumulări economice substanțiale)...abia acum străinătatea desfășoară o politică colonială ...Vom vedea]**

▣ Legea Teodorescu =lege de tranziție

/România nu-și poate permite totala independență economică !

Lege de tranziție , fiindcă noi - și aici ne deosebim de d-sa - **avem convingerea că nu suntem astăzi în posesiunea tuturor elementelor** care să ne asigure **acea totalitate de independență economică** ,pentru a legifera complet și integral în această materie ."

...menajamente față de capitalul străin

Sunt modalități, sunt nuanțe, **sunt menajamente .Față de cine ?Față de capitalurile străine a căror colaborare noi o socotim necesară** , cu atât mai necesară cu cât **aceste capitaluri vin să înlocuiască lipsa unui important capital mobilier românesc care nu este creat** .

Prin urmare , lucrul se explică logic. [----]

...preocupare ptr intelectualii români proletarizați

2% străini ?! Da, dar atunci când acești 2% îi considerăm pe branșă de industrie , **vedem că dau cu totul alt procentaj.**

Pe noi , ceea ce ne interesează **este repartiția.**

Pe noi , ceea ce ne interesează este **congestionarea din anumite branșe de producțiune.**

Pe noi, ceea ce ne interesează este că această congestionare de **populație străină cu pașaport , s-a grupat tocmai acolo unde reprezintă alungarea sistematică a noilor generații de intelectuali proletarizați.**[-----]

"Sunt acele puncte , în special, care corespund nu numai misiunii economice a legii,dar cerintelor generale de opinie publică și, în același timp, crezului nostru de partid , în primul rând național ,liniei noastre ideologice de ieri și programului nostru politic de astăzi"

"Am adus principiul proporționalității . Față de aceste contingente străine ridicate , pe care vi le-am citat , noi aducem amputarea celor 20% . [-----]

Titeanu / 3 iul.'34

...tratament diferențiat față de capitaliștii străini

[LD:recunoaștere onestă a **mobилului economic și politic** care a dus la elaborarea legii : pe de o parte ,**existența unor comportamente (și mentalități) coloniale** , din partea capitalului străin ;pe de altă parte,**declanșarea unei nevroze naționaliste** , din partea societății românești.La intersecția celor două fenomene , legea venea cu anumite paleative .]

"Noi socotim că,oricât de interesantă este colaborarea cu capitalul străin,și oricât de necesară ar fi această colaborare ,capitalul străin are de urmărit aici scopuri, în primul rând, economice.Eu nu pot să cred că scopul principal al acestui capital este plasarea șomerilor din țările respective !Nu cu asta poate fi rezolvată problema milioanelor de șomeri din marile țări capitaliste !

" Înțeleg să-i dăm capitalistului onest ,care vine să aducă aici nu o mentalitate colonială , ci o mentalitate de cinstită și de loială colaborare ,dreptul la control , în ce privește finanța lui și tehnica lui ." Dar , nu înțeleg ca, în mod sistematic, să fie înlăturat , cu o mentalitate colonială ,personalul românesc , mai ales că această problemă ia astăzi - să fim curajoși și să o recunoaștem -aspectele unei adevărate nevroze sociale " (aplauze la PNL)

Titeanu / 3 iul.'34

-Proportionalizarea salarizării

[LD: taie-mi capul dar nu înțeleg aceste explicații ! De ce asociațiile profesionale, sindicatele ,nu aveau dreptate când cereau **proporționalitatea salarizării** ?

De ce când -și astăzi - **românul este discriminat** ,și când se angajează în propria țară (la un capitalist străin) ,și când se angajează în străinătate ?

Că se întâmplă (și se întâmplă) așa, să zicem că este legea dură a angajatorului .

Dar s-o consideri **fatalmente firească , fatalmente acceptabilă** ... asta chiar nu pricep.]

"Este dezideratul , care a devenit **paragraf de lege**, adus de Comisiune, dezideratul expus de o seamă de **asociațiuni profesionale** ,care au cerut **proporționalitatea salarizării.Proporționalitatea salarizării** , reclamată de toate **sindicatele profesionale,de toate asociațiile calificate** , pe care noi nu am putut-o admite în forma ei inițială.

Pentru capitalul străin **nu am interes să stabilesc proporționalitatea între salarii ;**

dar am dreptul de a interveni pentru a asigura **elementului meu muncitor românesc ,**

un minimum de salariu onorabil , care să fie **corespunzător funcțiunii** pe care el o ocupă,

să fie **corespunzător capacității** celui care îndeplinește o însărcinare în întreprindere , care să fie **corespunzător rolului** pe care are dreptul să-l joace - acest element românesc- în viața și în mecanismului general al acestei țări.

Acest principiu, derivat din principiul dezideratului proporționalității ,a trecut prin **Comisiune și a fost încorporat legii.**

Titeanu / 3 iul.'34

-Întreprinderile legate de apărarea națională .

Textul propus conturează net caracterul acestei intervențiuni;o **imixtiune** care are la baza ei **un singur lucru : îngrijorarea românească** condusă de aceeași permanentă preocupare , care trebuie să fie pentru toți o obsesie :**apărarea națională** . [--]

Titeanu / 3 iul.'34

...Supravegherea suspectilor.

[LD : atenție! ce criteriu subiectiv ! Oare Titeanu este sincer, diplomat sau naiv ?]

"De aceea noi aducem un control justificat de toate aceste exemple ,control care nu se adresează câtuși de puțin unei categorii de cetățeni - am spus-o în Raport -un control care se adresează exclusiv individului ca valoare morală,individ în care poți să ai încredere sau poți să nu ai încredere .Depinde de sănătatea morală a categoriilor de cetățeni și de solidaritatea lor cu acest stat ,ca să aibă mai mulți sau mai puțini indivizi de aceștia în mijlocul lor . (aplauze la PNL) [-----]

Eug.Titeanu

LD : au urmat concluziile ministrului **Teodorescu** , și legea a fost luată în considerare , apoi **discutată și votată** articol de articol, și în final adoptată .

legea utilizării elementului românesc / 2-3 iul.'34

Vacanța parlamentară

3.)23 aug.'34.Conferință ministerială,Tg. Jiu

("Adevărul " ,24 august '34)

a)Gh.Tătărăscu, Tg.Jiu , 23 aug.'34

/ Preluarea guvernării ; moștenirea guvernării PNȚ /
/ Opera legislativă a primei sesiuni /
/ Datoriile externe : reeșalonare ; înlăturarea controlului străin /
/ Simplificarea aparatului de stat /
/ Împrumutul intern /
/ Programul de perspectivă - programul IGDUca /
/ Reforma administrativă / Organizarea muncii naționale / Reforma agricolă /
/ Reforma armatei /
/ Măsurile excepționale : prelungire/

«Opera legislativă

[LD :atâtea legi au fost aduse în ordinară și extraordinară dar Tătărăscu,nu vorbește despre ele
Conversiunea doar ... și **decretele** cu care guverna în vacanța parlamentară]

"Una după alta **am întocmit legile** menite să **curme risipa banului public,să reducă sarcinile contribuabilului , să descătușeze producția și comerțul țării și să aducă ordinea în administrația generală a Statului.** O impulsie nouă a fost dată acțiunii de guvernare și de administrare și în toate domeniile - la centru și la periferie -s-a pornit la acțiunea de realizări pozitive.

-Conversiunea datoriilor ...

" Odată această acțiune întreprinsă ,**am atăcat curajos problema conversiunii datoriilor pe care am soluționat-o în chip fericit,** scotând astfel pentru totdeauna această chestiune de la ordinea de zi a tuturor frământărilor și a tuturor demagogiilor.

Legea aceasta a început să se aplice. Zilnic, pe baza ei, **se fac înțelegeri între creditori și debitori . La 15 noiembrie , se vor face primele plăți ale creanțelor reduse,** căci **guvernul nu a admis nici o amânare a termenelor ,** atât în interesul debitorilor,cât și în acel al creditorilor. ; **legea va fi aplicată integral.** Agitațiunea în jurul conversiunii a încetat.**țara este pacificată.**[----]
Gh.Tătărăscu /23 aug.'34

-Decrete:simplificarea aparatului de stat

"Guvernul nostru nu are - nu poate avea clipe de odihnă.În acest ceas **se săvârșesc două acte hotărâtoare ,** pentru acțiunea de consolidare întreprinsă :**simplificarea aparatului de Stat și Împrumutul intern.**

" Simplificarea paratului de stat se execută potrivit unui **program ce va fi aplicat până la capăt . Primele Decrete au fost semnate și sunt în curs de aplicare .****Deparazitarea administrației generale și reducerea numărului funcționarilor** la necesitățile stricte ale serviciului și a posibilităților financiare ale Statului ,**precum și raționalizarea serviciilor publice ,** vor fi în scurt timp fapt împlinit .**O mare reformă** cerută de nevoile vremii **va fi astfel înfăptuită.** "[-----]

-Anunț: nouă lege administrativă

Stabilitatea întregului aparat administrativ și continuitatea acțiunii administrative

trebuie să fie **ridicate la rang de dogmă** , iar **principiile sale de bază** vor trebui să fie înscrise, la timpul său, **în Constituție** .

Acest deziderat pare , poate , **un ideal îndepărtat** . Vom căuta să-l **materializăm** cât mai mult , prin **noua lege administrativă** pe care **o pregătim** și care va rupe cu trecutul , atâcând curajos relele de care este legat "

" **Vom cere** , în făurirea acestei legi, **colaborarea tuturor partidelor** și nu va fi vina noastră dacă nu o vom avea. **O lege administrativă** care să fie aplicată **cel puțin 10 ani** , și care va trebui să statornicească **cadrul legal și permanent al vieții administrative** , este una din **marile reforme de care voim să legăm guvernarea noastră** "[-----]

Gh.Tătărăscu / 23 aug.'34

-Anunț: Reforma agricolă

-Anunț: Reforma armatei

-Anunț: Asistența și protecția socială

colectivitatea nu poate refuza acestor învinși asistența ce le-o impune *legea solidarității* care stă la baza societăților moderne . Și în această direcție drumuri noi trebuie croite în legislația și în moravurile țării noastre . Și vor fi ! "

[LD: cu acest capitol, termină expunerea privind **sarcinile guvernării**]

Gh.Tătărăscu / 23 aug.'34

▫Revizuirea Constituției ?

...Varianta PNT , Mihalache : revizuire !

Totuși problema este pusă și agitată ! **Partidul Național-țărănesc** , prin glasul șefului său [Mihalache] a anunțat în repetate rânduri **necesitatea revizuirii constituționale** , în vederea posibilităților organizării **< Statului Țărănesc >** .

Vom cunoaște , în scurt timp, [urma congresul PNT] în ce constă **această nouă organizare** . Din ceea ce se poate cunoaște până acum, **rezultă că marea reformă** anunțată **este inspirată din faimoasele proiecte constituționale** elaborate în primii ani ai "**țărănismului**" și la care credeam că **partidul național-țărănesc a renunțat pentru totdeauna** .

Suprimarea Senatului sau reducerea rolului Senatului , anunțate de d. Mihalache , constituie **semnul acestei mentalități** .

...Poziția PNL

" Împotriva unei revizuii având drept bază **asemenea năzuinți**, **partidul nostru trebuie să ia poziție**. Nu trebuie să uităm că **noi suntem autorii Constituției României Mari** și că **problema revizuirii nu ne poate lăsa indiferenți** ; de aceea **trebuie să urmărim de aproape manifestările opiniei publice** , îndrumându-le și **pregătindu-le** astfel încât , de pe acum, să **înfrângem** orice ofensivă pentru **o revizuire constituțională cu caracter demagogic** .

" De altfel, **o modificare a Constituției** , nu se poate face **decât cu consimțământul Coroanei** și **în deplin acord cu ea**, și numai pe căile indicate de **Constituție însăși** .

" **Față de această îndoită garanție** , putem să urmărim liniștiți executarea programului nostru de guvernare , **rezervându-ne libertatea de acțiune** pentru momentul în care **problema revizuirii Constituției va fi pusă oportun și util**, pentru dezvoltarea statului nostru . "

Gh.Tătărăscu / 23 aug.'34

▫Măsurile excepționale

...Starea de asediu, cenzura

"**O campanie de agitare** se duce , deopotrivă, pentru **ridicarea măsurilor excepționale** .

Nu am nici o dificultate să declar - am spus-o la Timișoara și dl Brătianu și eu -că cine dorește ca aceste măsuri să fie ridicate cu un ceas mai curând ,este guvernul însăși. "Măsurile excepționale nu au fost , nu sunt pentru nici un guvern , un titlu de glorie și de mândrie ; ele nu ridică și nu întăresc nici creditul regimului care le aplică și nici creditul țării ." De aceea, nu cred să fie om cu conștiința răspunderii trează ,care să adopte cu inima ușoară regimul de excepție , sau , dacă l-a adoptat ,să nu dorească grabnica lui ridicare . "Trebuie însă să constatăm - și sunt în măsură să o constat - că focarele de tulburare și de nevroză , care ne-au silit să introducem regimul excepțional , nu sunt , încă , toate stinse. " Opera de terapeutizare începută nu este încă sfârșită . De aceea, nu ași putea încă hotărâ azi ridicarea măsurilor excepționale ,căci prefer să fiu acuzat pentru exces în exercitiul autorității ,de cât pentru slăbiciune în practica ei . " Nu o voi putea face decât în ceasul în care nevrozele vor fi tămăduite . focarele de agitare extirpate , și pasiunile potolite ; în acel ceas , măsurile excepționale vor cădea în desuetudine prin dreapta judecată, bunul simț și spiritul de înțelegere pe care cu toții voim să le vedem triumfând în acsat ceas. Până atunci, eu nu voi fi omul care va dezarma brațul țării. "

Gh.Tătărăscu / 23 aug.'34

////////////////////////////////////

Guvern Tătărăscu .Legislatura PNL.Ses. a II-a ordinară.15 nov.'34 -20 apr.'35

1.)5 nov.'34.Mesajul Regal

(DAD, MO nr.1, șed. de joi, 15 noiembrie 1934, p. 1-3)

**Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,**

[Legiferarea]

" Situațiunea generală și nevoile actuale ale țării , reclamă o acțiune constructivă , desfășurată în toate ramurile muncii naționale și realizată nu numai prin **măsuri legislative** , dar mai ales prin soluțiuni și **măsuri administrative** , a căror eficacitate atarnă de **hotărârea și rapiditatea** cu care se iau și se aplică . (aplauze)

[Unificarea codurilor- Victor Antonescu]

" Astfel , în cursul acestei sesiuni, **activitatea legislativă** va fi **redusă** exclusiv la **făurirea legilor** ce vor avea drept scop să rezolve **numai problemele de organizare** dominând viața Statului și la realizarea **operei de unificare a codurilor** . (aplauze)

" **Proiectele de legi** ce vi se vor prezenta de Guvernul Meu corespund **realizării acestui scop**.

[Legea administrativă - I.Inculeț]

" Proiectul de **lege pentru organizarea administrativă** va da țării o mai bună și mai economică gospodărire a intereselor locale, creând , în același timp , condițiile trebuitoare pentru a asigura **continuitatea necesară în viața administrativă a Statului, județelor și comunelor** " (aplauze)

[**Legea Camerele profesionale - Ion Nistor**]

" **Proiectul de lege** pentru reorganizare definitivă a **Camerele profesionale** , va face din aceste Camere , organe de **inițiativă și de activitate practică** , corespunzând astfel scopului urmărit prin crearea lor ,

[**Consiliul Economic Superior**]

iar organizarea unui **Consiliu Economic Superior** ,cu structura reclamată și **cu rolul determinat** de împrejurările și nevoile actuale,va constitui un **îndreptar indispensabil economiei noastre naționale** .

[**Legea învățământului profesional- dr.Angelescu**]

" Proiectul de **lege pentru reorganizarea învățământului profesional** , va completa opera de **organizare a învățământului** , deschizând posibilități de îndrumare a noilor generații spre **îndeletniciri practice** care corespund mai bine condițiilor economice de azi " (aplauze)

[**Legea responsabilității ministeriale /Lege anticorupție/Vict.Antonescu**]

" Proiectul de **lege al responsabilității ministeriale** (aplauze furtunoase, prelungite) și un proiect de **lege** cuprinzând măsurile necesare pentru o cât mai grabnică **urmărire și pedepsire a prevaricatorilor banului public** (aplauze furtunoase) vor crea garanții mai puternice pentru înfrânarea exceselor și a abuzurilor de autoritate și pentru o mai bună gospodărire a intereselor obștești " (aplauze)

[**Legea Cooperăției -Mihai Negură**]

" Proiectul de **lege pentru organizarea cooperăției** , va fi adus în dezbaterea Camerei Deputaților , pentru a putea crea, cu un ceas mai curând, mijloacele și condițiunile trebuitoare pentru o **cât mai temeinică și rodnică îndrumare** a acestei **mișcări economice și sociale** " (**aplauze prelungite**) [-----]

[**Legi pentru oștire .g-ral Uică**]

" Politică de pace și de concordie internațională , practică constant de toate Guvernele Mele, nu poate și nu trebuie să ne abată de la **datoria ce avem de a veghea ca armata să poată să-și îndeplinească** , în orice ceas, **datoria** (aplauze prelungite)

" Guvernul Meu vă va prezenta în această sesiune **proiectele de legi pentru înzestrarea și organizarea oștiri** " (aplauze)
Mesajul regal / 15 nov.'34

2.)Consfătuirea majorității parlamentare ,15 nov.'34

(" Universul " , an 51, nr. 315, 17 nov.'34) **Doc.integral la fișier PNL**

- a)**Const.I.C.Brătianu** (președ.PNL)
- b)**Gh.Tătărăscu** (prim.ministru)
- c)**Leonte Moldovanu** (președ. Senat)
- d.) **NNSăveanu** (Președ. Camerei)

b.)Gh.Tătărăscu(primministru) , 15 nov.'34

▣**Bilanțul primului an**

[LD : în linii mari, merge pe firul discursului de la Tg.Jiu (23 august) .

Accentul pus pe activitatea economică. Lipsește din palmares : dizolvările de partid ,problemele culturii,legile de educație a tineretului (OERT și premilităria) minoritățile.

Starea de asediu și cenzura sunt sublimate prin efecte :disciplină, liniște, ordine, fermitate, destindere, stabilitate.]

-Degrevări fiscale

" Am început prin a făuri **legile de degrevări fiscale** ,grație cărora **am descătușat factorii de producție și am despovărat** în bună parte ,umerii **claselor producătoare și a tuturor claselor de contribuabili** , în genere .

-Conversiunea

" **Am soluționat apoi** , curajos, **cea mai grea problemă financiară , economică și socială** , care s-a pus tuturor guvernelor noastre de la Unire și până astăzi, **cea mai complicată problemă de la expropriere și până astăzi, am soluționat acea problemă față de care toate guvernele precedente nu manifestaseră decât incapacitate și neputință , am soluționat și bărbătește , dar și fericit , problema conversiunii datoriilor.**

De o săptămână , pe toate cărările , pe toate drumurile țării, **aleargă debitorii pentru a-și plăti datoriile.** Iar din rapoartele pe care le-am primit astăzi, rezultă că a fost **o adevărată năvală a debitorilor** în fața ghișeelor Băncii Naționale și ale băncilor particulare , **și putem spune astăzi cu mândrie și cu orgoliu, că cea mai grea problemă a vremurilor noastre a fost soluționată prin opera dvs !** De nu ar fi fost decât acest act, și încă ar fi fost suficient ca să putem privi cu mândrie la trecutul și la înfăptuirile noastre.

-Camerile profesionale

" **Am redus numărul Camerelor profesionale** , am făcut **reducerea numărului membrilor adunărilor administrative** , și am început să îndrumăm acțiunea administrativă pe un drum de continuitate și de stabilitate .

-Organizarea învățământului

" **Am procedat la organizarea învățământului** nostru pe bazele cerute de necesitățile vremurilor noastre , și este aceasta opera inimosului nostru colaborator , dr. Angelescu, ministrul Instrucțiunii

-Legea protecției muncii naționale

" **Am făurit legea cea nouă** , ale cărei urmări vor fi în scurt timp evidente, **a protecției muncii naționale** și am ridicat la rangul pe care-l reclamă în Statul nostru național , **elementul muncitoresc românesc.**"

-Organizarea sanitară

" **Am pornit o ofensivă fără precedent pe țărâmul sanitar** și am organizat campania cu urmări rodnice împotriva boalelor sociale;

am creat **noi dispensare , noi spitale** și am coordonat într-o sfortare unică toate activitățile dispersate ale **serviciilor sanitare ale țării.**

«Opera de viitor.

" **Opera noastră este începută** , însă această operă **nu este terminată.** Pentru ca **să desăvârșim această operă** , vă chemăm astăzi din nou, **să ne acordați sprijinul.** Să nu ne-o ascundem : **situația generală** este determinată de **necunoscute ; situația internațională este serioasă .**

...Liniște și ordine

[LD: **numele adevărat este starea de asediu și cenzura ?]**

Pentru a îndeplini această operă , **ne trebuie răgaz și liniște .** Cred că **avem răgaz** și sunt convins că **vom avea și liniște .** Avem **răgazul trebuitor.** Suntem o guvernare de lungă durată .Suntem stăpâni pe timpul nostru .**Dacă ași fi crezut** , dacă ași crede și astăzi o singură

clipă , că nu ne-ar sta în față timpul necesar ca să ne desăvârșim programul - **as fi abandonat de mult frânele puterii**

" **Dar avem nevoie de liniște și cred că o vom avea ; nici o dată , de la Unire și până astăzi, țara n-a fost mai liniștită și mai calmă decât astăzi, și nici o dată n-a domnit mai multă liniște și ordine decât în acest ceas.**

Ah ! știu că în umbră și în întuneric se agită încă viermii permanentei agitațiuni. ! N-am timp să mă ocup de mișcările lor !

...Destindere

[LD: **numele adevărat este compromisul și târguiala, mușamalizarea**]

" Când am luat frânele guvernului , **am întins tuturor partidelor ramura de destindere , fiindcă am crezut , ceea ce cred și astăzi,**

că vremurile sunt prea grele , vremurile sunt prea turburi , și necunoscutul din fața noastră este prea primejdios , pentru ca să ne putem îngădui acte de provocare sau acte de agresiune. Stăm pe aceeași poziție.

c) **NNSăveanu** (președ. Cameră)

" În numele Camerei, exprim **adânca noastră mulțumire** sufletească că într-un așa scurt timp, am putut să desfășurăm , **grație puterii de lucru a guvernului, o activitate așa de rodnică pentru țară.**

▣ **Proiecte de legi viitoare**

" **Mesagiul** de astăzi, ne promite unele **proiecte de legi** pe care vom fi chemați să le examinăm. **Le vom studia, le vom vota cu toții, cu toată însuflețirea.** Mai cu seamă că sunt unele din ele care stau **foarte aproape de inima noastră.**

"Ne-ați anunțat **legea administrativă.** Este opera în care partidul liberal a scris cele mai frumoase pagini.

" Sunt fericit să constat și **opera de unificare** pe care a făcut-o dl. **ministru al Instrucției publice [dr. Angelescu] , în materie de învățământ,** unificare foarte necesară , care a adunat la un loc toate școlile.

" Și pentru că am în față și pe un ministru [**dr. Costinescu**] care este adânc cunoscător al problemelor departamentului pe care-l conduce , **ministrul Sănătății,** i-ași dori să realizeze și la ministerul său această **unificare pentru ca să fie o singură directivă la îndrumarea intereselor sănătății publice."**

" **Să dăm cu toții un sprijin desăvârșit și șefului partidului și șefului guvernului .**

Vă rog ca **alături de cărțile de vizită să fie și ființele noastre cu trupul și cu sufletul.**

Vor fi momente grele și nu putem , noi, majoritatea, să rămânem în minoritate în Cameră.

Nu putem să repetăm voturi declarate nule , din pricina **neîntrunirii numărului cerut de regulament .Trebuie să fim solidari ,să sacrificăm interesele noastre proprii pentru interesele superioare ale țării. "**

Consfătuirea majorității / 15 nov.'34

3.) **C.A. Tătăranu** (raportor), **Răspunsul la Mesajul Regal, 26 nov.'34**

(DAD, MO nr.4, șed. din 26 nov.'34 , p. 17 - 18)

[LD : cam **neinteresantă** această tradiție de a răspunde exact pe schema mesajului.

Câteva "floricele stilistice" , adăugarea unui cuvânt sau a unei propoziții, inversarea adresantului... cam atât. Formal, formal ! O etichetă ! Sublinierile și parantezele îmi aparțin]

[-----]

Sire ,

[Legea administrativă]

" **Proiectele de legi** ce ni se propun în această sesiune **sunt puține**, dar de o **covârșitoare importanță**. Va trebui să dăm țării o **organizare administrativă**, în care **spiritul de continuitate**, necesar unei mai bune gospodării, să fie mai asigurat, iar controlul **vieții administrative a Statului, județelor și comunelor**, mai real.

[Unificarea codurilor]

" Consolidarea Statului național unitar, reclamă cât mai urgentă realizare a **unificării codurilor**.

[Consiliul Economic Superior]

" Prin crearea **Consiliului Economic Superior** și prin reorganizarea **Camerelor profesionale**, vom da o **îndrumare și un control mai eficace economiei naționale**.

[Învățământul profesional]

" Iar pe tărâmul învățământului va trebui ca, răspunzând unei imperioase cerințe a tehnicii moderne **să înfrățim inteligența cu îndemânarea**, prin **reorganizarea învățământului practic profesional**.

[Responsabilitatea ministerială] [lege anticorupție]

" **Relaxarea morală** de după război a învăluit cu o **permanentă suspiciune**, din nenorocire adesea îndreptățită, **toată viața noastră de Stat**. Va trebui ca, atât **responsabilitatea ministerială**, cât și aceea a **mânuitorilor de bani publici**, să fie încadrate **în texte de legi, cât mai severe și mai precise, preventive și represive**, menite **să asigure controlul și să înlăture suspiciunea** printr-o promptă și justă sancționare a culpabililor. (**aplauze**)

[Cooperație]

" **Cooperația, mișcarea economică**, prin excelență populară, **va trebui să capete o mai potrivită îndrumare**, prin care **dublul ei rol social și economic** să fie mai efectiv și mai rodnic. Răspunsul la mesaj / 26 nov.'34

4.)C.Petrescu -Ercea (PNL) discurs la mesaj ,30 noiembrie '34

(DAD, MO 6 , șed. din 30 nov.'34 , p. 61)

[LD : un liberal pătruns de **necesitatea, importanța și rolul** pe care trebuie să-l aibă **Parlamentul ca putere în Stat : putere legislativă și putere de control** .
Simplu, clar , motivat , convingător.]

C.Petrescu-Ercea / 30 nov.'34

▫Codurile Justiției

"Aceste **coduri reprezintă quintezența spiritului de echitate**, reprezintă **quintezența spiritului de dreptate** al unei foarte vechi moșteniri.Ele reprezintă **quintezența spiritului de dreptate română**,quintezența **spiritului de dreptate medievală**,ele reprezintă **ideea de drept** a vechiului regim din Franța ,**spiritul nou din codificările lui Napoleon**. "

" Ei bine, **această colecție**, aproape **totalitatea legilor** care ne guvernează pe noi astăzi, sunt cuprinse într-**o publicație care nu are mai mult de 972 pagini** .

#Legiferomania PNT

"**Dacă facem o comparație** cu **legiurile din ultimul timp**, și luăm legile unui singur an, de exemplu **anul 1929**, **legile care s-au făcut în acest an sunt cuprinse într-o publicație de 1.599de pagini !S-au elaborat în 1929, 228 de legi** .

Dacă ținem socoteala de sărbători , dacă ținem seama de duminici, în anul 1929, **s-a elaborat în**

fiecare zi câte o lege !

" D-lor deputați, vă dați seama **ce fel de seriozitate reprezintă o asemenea legiferare** ,vă dați seama **ce prestigiu reprezintă asemenea norme ?**

O atare legiferare a avut efectul să **demoralizeze magistratura**,a avut efectul **să piardă justițiabilului credința și respectul în legile țării.** "[-----]

Redresarea activității legislative

" D-lor deputați, în urma acestor considerațiuni , chestiunea ce se pune ,**singura chestiune ce se poate pune**,este aceea de a **vedea cum se poate redresa sistemul parlamentar** ,cum se poate face din legiferare **o adevărată operă legislativă**,cum se poate ajunge **la un control parlamentar serios.** "[-----]

...responsabilitatea partidelor

partidele politice , însă , trebuie **să cadă de acord** , în mod hotărât , asupra unui punct :acela de **a face din legiferare și din control parlamentar , o realitate.** "

...răspunderea Parlamentului

"Atunci când **puterea legiuitoare** , **putere majoră față de celelate puteri în stat** ,va funcționa în aceste condițiuni , **va putea împrima întregului aparat de Stat ,simțământul de dreptate, simțământul de legalitate, simțământul de moralitate**,și astfel **să putem să înfruntăm** cu succes nu numai **crizele pasagere interne**,dar și toate **amenințările de afară** " (aplauze prelungite pe băncile majorității)
C.Petrescu -Ercea / 30 nov.'34

5.)dr.M.Isăcescu (PT - Constanța -fără Lupu),discurs la Mesaj, 10 dec.'34

(DAD, MO 12, șed. din 10 dec.'34 , p. 164- 170)

[LD: Un discurs, într-adevăr , la **Răspunsul la Mesaj** .Venit din partea unui partid mic, de curând decapitat de șef - prin plecarea dr Lupu -cu masiv grup parlamentar-nu știu dacă trebuie să regret că nu au mers și ei la fuziunea cu PNȚ sau că prin programul propus , **provocând la meditație clasa politică.**]

/ **Programul de sănătate al PT : organizare , norme , instituții /**
/ **Reforma administrației publice : descentralizare , despoliticianizare /**
/ **Legea răspunderii ministeriale = răspundere morală /**
Modificarea legii electorale !

dr. **Isăcescu** / 10 dec.'34

Legislația sanitară

[LD : un alt domeniu care **a preocupat lumea politică** a timpului, a fost **organizarea sanitară**. Chiar dacă programul dr.Isăcescu nu era cu totul original, chiar dacă era , în mare parte,un program ideal, greu de îndeplinit, este **remarcabil că un partid minuscul îl aduce în dezbaterile Parlamentului** și, prin **emulație, contagiune și competiție**,el va intra pe **agenda partidelor, a guvernelor, a Ministerului Sănătății**,și va avea drept rezultat ceea ce noi numim "**civilizația interbelică sanitară** "Ca și în alte domenii, mai ales **sănătatea populației de la sate** ,nu a atins standardele preconizate de el. Oare de ce ? Cine era de vină ? Clasa politică ? Înapoierea țărănească ?]

" Toată ridicarea economică a satelor **nu are nici o valoare dacă populația este lăsată pradă bolilor și vitalitatea neamului este compromisă.**

În zadar țaranul are pământ și școală, **dacă trupul lui este minat de boală și suferință**. Sănătatea poporului trebuie să fie **grija de căpetenie a oricărui om de Stat** , ori aceasta nu se poate apăra **prin improvizațiuni și timide măsuri paliative.**[-----]

Este de acord cu înființarea Eforiilor sanitare și de ocrotire locală [anunțată în Mesaj] , pentru că **cu cârpeți și oblojeți, nu se asigură sănătatea unui popor.**

Propune , în numele PT , în acest scop , **un program ;(Vezi fișier PT)**
Isăcescu / 10 dec.'34

▣Legea administrativă

[LD : Mesajul anunțase și Tătărescu explicase pe larg ,reforma administrativă inițiată de guvern.Punct esențial : **despoliticianizarea administrației.**
Isăcescu se pronunță , alții nu o făcuseră !]

...despoliticianizarea administrației publice?

" Principiul **despoliticianizării** administrațiilor publice, **stă la baza programului Partidului Tărănesc** (aplauze la PT)Noi considerăm pe **primari și peprefecți ,ca gospodari de specialitate , ca magistrați administrativi,** și înțelegem ca **ei să fie scoși cu desăvârșire de sub influențele politice de partid."**

Raportorul la Mesaj, a emis același deziderat , dar , având în vedere practicile PNL,

" noi îi contestăm sinceritatea acestei dorințe Cine nu știe că **a guverna este a lua în exploatare resursele comunelor și județelor în folosul partizanilor politici ?** [---]

Consiliile comunale să fie singurele organe alese ; ele să alcătuiască și să voteze bugetele ;

Bugetul să fie executat de primar și prefect , cf.legilor.

Personalul administrativ - să fie numit de primar , respectiv de prefect ;

Instanță de contencios administrativ - pe lângă Curțile de Apel .

"Numai în acest fel credem noi, ca **administrația locală va avea pricepere și continuitate** și, **pusă la adăpost de tentațiuni și abuzuri în folosul partizanilor partidelor,** vremelnic la cârma țării " (aplauze la PT)

Isăcescu / 10 dec.'34

▣Legea responsabilității ministeriale

[LD : este foarte interesant ! Isăcescu nu atacă nici pe acest subiect PNȚ.Nici măcar pe chestia Skoda ! Și este , în mare, **de acord cu programul guvernamental**]

"Suntem de acord a constata , împreună cu d.raportor,că relaxarea morală de după război , a învăluit cu o permanentă suspiciune-adesea **îndreptățită și dovedită, adăugăm noi** -toată viața noastră de Stat .[--]

"Semnalând cauzele , suntem în **deplin acord și în linia ideologiei noastre** , cerând,

împreună cu d.raportor, **legiferarea responsabilității ministeriale** ca și a funcționarilor publici

Pretinzându-le pricepere și muncă și făcându-i responsabili, suntem datori de a le acorda și

o remunerație care să țină seama de pregătirea , serviciul,rolul social , greutățile familiare și

standardul de viață .Procedând altfel , ar însemna să facem **o lege și imorală și inficace "** [[----]

Isăcescu / 10 dec.'34

▣PT:Modificarea legii electorale.

...imoralitatea "primei electorale"

...nedreptatea plafonului de 2 %

PT este profund atașat parlamentarismului.Actuala **lege electorală** , prin **acordarea primei majoritare** ,răstoarnă însăși voința națiunii ,**ridicând minoritatea deasupra majorității** ,

iar prin fixarea procentului minimal de 2% ,**îndepărtează elementele cele mai capabile.**

"Abuzurile și fasificările de care s-au făcut vinovate toate partidele,-fără excepție ! -

de la război încoace, **au adus** , pe lângă **o atingere gravă prestigiului acestei instituțiuni ,**

și o profundă jignire sentimentului de libertate ." [-----]

De aceea, și pentru a preveni surparea însăși a temeliei instituțiunii Parlamentului ,PT cere

modificarea imediată a legii electorale și adaptarea ei la practicile cinstite ale democrației .

Isăcescu / 10 dec.'34

6.) Josif Willer (PNM) ,discurs la Mesaj, 11 dec.'34

(DAD, MO 13, șed. din 11 dec.'34, p. 205-206)

[LD : în acele zile, la Societatea Națiunilor, se dezbătea **Memoriul iugoslav** privind complicitatea Ungariei în atentatul de la Marsilia. **Nicolae Titulescu**, în numele Micii Înțelegeri , ținu un discurs (10 dec.) virulent **contra revizionismului maghiar** , prilej cu care atinge și problema minorităților. Pe de altă parte , în luna decembrie se desfășuraseră ample acțiuni sub egida **Ligii Antirevizioniste** .**Mesajul și Răspunsul la Mesaj** nu cuprindeau **nici un pasaj privind minoritățile** . În finalul discursului el propune concret : **comisie parlamentară care să pregătească reglementarea problemei minoritare**]

«Guvernele și minoritățile

[LD : Din păcate , are perfectă dreptate . Atâta a fost amânată , tergiversată, sucită, ocolită, politizată, această reglementare , încât , a trebuit să treacă 20 de ani pentru ca ea să fie reglementată în 1938! Și , tot din păcate , atunci era prea târziu ! Dar , dacă se ține seama de **garanțiile constituționale, de respectarea drepturilor minorităților** Willer nu mai are dreptate și totul este un șantaj perpetuu]

"Marea însemnătate a **problemei minoritare** a fost recunoscută de toate partidele cărora le-a fost încredințată **guvernarea Țării Românești** .

1923 .Guvern Averescu - cu Goga

"Înainte de toate, dl mareșal Averescu, cu d-l Octavian Goga , au făcut cu **Partidul Maghiar** mult discutatul **Pact de la Ciucea**, din 1923 .

- **NCPopescu** : O greșeală !

- **Willer** : O greșeală după concepția dvs, a PNL .

1927.Guvern Brătianu - cu Tătăreanu

-**Willer:**" **Partidul Național-Liberal** ,venit din nou la cârmă în 1927,fiind condus tot de aceleași sentimente și de același interes național român, a compus o **Comisiune specială** pentru a studia **problema minoritară** și colaboratorul cel mai însuflețit al acestei comisiuni este însuși actualul prim-ministru, **d-l Tătăreanu** .

1928. Guvern Maniu -cu Ghiță Pop

" Mai departe , **Partidul Național-Țărănesc** , având intenția de a crea legea minorităților , a trimis pe d-l **Ghiță Pop** în străinătate , într-o călătorie de studii ,**să întocmească un anteproiect pentru legea minorităților** .

1931.Guvern Iorga ...

"Dl profesor Iorga,a accentuat întotdeauna importanța acestei probleme și ,pentru **administrarea chestiunilor minoritare** ,a luat **colaboratori dintre politicieni și specialiști minoritari** .

...Amânare, amânare ....

Chiar dacă au intenționat soluționarea unor chestiuni , **nici un guvern n-a avut timp suficient** pentru o muncă mai serioasă ;**scurtul timp** ce le-a stat la dispoziție era **preocupat de interese de partid**, momentan mai importante și , **când s-ar fi putut preocupa de noi, au trebuit să cedeze deja locul altora și **zbuciumul nostru nenorocit a început din nou** .**

Așa se amână an de an punerea la zi a problemelor minoritare."[.....]

Josif Willer / 11 dec.'34

«Partidul Maghiar :lege pentru minoritari !

[LD : trebuie să-i dau din nou dreptate .Dar este și vina lor .**Partidele minoritarilor** , cu mici excepții, totdeauna s-au arătat preocupate numai de interesele lor specifice, fără a se manifesta preocupate de interesele generale ale țării]

" Conducătorii diferitelor fracțiuni [partidele românești] sunt vizați și consultați , chiar și în chestiuni mici de detaliu , **părerea fiecăruia este importantă , însă partidele minoritare , care reprezintă masa de milioane , nici o dată , de nici un guvern , timp de 15 ani , nu au fost chemate la masa verde.**

Trăim în stat , fără ca cineva să fie curios , oare cum trăim ?

Această neglijare jignitoare , ne dispensează de orice responsabilitate , dacă frazele de apropiere declamate de obicei , cu ocazia festivităților , rămân foarte departe de trista realitate a vieții zilnice. "

" Schimbarea anuală a normelor de guvernare , întreruperile dese în funcționarea aparatului de stat , reînnoirea neîncetată a plângerilor ei , înrăutățirea stării poporului , **ne-a luat speranța ca , pe lângă sistemul actual , să putem ajunge la o îndreptare .**

" D-lor , **dacă în adevăr dorim să rezolvim această problemă , spre mulțumirea tuturor , trebuie să o scoatem din luptele mărunte ale vieții politice , din jocurile funeste ale târgușelilor electorale și toate partidele guvernamentale trebuie să cadă de acord asupra principiilor unei politici minoritare umane și unitare , fângăduind că , o dată ajunși la cârmă , vor respecta cu toții aceste principii .**

/Comisie parlamentară de anchetă !

" Prin urmare , în numele și din încredințarea Partidului Maghiar , am onoarea a vă propune să binevoiți a compune **o comisie de anchetă parlamentară cu concursul tuturor șefilor de partide . Această comisie să asculte propunerile președinților partidelor minoritare** , examinând dacă aceste propuneri concordă cu interesele Statului sau ale

națiunii române și să prezinte Parlamentului ori guvernului , proiecte de legi ori măsurile guvernamentale pe care le va găsi nimerite , pentru a putea asigura popoarelor minoritare o viață suportabilă și o conviețuire armonică cu poporul majoritar al acestei țări. [-----]

" **Statele pot încheia tratate internaționale care , în aparență , le pun la adăpost în contra atacurilor din afară , totuși suntem de părere că este o adevărată sinucidere , atât din partea poporului majoritar , cât și a minoritarilor , dacă în locul unei împăcări sincere , vor continua cu atitudini dușmănoase , pentru că așa nu vom putea rezista în contra presiunii forțelor incomparabil mai tari.**

" **În caz că onorata Cameră ar fi dispusă să primească propunerea noastră de importanță istorică , cu onoare vă rugăm să binevoiți a o menține și în textul la Răspunsul la Mesaj .**
Iosif Willer / 11 dec.'34

7.) CCGiurescu (PNL-g) , discurs la Mesaj , 12 dec.'34

Vict. Iamandi , Eug. Titeanu , G. Hoge , Ionel Pop , - intervenții polemice
(DAD , MO 14 , șed. din 12 dec.'34 , p. 229- 242)

[LD : Activitatea guvernului în lumina "**ideii naționale**" , a "**statului național unitar**" .

Atacă toate chestiunile prin prisma acestor concepte , dorind să demonstreze că **PNL 1 s-a îndepărtat de ele și că PNL2 este adevăratul continuator.**

Demonstrația se transformă într-o răfuială , condimentată cu bârfe , lovituri , reproșuri , din care nu avea de pierdut decât **sistemul democratic partidist .**

Sublinierile , supratitlurile , colorările , îmi aparțin]

Document integral- **fișier PNL-georgist**

/ **Unificarea administrativă** : legislația moștenită ; legislația PNL ; legislația PNTJ /

/ **Unificarea legislativă** : codurile /

/ **Primatul ideii naționale : protecția muncii românești ! /**

Giurescu / 12 dec.'34 / retro' oct '33 /

▣ Ideea națională în Programul PNL-1

Discuția la Mesaj este prilejul cel mai nimerit de a cerceta politica generală a guvernului , realizările și planurile de viitor. El vrea să facă această **analiză în lumina " ideii naționale" , a intereselor "statului național unitar" ,** deoarece el se găsește înscris în Constituție.

Discutând **Programul de guvernare** alcătuit în **adunările profesionale ,ratificat de Comitetul Executiv** al partidului , în oct.1933,un ministerial de azi sublinia **promovarea elementului românesc și repararea nedreptăților istorice** care i-au dăunat și l-au pus în stare de inferioritate;Alt ministerial de azi, caracteriza regimul viitor ca un **"regim de naționalism creator "**iar altul promitea că noi " **nu vom fi niciodată în deficit față de ideea națională"** **Proiectele anunțate de guvern , trebuiau să pornească de la acest punct de vedere .[----] Giurescu / 12 dec.'34**

≡Unificarea administrativă

[LD :CCGiurescu a fost atât de preocupat , pasionat și pregătit în această idee,încât **o va pune în aplicare când va deveni ministru " rezident regal " în regimul carlist.]**

"Tochmai pentru că **Statul nostru s-a alcătuit din 4 fragmente ,ce au trăit sub regimuri de drept diferite , existau , în momentul întregirii Statului nostru,hotare artificiale , create de stăpâniri străine , care nu aveau interese favorabile nouă,ci,bine-nțeles, urmăreau interesele lor proprii.**

...Hotarele artificiale din legiurile străine

În felul acesta exista **Prutul ca hotar artificial** ,pentru că **vechea împărțire administrativă a Moldovei cuprindea ținuturi care treceau dincolo de Prut ;județele Iași și Fălciu se știe că se întindeau și dincolo,în Moldova dintre Prut și Nistru.**

În Carpați,linia de hotar era de asemenea artificială ,pentru că austriecii ,printr-un procedeu incalificabil, de înaintare a pajurilor imperiale, printr-o hoție pur și simplu, au împins hotarele Moldovei,în sec.XVIII,înspre noi,furându-ne un teritoriu care echivala cam cu două județe. "Ce era mai firesc decât , în momentul când s-a realizat Statul național unitar , să se facă să dispară asemenea hotare administrative artificiale ,hotare create de stăpâniri străine , dușmane nouă ?"

≡1925.Legea administrativă PNL-Ion Brătianu

-CCGiurăscu:Prin legea administrativă , votată de PNL în 1925, în timp când șef de guvern era Ion Brătianu ,se pășise pe calea îndepărtării acestei nedreptăți istorice- județele noastre treceau dincolo de Prut , treceau dincolo de Carpați-se revenise la situația veche , la situația istorică a organizării noastre administrative.Se începuse începutul unui proces de unificare...

-Vict.Iamandi : Pe chestiunea aceasta **este de acord cu observația lui Giurescu, care este foarte întemeiată .**

≡1929.Legea administrativă PNȚ

-CCGiurăscu :Au urmat guvernările național-țărăniște ."Mărturisesc că nici astăzi nu înțeleg care a fost rațiunea pentru care guvernările național-țărăniște , în loc să întărească acest proces de unificare administrativă,au făcut din nou Prutul hotar între cele două părți ale Moldovei,și au făcut Carpații, nu pe linia lor naturală, aceea de despărțire a apelor, a obcinei, ci pe linia artificială creată de austriaci,din nou hotar administrativ între Moldova și Ardeal ! Ce spirit de particularism ,ce interes local , va fi stat la baza acestei împărțiri , nu înțeleg. În orice caz, faptul rămâne ! O măsură fericită , pe care un om de Stat , care avea cultură istorică și care înțelegea dezvoltarea istorică a neamului nostru, o luase ,a fost anulată !

≡1934.Revenirea la legea liberală din 1925

-Giurescu : Ce se impunea , d-lor deputați ?**Se impunea ca , în momentul când PNL a reluat puterea , să îndrepte această eroare ,să restabilească ce a fost înainte**

-Iamandi :În mare parte ,se reia reforma din 1925.**Dar acea reformă -** a spus-o și Ion Brătianu - **era un experiment** .Trebuia făcută cu mare grijă.Ministerul de Interne și județele pot să ia măsurile ce se cuvin .Între 1925-1929,Iașul avea 13 comune în jud.Bălți ; **Neamț și Bacău, câteva comune din Ciuc .Dar trebuie să existe consimțământul amândurora , să nu fie o "naționalizare"** cu forța !**Au fost numeroase proteste din Ardeal și Bucovina. Nu trebuie exagerat .Se știe, proiectul de Constituție a lui Stere,preconiza un fel de federalizare**

a statului român ;PNT avea o politică diametral opusă celei PNL, și de aceea,venit la guvern, a desființat legea liberală

-Giurescu : Își va spune pe larg părerea când se va aduce legea." Nici eu nu sunt partizanul naționalizării cu sila " , cu " furca" ,însă dacă statul se va conduce în directivele sale mari , numai după ce vrea sau nu vrea un cetățean ,nu se va mai putea face nici un pas înainte . Incontestabil, că sunt unele măsuri de ordin general care jenează pe unii cetățeni ; dar tocmai acesta este rolul statului ca ridicându-se deasupra intereselor particulare , să ia măsuri de ordin și de interes general. "

Giurescu / 12 dec.'34

«Legile unificării codurilor

-Giurescu : "În ce privește codurile , se vorbește în Mesaj de opera de unificare legislativă și se amintește de codul penal.Ei bine, mi se pare un fapt extraordinar că acest lucru lipsește din Răspuns !

-C.Tătăranu (raportor) : a fost o simplă greșeală de tipar. M.O a sărit acest acest pasaj. S-a rectificat

Iamandi -Constantinescu-Bordeni (intervenție în discurs)

-N.Constantinescu -Bordeni (PNL-g) :în toate Mesajele se vorbește de unificarea legislativă a codurilor , fără ca vreun cod să fie adus în discuția Parlamentului.

-Iamandi : Dle Bordeni, dvs , ca jurist și avocat , cunoașteți cum s-a făcut unificarea legislativă și în alte țări. Credeți dvs că era posibil să se facă această unificare legislativă ,chiar în cei 16 ani care au trecut de la Unire până azi ?

-N.Constantinescu -Bordeni : Dar este gata , de atâta vreme,codul comercial și codul penal

-Iamandi :Codul penal a fost depus la Senat și va fi votat în sesiunea aceasta .Rând pe rând vor fi votate și celelalte.Opera de unificare legislativă este foarte grea, foarte complexă,foarte anevoioasă.Trebuie să lași timpului sarcina de a șterge toate urmele trecutului ,ca să se poată ajunge la limpezirea situației.

-N.Constantinescu -Bordeni : Nu vă facem dvs o vină.Noii facem o vină tuturor guvernelor și parlamentelor de la Constituție încoace.

-Iamandi : Lucrările sunt gata toate și se vor traduce în fapt.Există un deplin acord între toate partidele și competențele juridice.Începutul s-a făcut în timpul guvernării noastre ; el a fost continuat în timpul guvernării PNT ;Este o operă națională, aparține țării întregi .

În Iugoslavia unificarea s-a otcroiat de sus Dacă acceptați această metodă,spuneți-ne să știm .[----]

-Giurescu :Dar în 16 ani nu se poate face nimic ? Foarte bine ! Să dea Dumnezeu atunci,să avem un răgaz de 160 de ani ca să putem face această unificare .

-Iamandi :Dacă voiți să fiți exact,nu sunt 16 ani,ci 11,penru că abia în 1923 s-a făcut Constituția.

-Giurescu : În orice caz , dacă examinăm diferite aspecte importante ale unificării Statului național,cu părere de rău , nu pot constata în activitatea de până acum , indicii în acest sens.

CC Giurescu - Eug.Titeanu / 12 dec.'34

«Legea protecției muncii naționale

Trece la chestiunea protecției muncii naționale și este mulțumit că pe banca ministerială este ministrul Titeanu ,raportorul acelei importante legi. Citează masiv din interpelarea lui Titeanu adresată guvernului ,privind măsurile ce le va lua față de amenințarea de desnaționalizare a orașelor , ... privind protejarea muncii naționale ,în special a elementului românesc...acțiunea legislativă preconizată... reșezarea acțiunii guvernului pe linia națională... ritmul firesc al concepțiilor liberale... care rămân prioritar , naționale... Îl felicită pentru frumusețea acelor formule , care subliniau primatul ideii naționale .Dar aceasta este teorie!

Legea a fost publicată în Monitorul Oficial din 16 iulie 1934.Au trecut 5 luni ,și Regulamentul la lege nu este încă făcut !Care este rațiunea pentru care, în calitatea ce o are în guvern, nu a stăruit pentru aplicarea legii ?Cunoaște o anumită campanie de presă străină , ca această lege să nu se aplice,dar , oare , guvernul lucrează după indicațiuni străine ?!

Eugen Titeanu (subsecretar de stat la Interne) :

▫Regulamentul la lege este gata

Mulțumește lui Giurescu pentru citatele și aprecierile date ; a ținut acea interpelare , conexasă cu cea a lui Goga, iar după câteva luni, a devenit raportorul acelei legi. Camera a dezbătut-o, a votat-o **Regulamentul este gata, Regulamentul există**. Dacă a ținut 5 luni elaborarea lui, este pentru că el a fost **dificil de realizat** [explică dificultățile] Să nu se ignore faptul că **5 ani a fost o "eclipsă de guvernare "** ; **De când PNL a venit la guvernare, a continuat politica lui Ionel Brătianu.**
CCGiurescu / 12dec.'34

8.) **A.C.Cuza (LANC)** , discurs la mesaj, 14 dec.'34

Vict.Iamandi , Eug.Titeanu , Valeriu Pop (subsecretari de stat) ș.a. - intervenții polemice .

(DAD, MO 16, șed. de vineri, 14 dec.'34, p. 284-296)

[LD .Punctul cardinal : "**România a românilor !**" ; **naționalism antisemit integral** , manifestat în toate domeniile vieții economice, sociale, politice, morale , diplomatice . Subordonat lui , ca un **fir roșu**, indiferent de problema abordată, **anti-partidism** , izvorât din **neîncrederea în guvernarea prin partide** , pe care le consideră incapabile să rezolve problem națională.] Titlurile, sbtitlurile semenele, colărările , îmi aparțin.Doc.integral -**fișier LANC**

ACCuza / 14 dec. '34

▫Legea administrativă-Inculeț

" Prima reformă a dvs este **reforma administrativă**.Se pare că dl ministru **Inculeț** sau dl subsecretar de stat **luca** , au conceput **un proiect de lege** pentru o **reorganizare administrativă a țării** .Este vorba aici de a combina județele și de a le transforma în **ținuturi** .

Se pare că nu ar fi decât **proiectul d-lui Carp de prin 1880**, care prevedea **căpitanatele** .

-**Iamandi** : **Guberniile** .

...partidele politice -incapabile să facă reforma

-**ACCuza** : Eu am să vă spun un lucru .**Poate să fie proiectul dvs** cu căpitanate, cu gubernii , **excelent** .**Nu are , însă nici o valoare** , pentru că este absolut teoretic.Dvs, prin poziția în care vă aflați, **sunteți incapabili să realizați o reformă administrativă** .Pentru ce ?

Pentru că , **partidul advers** - vorbesc de PNT sau altul - **nu vă va da încrederea ca dvs să realizați această reformă, adică să faceți o reformă național-liberală** .

Această reformă administrativă nu o poate face regimul dvs de partid .

Prin urmare, **tot ce veți aduce dvs va fi inutil**, pentru că **va fi numai un prilej de discuții interminabile și de violență în Cameră** , cum aveți obiceiul să vă manifestați de o bucată de vreme. "

ACCuza / 14 dec. '34

▫Legea Consiliului Economic Superior

...inutilă,fără naționalizarea tuturor ramurilor economice

"**Ca legi** , din p.d.v.tehnic, **presupun că vor fi foarte bine alcătuite** , pentru că ele depind de capacitatea **distinsului economist, profesorul Gh.Leon**, pe care îl cunoaștem ,

Dar, încă o dată , **cu aceste reforme nu veți face nimic pozitiv**,adică **nu veți corespunde intereselor actuale ale țării** ,**interese care sunt de naționalizare a tuturor ramurilor de activitate economică** . **Și atunci, oricât ar fi de perfecte legile pe care le veți face , ele nu vor atinge scopul pentru care ele trebuie să exise.**

ACCuza / 14 dec. '34

▫Legea învățământului tehnic.

...inutilă, fără aplicarea primatului românesc

Veniți cu revizuirea învățământului tehnic .Eu vă întreb : pentru ce ?**Învățământul tehnic înseamnă învățământul elementelor românești.**

Dar dvs nu ați luat nici o măsură să vă asigurați primatul elementului românesc în industrii ,încât veți crea niște bieți nenorociți ,condamnați să rămână șomeri și să moară de foame .

Prin urmare, înainte ca dvs să veniți cu această lege cu caracter economic,**aveți nevoie să curățați terenul și să deschideți locul elementelor românești ,adică să aplicați legea pentru protecția industriei naționale ,**pe care ați anunțat-o și pe care văd că ați oprit-o pe loc.

[evocă evoluția legii de la 1887 , cu modificarea din 1912 , cu modificările din 1903-1904 , cu modificările din 1930 ... și legea din 29 iun.'34] Sunt 6 luni de la votarea legii , și nu se aplică .Prin urmare , și această reformă,**în lumina" trăncănelilor ideologice" , nu are nici o valoare .**
ACCuza / 14 dec. '34

▣**Legea responsabilității ministeriale**

...trăncăneală ideologică

"Una din cele mai fantastice reforme pe care le-ați înscris în proiectul de **Răspuns la Mesaj**, este acesta [citează pasajul]: **Relaxarea morală... suspiciunea .. răspunderea ... banii publici]**

"D-lor,**sunteți fantastici !** Este vorba , prin urmare , de **relaxare morală** de după război ,și **dvs voți să tămăduiți această relaxare cu legea responsabilității ministeriale și a mânuitorilor de bani publici !** Dar eu vă întreb : în starea de azi , **nu aveți dvs o lege a responsabilității ministeriale-și nu numai o lege ,ci mai multe legi !-care vă dă dreptul să urmăriți pe prevaricatori?De ce nu aplicați aceste legi , câte sunt , și de ce nesocotiți marea problemă a relaxării morale ?** Vedeți unde vă duce disprețul pentru "**trăncănelile ideologice" ?**

[spune ce ar face el dacă ar fi în locul lui Tătărașcu][-----]

ACCuza / 14 dec. '34

▣**Reforma cooperăției**

...transformată în luptă politică

"În ce privește îndrumarea cooperăției,**treceți pe lângă cea mai importantă măsură** prin care ,pe cale legală, **s-ar putea ca poporul românesc să-și reocupe pozițiunile pierdute în domeniul economiei naționale.**

"Ar fi un mijloc de cucerire , de întărire a elementului românesc,**de luptă economică** prin înființarea nu numai a unor **cooperative** care să aibă de scop **desfacerea producției rurale** , ci prin **cooperative orășenești susținute de Stat** ,conduse de oameni devotați, care să se pună să cucerească **toate pozițiunile pe care azi noi le-am pierdut** .[-----]

"**Veniți aici cu problema cooperativelor și pe urmă treceți la această tribună și transformați lupta pentru cooperative în luptă politică ,vă acuzați fiecare unii pe alții** și din toată această discuțiune de partid,**nu rezultă absolut nimic pentru cooperăție.**" [-----]

"Iarăși, d-lor, chestiunea "**trăncănelilor ideologice** "

Dacă am fi stat noi la trăncăneli ideologice cu d-l prim-ministru și dl ministru lamandi , **ce util ar fi fost !** Adică **de ce să nu fi venit dvs să mă fi întrebat și pe mine ?**

Noi suntem generoși - suntem milionari în această privință ! - și **v-am fi dat** de la noi **câte o idee utilă** din trăncănelile noastre ideologice , care să vă călăuzească."

ACCuza / 14 dec.'34

9) Al.Lapedatu (ministru)discurs final la Mesaj, Senat ,17 dec.'34

(D.S. MO 16, șed. din 17 dec.'34 , p. 205-207

[LD :din păcate, discurs parțial fișat, nexeroxat . În concluziile la mesaj, din partea guvernului, ministrul Lapedatu a stăruit asupra conținutului și sensului declarației identice a P.Maghiar la Camera și Senat . El considera că deziterale și motivarea erau prezentate ca o imputare la adresa factorilor politici români, care ar fi introdus **problema minoritară în luptele partidiste**

și ar fi legat soarta minorităților , de raporturile cu Ungaria .

El a respins această acuzație , apreciind că , în loc ca maghiarii să-și recunoască propria răspundere în asperitățile existente ,căutau să învinovățească politica românească]

Lapedatu / 17 dec.'34

▣PNL și minoritățile

" În **Constituția** noastră , în **legile noastre organice** ,se găsesc **principii și dispozițiuni** prin care să li se poată da **satisfacție la exigențele și pretențiunile juste și îndreptățite** ,pentru **salvarea ființei naționale**,în ceea ce privește **cultul** și în ceea ce privește **cultura minorităților noastre .**" [-----]

În 1927, **Vintilă Brătianu** a constituit , prin Consiliul de Miniștri,o **Comisie** de oameni competenți care să studieze **problema minoritară**.Ceruse și **minorităților să înainteze largi și argumentate memorii** , cu doleanțele și revendicările lor .

În toamna anului 1928, **lucrarea era terminată ,dar ...a căzut guvernul PNL**[-----]

" Dorim ca în țara românească **minoritarii** , care trăesc împreună cu noi,să se găsească la adăpost , într-un regim de legalitate și ocrotire ,pe care au dreptul să-l reclame și pe care nici o dată nu li l-am refuzat sau contestat "

Lapedatu / 17 dec.'34

/Partidul Maghiar-acțiuni interne și externe

Pactul de la Ciucea a fost rodul inițiativei Partidului Maghiar , care nu s-a putut aplica datorită **opozității partidelor naționale românești** (liberal și țărănist)

Deci **supralicitarea problemei minoritare în luptele partidiste a fost opera partidelor minoritare , în special al celui maghiar .** [-----]

În privința amestecului străinătății, **vina era a Partidului Maghiar** însăși, care " s-a crezut îndreptățit să ducă toate doleanțele , toate protestele sale ,**nu la guvernul țării , ci în străinătate și anume , la Liga Națiunilor , la Geneva** " [-----]

Partidul Maghiar a adus în România mai multe " **misiuni religioase** " , din America și de pe aiurea, sub formă de **anchetatori**, care să cerceteze **situația religioasă- culturală -politică a minoritarilor**. Rezultatul ? **Reântorși acasă , au făcut " cea mai pătimasă și odioasă propagandă împotriva noastră , prin publicațiile lor "**

Apoi, s-au dus la **Liga Națiunilor unde , din 1924 până în 1934**, au prezentat **peste 20 de reclamații contra statului român.**

S-au organizat ,în străinătate, diverse **congrese ale minorităților**, la care au participat **deputați și senatori maghiari ai Parlamentului român.**

În sfârșit, au făcut o **imensă propagandă împotriva statului român**, bazate pe **informații tendențioase și calomnioase** ,oferite de chiar reprezentanții minorității maghiare din țară .

Al.Lapedatu / 17 dec.'34

10.)Vict.Iamandi (PNL, subs. de Stat) ,discurs final la Mesaj,Cameră,17 dec.'34

(DAD, MO 19, șed. din 17 dec.'34 , p. 381- 397)

LD:discursul lui Iamandi este un impresionant tur de forță în istoria politică a perioadei postbelice. Dar nu este un bilanț glorios,ci este o veritabilă reglare de conturi cu adversarii politici ai PNL ,tare pe poziții după primul an de guvernare .Metodic și necruțător, Iamandi face **procesul adversarilor politici**.Vezi pe larg la **fișier Guvern și PNL-]**

▣ **Sarcinile guvernării PNL** ▣ **Răspunderile**

▣**Legislația represivă**

" Am venit în împrejurări din cele mai grele ;**nu vreau să aduc nici o notă de polemică** în constatările pe care sunt dator să le fac , și **nici măcar un subiectivism** ,care nu are ce căuta în **dezbaterea unor chestiuni care astăzi aparțin trecutului .**

Dar , când am luat cârma țării , cea dintâi condițiune , absolut necesară pentru funcționarea întregii vieți de Stat ,**nu era îndeplinită**.Ordinea - căci aceasta e cea dintâi condiție care trebuie

asigurată în viața unui stat - **era adânc turburată și situația internă**, cu toate aparențele contradictorii, **era de așa natură încât se impuneau măsuri dintre cele mai urgente**, pentru înlăturarea gravelor consecințe care s-ar fi putut produce dacă mai continua.[-----]

▪Legislația școlară

Dvs[PNT] **erați datori să faceți asta** cu atât mai mult cu cât însăși **conducătorul dvs, Ion Mihalache**, era nu numai unul din **admiratorii și prețuitorii marelui Spiru Haret**, dar era și unul dintre aceia care a avut prilejul **să aprecieze și să cunoască întreaga operă școlară** pe care o făcuse Spiru Haret.

Nu numai că **nu ați urmat această linie**, care era reprezentată, în 1928, când am plecat de la guvern, **prin dl dr. Angelescu**, dar ați socotit că e mai nimerit **să inovați** și de aceea ați început o acțiune care a pus școala de toate categoriile **înt-o situație dintre cele mai grele**.[-.]

▪Legislația muncii

A existat **strădania foarte serioasă, constructivă și pe terenul îndrumării**, și din punctul de vedere al **ideilor**, pe care a lăsat-o **Gheorghe Mârzescu**.

Codul muncii, elaborat pe un **plan de mari proporții** de Gh.Mârzescu, constituie o **dovadă strălucită de înțelegeri adânci** a însemnătății pe care o reprezintă această **clasă socială**.

De altfel, toată lumea știe că **la 1922**, când Mârzescu a venit la Ministerul Muncii, **acest departament era un simplu strapontin**, pe când **la 1923**, abia după un an, în urma activității pe care **acest mare bărbat de Stat o dezvoltase**, Ministerul **aceasta luase așa proporții**, încât **a fost nevoie să fie despărțit în două**:

de o parte **Ministerul Muncii**, de altă parte **Ministerul Sănătății**.

Continuatorul răposatului Gheorghe Mârzescu la Ministerul Muncii, d-l Chirculescu, a mers pe aceleași căi indicate de **politica muncitorească făcută de Mârzescu**.

Evident, o **reformă cu caracter operator** în toate direcțiile, care privește **viața unei clase sociale**, nu se poate face de la o zi la alta, dar **sursa de unde au pornit după aceea toate reformele în această direcțiune, aparține PNL**" (Vii aplauze la PNL)

▪Legislația administrativă

"Administrația pe care am dat-o noi țării este cea mai **serioasă**, cea mai **capabilă** și cea mai **corectă**, în comparație cu cea din ultimii ani. (aplauze la PNL)

...despoliticianizarea administrației

În Răspunsul la Mesaj, **se prevede o nouă lege administrativă**, al cărui principiu importatnt este de a **scoate administrația din slujba politicii și intereselor de partid**. [----]

Se va realiza totuși **un început de administrație independentă**, scoasă de sub influența **partidelor și de sub fluctuațiile dăunătoare ale politicii**. [----]

Unificarea administrativă nu a ajuns la stadiul dorit ; era imposibil ca, în 15 ani, să se înfăptuiască o **transformare atât de radicală**, ca pe tot cuprinsul României Mari să existe o administrație uniformă.

...înlăturarea vestigiilor regionaliste

PNL, înainte de votarea Constituției a preconizat **necesitatea unificării administrative**, cu **înlăturarea oricărei tendințe de a se menține regionalismul**.

În acest sens a căutat să elaboreze și **Constituția din 1923**.

...respingerea principiilor federaliste

PNL a fost **împotriva** acelor directive care, traduse în fapt, ar fi dus la o **adevărată federalizare**. **Proiectul de Constituție al PNT**, al cărui **studiu introductiv** a fost opera **prof.Stere**, prevedea **un sistem de federalizare**, cu **păstrarea completă a autonomiilor provinciale, ca unități organice**.

" Noi ne-am ridicat împotriva acestui sistem și am susținut atunci ceea ce astăzi a intrat în conștiința publică, că **la noi, în România, nu poate exista decât o singură tradiție**, în ceea

ce privește administrația țării ,**aceea pe care o reprezintă Vechiul Regat**. [-----]

▣Legea administrativă din 1925

Pe acest principiu am clădit noi întreaga **reformă administrativă de la 1925** . Am realizat-o atunci , **dar a venit legea național-tărănistă din 1929 care a anulat-o tocmai în părțile care tindeau la acest început de unificare administrativă** , revenindu-se din nou la **păstrarea intactă a unităților provinciale**. De atunci și până acum , **s-au mai făcut încă două -trei modificări "** În cursul sesiunii trecute , **noi am revenit la principiul anterior** . [-----]

▣Legislația protecției muncii naționale

...psihoza naționalismului exclusivist

"Trăim sub **psihoza** ,ceva mai redusă în momentul de față , a unui **naționalism exclusivist** , cu orice preț. **De doi ani** și mai bine ,dar , în special , din **toamna aceasta**,n-am auzit în această incintă , n-am încetat de a vedea , într-o **bună parte a presei**,**decât accentuându-se necesitatea unei urgente naționalizări** în toate direcțiile. [-----]

...4 milioane de minoritari ,cu aceleași drepturi

Noi **nu trebuie să uităm** că avem în România **peste 4 milioane de minoritari** . Aceștia reprezintă **o continuitate istorică** în unele părți ale țării și , din toate punctele de vedere , **se găsesc pe același plan de drepturi cetățenești cu noi**.

"**Nu se poate preconiza o politică oficială de Stat împotriva a 4 milioane de oameni** care , marea lor majoritate , nu pot fi bănuți , **sub raportul fidelității lor față de Statul Român**.

Nu trebuie să confundăm interesele , uneori **explicabile**,**ale clasei conducătoare a minorităților**, **de a avea o atitudine centrifugă**,cu atitudinea maselor minoritare -a **populațiunii rurale** minoritare în primul rând -care **îndeplinesc în acest Stat un rol și economic și social** destul de însemnat și care,din punct de vedere al lealității , față de Statul Suveran , **nu lasă nimic de dorit** .Minoritățile acestea **nu pot fi înglobate într-o politică de coercițiune și de forță "**[-----]

" Eu am convingerea adâncă că **dacă inerția singură nu poate constitui un mijloc de progres**, dar **clasa conducătoare a țării**, inspirată din trecut ,**stăpână pe cunoștința exactă a tuturor situațiilor actuale**,**călăuzită de acel ideal de dreptate și de armonizare a tuturor intereselor**,poate să asigure **o continuitate națională**, în toate domeniile , și **spirituale și economice** ale țării , și **poate să afirme în toate direcțiile o superioritate a neamului nostru "** (aplauze prelungite la PNL) [-----]

▣Legislația represivă

...Cenzura, starea de asediu

-**Iamandi** :**Noi am reprezentat** , de la întemeierea partidului nostru și până astăzi,în România, **regimul democrației** , evident, **regimul unei democrații începătoare,cu toate scăderile , dar și cu toate părțile ei bune**.

-**Madgearu** :**Cu cenzură și stare de asediu !**

-**Iamandi** : Nu vorbiți de cenzură , fiindcă **și dvs , ultra-democrați**,ați venit și ați guvernat **cu cenzură și sub stare de asediu**. [-----]**Personal , sunt împotriva cenzurii, ca și partidul meu.Însă sunt împrejurări când este nevoie de ea.**

"**Cu mentalitățile de la noi**, cu **lipsa noastră de scrupule**, cu **nenumăratele noastre năravuri**, care , în anumite momente , devin **primejdioase** și se transformă în sistem,**de a specula toate chestiunile** , sub toate formele , în interes exclusiv de partid,și în interes exclusiv politic, **pentru anumite interese de Stat** , este nevoie **să se vină cu măsuri , pe care le regreți , dar pe care trebuie să le aplici.**" [-----]

▣Legislație intervenționistă

"**Liberalismul în România, sub forma lui clasică-** aceea pe care o cunoaștem toți când răsfoim

o carte de economie politică - **nu s-a aplicat aproape nici o dată** .
Noi am făcut intervenționism de stat chiar de la început .

-Înființarea Băncii Naționale , la 1881 ;

-Legea pentru protecțiunea industriei naționale, din 1886;

-Legea exproprierii și împrumutării, din 1919 ;

-Legea conversiunii datoriilor, 1934

Am introdus în Constituția din 1923, **naționalizarea subsolului** ;Am prevăzut în Constituție, **dreptul Statului de a interveni și a rezolva conflictele între clasele sociale ;**
"Noi am realizat proprietatea funcțiune socială ;noi am schimbat caracterul sacrosanct al proprietății, [-----]
Iamandi / 17 dec.'34

▫Sarcinile guvernării PNL

Constituim o masivă realitate în viața publică a țării , și stăpânind guvernarea,creem **condiții de dezvoltare zilei de mâine**, asigurând **continuitatea evoluției economice, sociale, politice ale statului nostru** .Vom căuta să întărim în toate direcțiile **poziția statului nostru** .
Reorganizarea administrativă a statului , cu **colaborarea tuturor factorilor de răspundere** ,va fi , în curând, **operă împlinită**, pentru a scoate mecanismul interior de sub orice influență dăunătoare , determinată de fluctuația schimbărilor politice .
/ **Unificarea legislativă** , operă largă și anevoioasă , **va fi îndeplinită în scurtă vreme** , cu **colaborarea tuturor acelor care s-au perindat la cârma statului**, cu **colaborarea tuturor factorilor de specialitate** , cu cuvânt în domeniu .
/ **Reorganizarea cooperăției** și fixarea ei într-o largă și efectivă politică de stat , pentru a face din această instituție o mare forță economică a țărânimii .
Victor Iamandi / 17 dec.'34

---

11)Legi adoptate în sesiunea'34/'35 (nexeroxate, necomentate)

[LD:am considerat că sesiunea din lunile ce au urmat , nu a mai luat în dezbateri legi organice, legi fundamentale.Activitatea parlamentară a fost focalizată pe **scandalul afacerii Skoda** ,pe **chestiuni diplomatice**,pe chestiuni privind **viața partidelor** .Vezi **fișier Parlament VI** .
Guvernarea era preocupată cu aplicarea legilor deja adoptate,și, la nevoie, folosea din ce în ce mai mult **decretele-legi** .Vezi **fișier Guvern**]

Legi administrative

-Prelungirea stării de asediu , 14 mart.'35

Mesajul Regal pentru **prelungirea legii stării de asediu**, Senat, 14 mart.'35
Gr.Filipescu, I.Jumanca, G-ral Văitoianu, I.Mumuianu, Gr.Gafencu, El.Gyarfás - contra ;
R.Vidrașcu (raportor), **Valer Pop** (ministr. Justiție) - răspund.
Votul : 92-pentru ; 11 -contra .

-Legea administrativă ,Senat,19 mart-11 apr.'35

▫ **I.Inculeț** (Interne), **d.luca** (subsecretar de stat) **V.Alimănișteanu** (raportor) ,
Proiectul **Legii administrative** ,Senat ,19 mart. - 11 aprilie '35 .
Discursuri : **g-ral Văitoianu, C.Dimitriu, I.Jumanca, MGOreanu, Scarlat Orășcu, CRMircea, DRloanișescu, M.Romniceanu, Pan Halippa, N.Miclescu, C.Stoicescu, N.Penescu, T.Sauciuc-Săveanu** ș.a, ș.a. **Se votează la 11 aprilie'35**
/ Transformarea com. **Predeal în comună urbană** ;

/ Dreptul primăriei **Balcic de a vinde loturi intelectualelor** ;

Legi economice

-Înființarea Monetăriei Naționale;

Reglementarea emisiunii de monedă metalică ;

/ Legitimarea **creditelor extraordinare** deschise între 1 iul.- 14 nov.'34

...Modificări a unor art.

-**Legea Cooperăției**

(votată de Cameră) , Senat, 21 mart.'35

-Prelungirea Legii din 1912, pentru **Încurajarea industriei naționale**

Senat , 28 mart.'35 **I.Manolescu -Strunga** (ministr.Industriei) ;

▣ **Modificări** de art. la diverse legi ,Senat , 30 mart.- 13 apr. '35

-La **Statutele BNR**

Victor Antonescu (Finanțe), **M.Romniceanu** (raportor) ;
iau cuvântul : **N.Iorga**, **Gr.Gafencu**, **C.Alimănișteanu**, ș.a.

-La legea Reglementarea jocurilor de noroc,

Dr.I.Costinescu , **N.Iorga**,
Leonte Moldovanu, **L.Onea ș.a.**

-La legea **Societății de tramvaie** din București ;

-La unele art.din **legea minelor** ;

-La legea pentru **înfrânarea speculei ilicite** ;

-la **Legea Regiilor publice**

▣ Se votează **proiecte de legi** (votate de Ad.Deput), Senat, 12 apr.'35 :

/ Reglementarea **comerțului cu devize** ;

Legi juridice

-**Codul Penal** ,

Senat , 31 ian.- 7 martie '35

Tony Iliescu (raportor) ,**Valer Pop** (ministr.Just) .Proiectul este votat la 7 mart.'35

-**Codul de procedură penală**

▣ **Valer Pop** : *Mesajul Regal* ptr.Proiectul **Codului de Procedură Penală**, Senat , 11 febr.'35

▣ **Se votează** proiectul de lege al **Codului Penal** , 7 mart.'35

Valer Pop (Justiție) , mulțumește pentru munca depusă.

-**Codul de justiție militară**

▣ Se depune Proiectul de lege al **Codului Justiției Militare** , 11 mart.'35

...Modificări de art. la diverse legi ,
Senat , 30 mart.- 13 apr. '35

-la legea de organizare judecătorească ;

-la legea penitenciarelor și institutelor de prevenție ;

Legi sanitare

▣ **dr.I.Costinescu** , Pr.de *lege ptr. încheierea de contracte cu medicii care se stabilesc în mediul rural* , Senat,28 ian.'35

-Academia Română de Medicină

▣ *Mesajul Regal* ptr.pr.de lege : înființarea **Academiei Române de Medicină**, 8 febr.'35

▣Legi învățământ

▣ Se votează următoarele **proiecte de legi** (votate de Ad.Deput) , Senat, 12 apr.'35 :

-Învățământul comercial

/ **Dr.C.Angelescu** (Înv.) , **S.Băleanu** (raportor) , **Organizarea învățământului comercial** ;
/ Înființarea **Academiei de Medicină** ;

-Învățământul secundar industrial

▣ **Se depun alte legi** , Senat , 12 apr.'35 :
/ Organizarea și funcționarea **învățământului secundar industrial** ;

▣Legi culturale

-Așezămintele Brătianu

▣ **Pr.de lege** ptr.acordarea unor scutiri de taxe **Așezămintelor IonC.Brătianu și Ionel ICBrătianu** , Senat, 30 ian.'35

-Organizarea Muzeului etnografic din Cluj ;

-Legislație culte

▣ *Mesaje regale* ptr.**Proiecte de legi** , Senat , 12 - 14 mart.'35
/ **Pensionarea** din oficiu a personalului bisericesc.;

▣Legi de apărare națională

-Repartizarea sumelor din **Împrumutul de înzestrare** ;

/**Chemarea sub arme** a contingentului 1935

▣ **Modificări de art. la diverse legi** , Senat , 30 mart.- 13 apr. '35

-Înaintarea în armată ; **poziția ofițerilor ; recrutările** ;

-Organizarea Consiliului Apărării Naționale ;

13.) **C.G.Vasilii** (membru OSL), **Controlul constituționalității legilor** , 8 nov.'35

(rev." Parlamentul românesc" , Vi, 181-184, 8 nov.'35, p.62)

[LD : el considera că reglementările aveau o serie de lacune, de scăderi, și propunea o serie de modificări .]

Constituționalitatea legilor era asigurată de :

a) Controlul preventiv

(proiectele de legi ce urmau a fi prezentate parlamentului)

În Constituția noastră, controlul preventiv revenea **Consiliului Legislativ, organ de tehnică legislativă** și de control constituțional ,care colabora și cu Guvernul și cu Parlamentul.

b) Controlul post-legislativ

(exercitat după adoptarea legilor).

El era încredințat **Curții de Casație**, organ al **puterii judecătorești**. [-----]

Ar trebui o nouă organizare a controlului constituționalității , atribuțiile Curții de Casație să treacă pe seama unei **Curți Supreme de control constituțional**, care să fie **formată din delegați** ai Parlamentului, Judecători, Consiliul Legislativ ,un fel de **instanță de arbitraj** , între **cele trei puteri în stat**.

C.G.Vasilii / 8 nov.'35

---

14)20 apr.'35. **Închiderea sesiunii parlamentare**

▣ **Gh.Tătărăscu** :

Citește mesajul regal , mulțumește ,etc etc

////////////////////////////////////

Guvern Gh.Tătărăscu .Legisl.PNL.Ses.a III-a ordinară ,15 nov.'35-apr.'36

1.)15 nov.'35. **Mesajul Regal** , ședință comună , Cameră și Senat

(DAD, MO 1, șed.de vineri, 15 nov.'35 , p. 1-3)

[În fond , este bilanțul la doi ani de la guvernare și programul continuat.

Fiind același guvern, nu se mai produc schimbări legislative spectaculoase, ci se aduc legile preconizate (unele noi, altele încă neterminate din sesiunea anterioară) și multe, multe modificări punctuale la legi deja existente] Doc.integral - fișier **Monarhie și Guvern**

Domnilor Senatori,

Domnilor Deputați,

▣ **Legislația**

"Urmărind cu fermitate aplicarea **principiilor enunțate la începutul acestei legislaturi** , și care reclamă **o acțiune de legiferare redusă**, dar **o acțiune de gospodărire intensă** - și în această sesiune - Guvernul Meu nu va prezenta **decât proiecte de legi legate de problemele a căror soluționare se impune fără întârziere** .

"În afară de **proiectele de legi** care sunt deja supuse aprobării Corpurilor Legiuitoare , și de **proiectele de legi** pentru **unificarea legislației noastre** , veți avea a examina o serie de **proiecte** menite să rezolve atari probleme.

[Legi economico-sociale]

"Proiectul de lege pentru organizarea *Consiliului Superior Economic* , proiectul de lege pentru *Organizarea și încurajarea agriculturii* , proiectul de lege pentru *Apărarea viticulturii* , proiectul de lege pentru modificarea *Legii minelor* , proiectul de lege pentru *Organizarea meseriilor* , sunt menite să sporească randamentul celor mai importante izvoare de bogăție ale țării și să desăvârșească organizarea economiei noastre naționale.

[Legi morale]

Proiectul de lege pentru *Răspunderea ministerială* , proiectul de lege pentru *Accelerarea judecării unor anumite delict* , sunt menite să întărească ordinea legală în administrarea autorității și ordinea morală în administrarea gestiunilor publice" (strigăte repetate de bravo ; aplauze îndelung prelungite)

[Legea presei -Valer Pop]

" De asemenea , Guvernul Meu vă va supune un proiect de lege pentru *Organizarea Presei* , prin care se prevăd măsurile cele mai chibzuite ce vor realiza armonizarea reală a principiului libertății scrisului cu principiul responsabilității scrisului (aplauze puternice ; strigăte repetate de bravo !) fără de care libertatea Presei este amenințată tot mai mult să sufere știrbiri păgubitoare ."

Mesajul Regal / 15 nov.'35

2.)Adresa de Răspuns la Mesaj,Cameră, 25 nov.'35

(DAD, MO 4, șed. de luni, 25 nov.'35, p. 12- 13)

Hurmuz Aznavorian (raportor)

Răspuns la Mesaj / 25 nov.'35

[LD :în obiceiul parlamentar uzual, Răspunsul repetă Mesajul , încât nu ar trebui menționat ca document aparte .Atrage atenția dezvoltarea unei paragraf din Mesaj , privind "*primatul acțiunii*" (deci al Executivului) față de "*funcțiunea de legiferare*" (deci a Parlamentului) Treptat ,dar cu evidentă tendință,dezbaterile la legi se limitează,Parlamentul devenind mai mult o anexă a Guvernului Cât această idee a fost transmisă în *Mesaj*,ea încă era un deziderat Dar faptul că *Răspunsul* o preia fără crâcnire - adăugând doar consolatorul <fără a avea sentimentul că-și reduce din prerogativele ei>-este un simptom al cedării din prerogativele puterii legislative]

«Legislația

" Sire,

Adunarea Deputaților , convinsă de necesitatea *primatului acțiunii și a realizărilor gospodărești*,față de funcțiunea ei de legiferare ,fără a avea sentimentul că-și reduce ceva din prerogativele ei, va discuta și rezolva numai acele legi a căror soluționare se impune după nevoile imediate .

" Astfel, vom desăvârși unificarea legislației noastre , în legătură cu *codurile uzuale* ale dreptului comun , pentru a pune capăt deosebirilor de regimuri juridice în vigoare în țara noastră , precum și *legea administrativă*.

[--repetă Mesajul ----]

" Vom debate , în această sesiune , între altele , proiectul de lege privitor la organizarea *Consiliului Economic Superior* , proiectul de lege pentru *organizarea și încurajarea agriculturii* , proiectul de lege pentru *apărarea viticulturii* ....*meseriilor* ... *minelor* ....

[Legea Răspunderii ministeriale]

"De asemenea , pentru a asigura **ordinea morală** în administrarea gestiunilor publice și pentru a asigura **liberul proces de selecționare a competențelor direct responsabile** , la **posturile de comandă**,prin **restaurarea corelației între demnitate și răspunderea ministerială** "

[Legea presei]

"Preocupați de **respectul ce-l datorăm libertăților publice**,a **căror menire e să reprezinte forțe creatoare** ,cu semnificație și utilitate socială și națională ,iar nu să însemne privilegii pentru a **asigura interese particulare** ,vom dezbate , în cadrul Constituției , un **proiect de lege pentru organizarea presei** , în care vom stabili ,ca la toate celelalte libertăți publice ,**corelația firească** dintre **principiul libertății scrisului** ,cu **principiul responsabilității scrisului** ,fără de care orice libertate publică e sortită să rămână în afară de ordinea juridică .
Acesta cu atât mai mult pentru **libertatea scrisului** ,**care nu trebuie confundată cu exploatarea comerțului scrisului "**

Răspuns la Mesaj 7 25 nov.'35

3.)**Partidului Național Creștin**> România a Românilor, 29 nov.'35

(DAD, MO 5, șed. de vineri, 29 nov.'35, p. 45- 47)

[LD:G.Cuza anunță fuziunea LANC- ACCuza + PNA- Goga(Iași, 15 iulie 1935)și citează din **Programul PNC** adoptat .Momentul reprezintă aducerea în atenția publică a unor intenții legislative majore și radicale ,care alertează -vom vedea cum - opinia publică și atitudinile partidelor politice]

G.A.Cuza / 29 nov.,retro 15 iul '35

▀Programul Partidului Național Creștin

" Ideile de căpetenie ale înfrățirii noastre, pe care ne angajăm cu onoare și pe conștiință a le îndeplini , sunt : [-----]

#Modificarea Constituției actuale

[LD : urmez ordinea și includerea în Constituție a principiilor preconizate în programul PNC , așa cum a fost el elaborat.Originalul este în ghilimele. Supratitlurile îmi aparțin]

<Ne declarăm pentru **modificarea Constituției actuale**,ținând prin aceasta la **afirmarea categorică a ideii naționale în structura vieții noastre de Stat**, la **prefacerea morală a societății românești și la restabilirea principiului de autoritate în organismul Statului.**>
PNC /

-Principii parlamentare înscrise în Constituție

[LD : atenție! nimic despre Adunarea Deputaților și eventual,rolul ce ar urma să-l joace partidele politice în mecanismul parlamentar]

<Vrem , deci, **transformarea Corpurilor Legiuitoare într-un instrument ordonat și util**, prin **reducerea numărului deputaților** ca și prin **noi atribuțiuni și o nouă organizare a Senatului** ,alcătuit din **senatori aleși de către corporațiile românești**,constituite în temeiul unor **legi speciale** , ale căror principii se vor înscrie în Constituție,apoi din **senatorii numiți de Rege** , dintre fruntașii țării ,și **senatorii de drept**, reprezentând anumite instituții. >
PNC /

-Principii legislative înscrise în Constituție.

<Vrem **înscrierea în Constituție a principiilor de bază ale legilor administrative**,pentru a asigura **dominațiunea politică a românismului** , **înlăturându-se exagerările principiului**

electiv și urmărind o administrație onestă , ferită de fluctuațiunile politicianiste >
< Vrem înscrierea în Constituție a **principiilor unei legi a presei**,având a asigura caracterul național, cinstea profesională și garanția intelectuală a organelor de publicitate din țară .>
<Vrem o nouă și riguroasă afirmare a **răspunderii ministeriale** .>
<Vrem introducerea **pedepsei cu moartea** , ca sancțiuni pentru anumite crime de drept comun , ca și pentru crimele de înaltă trădare .>

PNC / 1935

[LD: nu trebuie comentarii. Programul este clar și fără echivocuri.]

< În ordinea politică **Vrem România a Românilor**.Vrem ca **stăpânirea politică , economică și culturală a națiunii dominante** ,să se afirme desrobită de orice amestec parazită .
Vrem **aplicarea principiului național la funcțiunile de Stat** și punerea în valoare a **proporționalității numerice , în sens etnic**,la toate întreprinderile particulare din România.
Vrem ca armata națională, justiția, administrația și învățământul de Stat ,**să fie în mâinile națiunii dominante** , pentru a asigura în prima perioadă de consolidare a Statului, valorificarea principiului național.Se va avea în vedere **pricipiul proporționalității numerice** și la înscrierea în instituttele superioare de învățământ.>

PNC / 23 nov.'35

4.)**Bloc Național Parlamentar :PNC + Fr.Românesc ,29 nov.'35**

(DAD, MO 5 , șed. de vineri, 29 nov.'35, p. 47)

[LD :vezi nașterea și programul Fr.Românesc- Al.Vaida -Voevod]

/ Încheierea Blocului Parlamentar Național : Cuza-Goga-Vaida /

/ Monarhia /

/ România a Românilor /

/ Proportionalitate etnică în toate domeniile /

/ Reintegrarea bisericii în viața de Stat /

[-----]

Octavian Goga ,BNP

"Frontul Românesc și Partidul Național-Creștin au stabilit ca program minimal al Blocului Parlamentar , următoarelor chestiuni , în care s-a fixat **o identitate de credințe și soluții** :

I.Devotamentul ptr Coroană

I. Afirmarea în orice împrejurare a instituției monarhice și păstrarea intactă a prestigiului Tronului , aceasta fiind **garanția supremă a unității de Stat la Români** , care ,în sufletul lor au adânc înrădăcinat **devotamentul pentru Coroană** "(aplauze la PNC și Fr.Românesc)

II.România a Românilor

II.Afirmarea **caracterului național și creștin** al Statului nostru ,prin lupta fără șovăire pentru **realizarea lozincii România a Românilor**.Pentru atingerea acestui scop și pentru a asigura în mod real stăpânirea politică a națiunii dominante , desrobită de orice amestec parazită , Blocul Parlamentar revendică :

1. Aplicarea **principiului național în armată , justiție , administrație , în învățământul de stat secundar și superior** , precum și **în toate funcțiunile sau întreprinderile de Stat** ; de asemenea , **realizarea** proporționalității în sens etnic la toate întreprinderile particulare din România.

2. **Reintegrarea bisericilor românești** în misiunea lor permanentă , creatoare și purificatoare , prin **încadrarea normală a tagmei proțești în organizația de Stat** ,conform tradiției noastre și cerințelor etice ale unei noi așezări naționale.

Blocul Național Parlamentar / 29 nov.'35

5.)Consecințele legii circulației bunurilor ("Mihalache"),12 dec.'35

Aurelian Benteoiu ,Eug.Titeanu , Valer Pop- intervenții, replici.

I.Mihalache - replică .

(DAD, MO 12, șed. de joi, 12 dec.'35, p. 200 - 215)

[LD:Polemica se desfășoară în mijlocul discursului la Mesaj ,al lui ACCuza

Ptr contextualizare și edificare ,revedi discursul și polemica la **fișier PNC sau Parlament** .

Aici am extras doar polemicile iscate de afirmațiile lui ACCuza , privind **carețele legii Mihalache privind circulația pământurilor** ,care au periclitat ființa națională și au dus la **acutizarea dominației evreești în România**.

Subiect "delicat" , subiect "ocolit" ,subiect "tabu" , în epocă dar și în posteritate.

Numai că ele nu sunt la fel de "ocolite" de istoriografia israeliană ,care tratează epoca interbelică prin aceste manifestări, generalizându-le și prezentându-le ca "dovezi" ale unui antisemitism organic al poporului român..Vezi pe larg la **fișier Evrei-Antisemitism**

Aici rețin doar consecințele sistemului legislativ ....]

a)Eug.Titeanu (subsecretar de Stat Interne)replică,12 dec.'35

...**Jewische Colonisation**

[LD : nu spune explicit, dar cred că respectiva Asociație , sub paravanul unei societăți de binefacere , se apucase să cumpere pământ, **cf legii de circulației** a lui Mihalache]

" Dle Cuza , îngăduți- mi să dau explicații : [-----] aluzia pe care d-l prof.Cuza a făcut-o la **faptul precis al colonizării Basarabiei cu evrei**, vă dau pe scurt lămuririle necesare.

Nu a existat o lege de colonizare.Nu s-a putut deci reveni la o lege.A fost altceva.

▫**Jurnalul Consil de Miniștri**

S-a făcut un **Jurnal al Consiliului de miniștri** , care reglementa - cu alte cuvinte disciplina și limita- activitatea unei **Societăți de binefacere și asistență** , care funcționa de decenii în Basarabia ,încă de sub stăpânirea rusească.

Tocmai pentru că această **Asociație internațională evreească** ,**avea o activitate nereglementată**, care de multe ori depășea scopul de caritate pură ,s-a venit cu acest **Jurnal de Consiliu**.Evident, noi am crezut că este bună credință ,și de o parte, și de alta.

Nu vedeam nici un rău ca **asistența socială proprizisă ,dată copiilor orfani , șomerilor evrei și evreilor în mizerie**, în loc să se greze pe bugetul Statului românesc, să fie dată de către aceastăasociație evreească.În urma unor informații ulterior primite, **constatându-se că această asociație își continua activitatea ca și în trecut, depășind limitele fixate de Jurnalul Consiliului de Miniștri,problema a fost reexaminată**.

Desigur că, **după ce vor fi înlăturate toate primejdiile legii Mihalache** ,vom lua toate măsurile pentru **a menține această Asocție** de veche funcționare , **în cadrul strict al unei activități de asistență socială** " [-----]

-**CCGiurescu** : Amintește lui Titeanu că a cerut dosarul acestui caz, și că nu l-a primit.

Adaugă că ,în respectivul **Jurnal de Consiliu** ,se acorda acele asociații evreești , **autorizația de a procura seminte și mașini agricole !**

Abia acum ,**după ce opoziția s-a sesizat**, **organele administrative au cercetat tranzacțiile și înstrăinările de pământ făcute în ultimul timp, pentru a le anula** .

Cere insistent dosarul.

-**Eug.Titeanu** : Veți avea dosarul .Tranzacțiunile nu s-au făcut acum., în 12 zile.**Asociația asta funcționează de 40 de ani**.În ce privește **înstrăinările de loturi și tranzacțiuni a acestor proprietăți rurale, ele au fost posibile pe baza legii Mihalache**. [-----]

b)Ion Mihalache (PNT), retro'29

▫**Legea circulației bunurilor(1929)**

[LD : vezi mai sus opinia lui Cuza, răspunsul lui Titeanu, care au provocat explicațiile lui Mihalache .Mie îmi ajută să clarific această contestată și mult comentată lege]

-Mihalache : Ori lipsa de informație, ori lipsa de discernământ, ori o simplă inadvertență, ori lipsa de bună credință , se vede că **Legea circulației bunurilor** , nu este cunoscută . Scopul legii a fost tocmai ca să asigure această circulație exclusiv în mâna țaranilor (aplauze PNȚ)

Și, pentru că nu am găsit o altă formulă - și aici fac apel la juriștii cei mai buni să găsească o formulă mai potrivită , care să se încadreze în textul constituțional -decât aceasta : "**muncitori manuali de pământ**" , care , cu alte cuvinte spune : **țărani români de categoria celor puși pe tabelele împrumutării** . S-ar putea întâmpla ca , în această categorie de "**muncitor manual de pământ**" să intre și câțiva evrei , care erau , ralmente , muncitori manuali.

Recunosc, **exigențele d-lui prof.Cuza nu ar fi împlinite** și admit cea mai severă critică din acest p.d.v, **că, prin această definire, s-ar putea să cumpere pământ țărănesc și câteva zeci sau sute de evrei care se ocupă cu cultura pământului , personal și manual.**

...Jewische Colonisation

"Dar bine, d-le ministru, tocmai acum v-ați găsit dvs să-i puneți în posibilitate și să-i inventați **muncitori manuali de pământ** , dând autorizație societății evreești , din Basarabia , fiindcă scopul acelei asociații , **Jewische Colonisation** , a fost să pună capital și inventar la îndemâna muncitorilor de pământ ca să cumpere pământ.

Și mie mi s-a făcut o astfel de cerere și am refuzat . Dvs ați aprobat ! (aplauze la PNȚ)

#Legea din '25 nu era respectată

S-a spus că s-a vândut la evrei pământ.

De ce ați pus în posibilitate pe acei evrei să cumpere pământ, adică de ce ați dat autorizație acelei Asociații ?

Și, când ați constatat fraudarea, câte din aceste cumpărări au fost anulate, cum spune legea?

După cum se știe, **deși legea din 1925, imobiliza pământul în mâna celor împrumutării**, legile naturale , legile omenești , totuși, **țararii vindeau pământul , la particulari, la bănci**

...stăpânirea pământului de cei mai buni țărani

M-am găsit în fața unei situații de fapt.

Am vrut să anulez acele vânzări, dar nici o lege nu-mi dădea dreptul.

Atunci am dat **acea reglementare a circulației**, în sânul **muncitorilor de pământ**, din categoria **celor cu drept la împrumutării**. Desfid să se găsească o altă formulă , care să asigure **stăpânirea pământului de cei mai buni țărani.**

-Eug. Titeanu, Mihai Negură (ministr. Agricult) : promit ca să se discute chestiunea pe larg , când se va dezvolta interpelarea.[-----]

c) Aurelian Bentoiu (ministr. secretar de stat , Justiție)

«Legile: PNL(1925) , PNȚ (1929)

Am ascultat comparația făcută de dl Mihalache între cele două legi succesive - **legea din 1925 , care imobiliza pământurile în mâna țaranilor , legea liberală, și legea d-sale, pe care o găsește superioară.** Or, această lege n-a fost decât o solitudine pentru o cât mai repede circulație a pământurilor rurale, **fără distincție de naționalitate a achizitorilor .**

-I. Mihalache : Vei fi cunoscând legi, dar nu cunoști chestiunea de loc.

-Bentoiu : **Nu putem împiedica circulația** - ați spus dvs - **pentru că nevoile vieții sunt mai tari decât exigențele legii ; și chiar dacă existau prohibițiuni de circulație în lege, deci garanțiile păstrării în patrimoniile țărănești a pământurilor rurale , ele totuși se făceau împotriva legii.**

Dle Mihalache , **înstrăinările făcute împotriva legii , sunt lovite de nulitate.**

-Mihalache : Cum le puteți anula ?

-Bentoiu : Cum ? În primul rând **prin acțiune de anulare de către fiecare interesat .**

Apoi, **printr-o lege cu articol unic**, în care , privitor la atribuțiunile ministerului public, s-ar fi trecut obligațiunea ca , din oficiu, **să se ceară anularea acestor tranzacțiuni.**

În loc să faceți aceasta, ați deschis larg ușa tuturor înstrăinărilor, favorizându-le. Ați preferat să dați liberă circulație, fără distincțiune, **dacă pământurile acestea ajung în patrimoniul românesc sau altele.** [-----]

d) Valeriu Pop (ministrul Justiției) :

[roagă pe Cuza să-i permită această întrerupere deoarece controversa este de mare importanță în ce privește cauzele care au dus la înstrăinarea pământurilor țărănești moldovenești, în mâinile minoritarilor. Este **Raportul** procurorului general de la Chișinău care, ocupându-se de toate problemele din circumscripția sa, se ocupă de problema pământurilor din Basarabia, făcând unele propuneri către guvern Citează din **Raport**]

1931. Raportul procurorului general, din Chișinău

< Aceste propuneri ar aduce corectivul de care credem că are nevoie **legea din 1929, a circulației pământurilor rurale provenite din împroprietărire.**

Legea aceasta a izvorât din dorința de a crea o proprietate rurală de maximum 25 ha, pentru a încuraja elementele muncitoare și destoinice din lumea satelor, dându-le putința să se închiaburească, în scopul de a putea face o agricultură model.

< Noi nu știm ce rezultate va fi dat această lege în alte regiuni ale țării. Cunoaștem însă, rezultatele din cele 6 județe ale circumscripției acestei Curți de Apel.

Vom spune de la început că ele sunt îngrijorătoare.

< Pentru a cumpăra pământ, trebuie capital, iar în Basarabia, capitalul, în lipsă de credit, l-au avut și-l au cei ce l-au avut și înainte de expropriere și împroprietărire, și aceștia **nu au fost și nu sunt moldovenii basarabeni**, pentru care, în primul loc, s-a făcut exproprierea.

< Putem afirma că multe mii de hectare de pământ agricol, au ieșit din proprietatea sătenilor băștinași, intrând în aceea a unor minoritari.

< Rezultatul acesta al **legii circulației pământurilor rurale**, a fost adus la cunoștința înaltului guvern, încă din anul 1930. Ministerul Justiției a dat, în acest timp, o **Circulară**, cerând atenție la autentificarea actelor de vindere-cumpărare, iar Ministerul Agriculturii a și intentat o serie de **acțiuni de anulare** a unor astfel de înstrăinări a pământurilor provenite din împroprietărire .>

-**Valeriu Pop** : Acestea s-au făcut pe vremea când dl gral Rășcanu era ministrul Basarabiei, la 1931 Din acest **Raport**, se desprinde starea îngrijorătoare de lucruri în ce privește înstrăinarea pământurilor țărănești din Basarabia, care a început din 1929, **o dată cu aplicarea legii circulației, operă a guvernului PNT.** (aplauze la PNL)

-**Mihalache** : generalul Rășcanu a fost pe vremea guvernului Iorga ...

-**Valeriu Pop** : Da, a fost sub guvernul Iorga. Cât a fost de defectuoasă legea, o demonstrează faptul că înstrăinarea bunurilor din mâinile moldovenești în mâini minoritare, într-un singur an, a luat proporții atât de îngrijorătoare, încât a fost nevoie ca guvernul să fie sesizat de autorități și instanțe judecătorești, pentru a se lua măsuri.

De atunci, s-a mai intercalat o guvernare național-țărănistă, cu o durată de aproape 2 ani.

Întreb pe dl Mihalache : ce măsuri a luat guvernul național-țărănist de la 1932

și până la 1933, **pentru a înlătura lipsurile dezastruoase ale legii circulației bunurilor, pentru care răspunderea o are guvernul Partidului Național Țărănesc ?** [-----]

e) I. Mihalache (răspuns)

-I. Mihalache : și noi dorim ca ea să vină în întregul ei în dezbaterile Camerei, fiindcă dintr-o lege, care a fost făcută cu cele mai bune intenții și are cele mai fericite dispozițiuni, se face un cap de acuzare împotriva noastră.

Acum, d-lor, mă pun în ipostaza că legea este rea sau greșită, și vă întreb : **astăzi băgați de seamă acest lucru, când de la 1930 era dată alarma ? Ce măsuri a luat guvernul în acești doi ani ? După doi ani, se trezește guvernul că legea nu e bună ?**

(aprobări, aplauze la PNT ; sgomot, întreruperi la PNL)

Ce măsuri a luat guvernul pentru a pune la îndemâna țăranilor români capitalul necesar pentru cumpărarea pământurilor din Basarabia și a pământurilor turcilor din Cadrilater ?

(aprobări, aplauze la PNT ; sgomot, întreruperi la PNL)

-**G.Șerban** : Dar d-ta , care ai făcut legea, **ce capital ai pus la dispoziția țăranilor ?**

-**Mihalache** : Dta nu pricepi !

-**Șerban** : Pricepi d-ta și nu pricep eu , care sunt avocat !

[**Mihalache mai vrea să dea răspunsuri ; Cuza nu-i mai îngăduie ; Valeriu Pop promite dezbateri**]
ACCuza / 12 dec.'35

6.)**Gh.Tătărăscu, concluzie la Mesaj, 14 dec.'35**

(DAD, MO 14 . sâmbăta, 14 dec.'35 , p. 240- 244)

Gh.Tătărăscu / 14 dec.'35

▣**Pacificare:Conversiunea .**

#**Focar de agitație : creditorii -debitori**

" **Pacea politică și pacea socială.** Când am făcut inventarul moștenirii lăsate de guvernul precedent , **am descoperit în toată țara focare de frământări și de agitație,** care amenințau să devină turburătoare ." **Focarul cel mai primejdios îl constituia războiul dintre creditorii și debitori.** Problema conversiunii datoriilor **rămăsese o problemă nerezolvată ,** și ultimele două legi ale guvernului precedent se dovediseră inoperante.[-----]

Gh.Tătărăscu / 14 dec.'35

▣**Pacificare :legea protejării românilor**

#**Focar de agitație : stăinii / români**

" **Opera de pacificare** a fost continuată pe celelate țărmuri de agitație și neliniște. Am curmat **starea de agitație** provocată de o situație anormală în serviciile publice , în care , după **17 ani de la unire** mai erau încă funcționari , care nu-și însușiseră limba Statului , **în timp ce funcționarii români erau lăsați pe drumuri , pentru economii bugetare .**[-----]

Gh.Tătărăscu / 14 dec.'35

▣**Operă de consolidare :legislația**

[**Victor Antonescu, Valeriu Pop**]

" **Operă de consolidare ,** legile noastre, pe care rațiunea necesară **împotriva maniei de legiferare a guvernului precedent,le-am voit reduse prin număr , dar eficace prin roade .**

-**Unificare legislativă**

"**Sforțările guvernului au fost concentrate,** în primul rând,asupra operei de unificare legislativă. Am supus unei radicale revizuirii anteproiectele și proiectele de unificare și , după o muncă stăruitoare,**Codul Penal și Procedura Penală** sunt astăzi în ultima fază a legiferării , iar **Codul Comercial și Codul de Procedură Civilă,** vor putea fi prezentate Parlamentului în actuala sesiune a Corpurilor Legiuitoare.

" **Întreaga aceasta legiferare, utilizând ultimele cercetări ale dreptului, a fost, însă, în primul rând, o operă de adaptare la realitățile românești , deci o operă națională.**

-**Organizarea judecătorească**

" **Deopotrivă, am revizuit organizarea judecătorească ,reducându-se toate instanțele și toate posturile de prisos,călăuziți, în același timp, hotărârea de a crea magistraturii țării condițiunile morale și materiale** reclamate de **prestigiul și independența puterii judecătorești.**(aplauze la majoritate)

-Legile învățământului

" **Legea învățământului primar, legea învățământului secundar, legea de modificare a organizării sanitare, legea pentru organizarea cooperăției**, precum și **legile speciale** reclamate de necesitățile acțiunii de guvernare - la care se vor adăuga legile anunțate prin Mesajul Tronului ,
sunt tot atâtea **contribuțiuni hotărâtoare , care completează armătura legală a Statului ."**
Ghg. Tătăărăscu / 14 dec.'35

7.) Aurelian Benteoiu, Reorganizarea Ministerului de Justiție , 20 dec.'35

M. Ghelemegeanu , Armd. Călinescu : critici constituționale, parlamentare /

/Cf. **Legea deplinelor puteri** (apr.'34) /

/Decretul -lege , **Reorganizarea Ministerului de Justiție** (pe baza legii deplinelor puteri) /
(DAD, MO 19, șed din 20 dec.'35 , p. 569- 572)

[LD : **discuția este de tehnică juridică . Mă întresează doar argumentarea care a făcut din executiv , un organ legislativ , primind dreptul de a emite decrete-legi , și cum se ratificau ele acestea de către Parlament .**]

---

a) M. Ghelemegeanu (PNT) :

▫ Legiferarea prin decrete-legi

Pe baza **legii deplinelor puteri** , din aprilie 1934 , s-au emis o serie de **decrete** .

Aceste decrete , în condițiile legii , **au fost ratificate printr-o lege** .

Între aceste decrete ratificate , face parte și **Decretul pentru ierarhizarea funcționarilor și reorganizarea administrației** .

Acest decret , devenit lege prin ratificare , are un **art 7** , prin care **guvernul este autorizat să facă reorganizarea serviciilor publice** .

...(in)compatibilitatea cu regimul parlamentar

"N-am să discut **dacă este sau nu compatibil** cu regimul parlamentar și democrat **sistemul legiferării prin decrete legi** . [-----] **Eu recunosc , prin urmare , că este compatibil cu regimul parlamentar și democratic** ca , în anumite împrejurări , pe care le voi specifica imediat , **să se reglementeze în mod excepțional pe calea decretelor -legi** . "

▫ Legea deplinelor puteri (apr.'34)

În **legea deplinelor puteri** din apr.'34 ați prevăzut că **guvernul are dreptul să reglementeze pe cale de decrete-legi , sub o îndoită condiție** , care afectează însăși valabilitatea decretelor .

Prima condiție : **legiferarea pe calea decretelor** , care face din **guvern , un guvern legislator** , nu poate să aibă loc **decât când Parlamentul este închis . (vacanță)**

A doua condiție : **decretele-legi** nu vor fi valabile **decât dacă guvernul le prezintă până la 14 decembrie și obține ratificarea** . Altfel , **decretul își pierde valabilitatea** .

...abuzul decretelor-legi

Acum , guvernul vine cu un **decret -lege** , cf. căruia , poate organiza ministerele , **deși Parlamentul nu este în vacanță !**

-Hurmuz Aznavorian : Nu are nevoie de depline puteri pentru reglementarea serviciilor .
Este materia exclusivă dată în competența puterii executive .

-Ghelemegeanu : Cu acest tip de decrete-legi , dvs puteți face **reorganizarea Statului** , când Parlamentul este deschis , **și nici nu mai aduceți în Parlament ratificarea lor** .

Este posibil acest lucru, să porniți la reorganizarea Statului fără aprobarea, în nici un fel, a Parlamentului ? [----]

b) Aurelian Bentoiu (subsecretar de stat Justiție) :

Și PNȚ a procedat la fel, când a trecut anumite atribuțiuni de la Ministerul Domeniilor la PARID ...
Și în Franța, guvernul Laval uzează de aceste *decrete -legi* [-----]

[Drept comparat]

...teoria decretelor-legi

-**Ghelmegeanu** : Eu nu m-am ridicat aici pentru chestiuni de procedură .În fața Parlamentului , cred că nu veți opune achiesări Partidului Național -Țărănesc."

-**Bentoiu** : Eugène Pierre , în tratatul său clasic de drept parlamentar, nu este de părere cu d-ta O să vă fac serviciul să vi-l împrumut, ca să vedeți.

-**Ghelmegeanu** : Eu nu m-am ridicat aici cu Glasson, Duguit, sau Eugène Pierre ,ci cu o chestiune politică, cu o chestiune care interesează viitorul regimului nostru democratic, în legătură cu practica de guvernământ .Voi face un serviciu d-lui subsecretar de Stat ; îi voi da posibilitatea să expună Camerei marea operă săvârșită de actualul guvern, prin sistemul decretelor - legi [-----]

Ghelmegeanu / 19 dec'35

#Desconsiderarea parlamentarismului, a legislativului

[LD : este o punere la punct a lui Tătărescu pentru abuzul lui de cifre și statistici, pentru fudulia de pragmatism afișată, pentru ignorarea deliberată a subiectelor " delicate", dar , amai ales , pentru darea cu tifa la adresa Parlamentului .]

"Vreți dvs selecționarea elitelor ,când Parlamentul se transformă într-un birou de înregistrare ?
Selecționarea elitelor ,când guvernul pune acest principiu : <nu legiferăm , înfăptuim și gospodărim !> [.....]

" S-au ridicat , de grupările politice din această Cameră ,diferite probleme ,unele mai importante ca altele, în materie de regim de import și export, de devize, de cenzură și stare de asediu, de refacerea creditului .

" Eu vă întreb : a fost în stare Parlamentul să obțină măcar numai o comunicare de acte din partea guvernului , ca să instituie în fața țării o discuție obiectivă și serioasă ?

"Eu vă fac vina că ,prin regimul care se practică , în care sistemul dectelor -legi , nu este decât o verigă într-un sistem mult mai primejdios , mult mai subteran decât ne închipuim [.....]

" Am fost profund impresionat de cuvintele pe care fostul președinte al Republicii Cehoslovace le-a spus la un sfârșit de viață publică : statele trebuie să rămână credincioase idealurilor care le-au creat .

"Eu cred că acest adevăr este tot atât de valabil și pentru un partid politic și pentru un om în viața publică. Oamenii, ca și partidele politice ,trebuie să rămână credincioși idealurilor pentru care au ridicat sindardul și pentru care au luptat " (aplauze la PNȚ)

[transformă întrebarea în interpelare]

c) Armand Călinescu (PNȚ) :

În Monitorul Oficial a apărut un decret prin care se reglementează serviciile Ministerului de Justiție. Atunci s-a pus întrebarea : despre ce este vorba ? Ce act este acesta ? Este o lege sau un regulament ? [-----]

Normele de drept în regimul constituțional

"În adevăr, într-un regim constituțional ,normele de drept nu se pot fixa decât pe aceste două căi :sau printr-un act elaborat de puterea legiuitoare sau printr-un act elaborat de puterea executivă, și unul și altul cu formele prevăzute de Constituție.

..."**Decretul -lege**"?=echivalent cu legea

"Este adevărat că de la un timp a apărut și un al treilea sistem de elaborare a normelor de drept : este ceea ce se cheamă **decretul -lege**.

Nu voi discuta dacă acest sistem este oportun sau nu ; nu voi examina nici chestiunea de a se ști dacă teoria nouă a delegării puterilor -singura care formează substratul , fundamentul juridic , al acestei metode de legiferare - **este admisibilă sau nu.**

Personal, vă mărturisesc că eu nu-l împărașesc , sau , mai exact, nu-l justific.

Nu am textele la mine, sunt și eu un vechi diplomat al universității din Paris, cu specialitatea tocmai în *dreptul constituțional*, încât numai pe baza principiilor generale aş vrea să lămuresc această chestiune. **Dar , indiferent dacă eu admit sau nu sistemul decretelor-legi, un decret-lege este echivalent cu o lege.** [-----]

...Art.93,101,108 din Constituție

În Constituție, este un articol expres, 93, care spune că departamentele ministeriale **se înființează și se desființează prin lege.**

Este natural să fie așa , căci **nu este admisibil ca organizarea puterilor în Stat, să fie lăsată la discreția puterii executive.** Există asemenea obligație, imperativ constituțional, la absolut toate organizațiile .**Pentru puterea executivă , este art. 93 .Pentru puterea judecătorească , este art. 101 :nici o jurisdicție nu se poate înființa decât în puterea unei legi.** Pentru instituțiile județene și comunale, este art. 108 .

Prin urmare, **organizarea puterilor în Stat , trebuie făcută pe baza unei legi,** conform Constituției, așa că **justificarea dlui Bentiou nu este concludentă**
Ghelmegeanu , Călinescu / 21 dec.'35

8.)Valer Pop (ministr.Juстиției) ,Codului Penal , Cameră, 23 ian.'36

(DAD, MO 23, șed. din 23 ian.'36, p)

Valer Pop /

▣Evoluția travaliului legislativ

A venit în dezbaterea Camerei **momentul adoptării proiectul de Cod Penal, prima mare lege de unificare ,după desăvârșirea unității politice a tuturor românilor.**

...Contribuția Consiliului Legislativ

Acest proiect ,a format obiect de serioasă colaborare , examinare , muncă , ani de-a rândul, a **Consiliului Legislativ**, laborator legislativ, instituție care , potrivit Constituției ,este predestinată să contribuie la realizarea unificării legislative.

El aduce **prinos de laudă și recunoștință pentru marea operă pe care a înfăptuit-o.**

...Comisia mixtă parlamentară (legislatura PNT)

Proiectul a ajuns la Parlament în legislatura anterioară (a PNT) și a format obiect de serioasă cercetare în *Comisia mixtă* a celor două corpuri legiuitoare.Trebuie să ne dezbrăcăm de patimi și sectarism, și să recunoaștem că acea **Comisie a dat o serioasă contribuție la îmbunătățirea textelor elaborate de Consiliul Legislativ.**

...Continuarea travaliului (legislatura liberală)

Proiectul retras și refăcut de *Consiliul Legislativ*, a fost depus de Victor Antonescu , pe biroul Senatului și la Comisiunea mixtă a celor două Camere, care au realizat, iarăși , o foarte importantă îmbunătățire.

...Adoptarea în Senat

A urmat discuția și adoptarea solemnă a Proiectului, în Senat .

...Dezbaterea în Cameră

Apoi proiectul a ajuns la Cameră, unde *Comisia de legislație civilă și penală* a Adunării deputaților - cei mai distinși juriști , din majoritate și opoziție - a examinat cu toată seriozitatea , proiectul votat de Senat.Proiectul adus în discuțiune, poartă pecetea acestei ultime rețușări.

După atâta **muncă neobosită și pricepută**, după atâtea discuțiuni care s-au purtat în jurul **principiilor și soluțiilor , la discuția generală nu s-a mai ridicat nici un glas cu critici importante proiectului. Urma adoptarea legii .**

Valer Pop / Codul penal / 23 ian.'36

9.)Legi și decrete -legi adoptate în sesiunea III-a ordinară '35-'36

[LD: mai completează dacă mai găsești]

-Legea administrativă / revenire, modificare / , 27 mart.1936

(M.O. 73, din 27 mart. 1936)

-Lege:asigurarea și menținerea echilibrului bugetar ,7 apr.'36

(M.O.nr.104,7 apr.'36)

-Jurnal al Consil de Min:reduceri de pensii la invalizi

(Hamangiu, vol.XXIV, partea a II-a)

-Decret-lege Acordare de avantaje speciale ,întreprinderilor care fabricau produse noi , nefabricate până atunci în țară ,1 august 1936

(C.Hamangiu, *Codul general al României* vol. XXIV)

-Decret -lege ptr **prelungirea stării de asediu** .15 sept.'36

(Hamangiu, vol.XXIV, partea II-a, p. 440-441)

////////////////////////////////////

Guvern Tătărescu .Legislatura PNL. Ses. a IV-a ordinară ,15 nov.'36 - apr.'37

1.)15 nov.'36.**Mesajul Regal**,de deschidere a sesiunii

(DAD, MO 1, șed. din 15 nov.'36 , p. 1-3 ; D.S. MO 1 , p. 1-3)

[-----]

Domnilor Senatori ,

Domnilor Deputați,

" Sunt fericit a Mă găsi iarăși în mijlocul reprezentanților țării ,

întruniți în a patra sesiune ordinară a legislaturii actuale a Corpurilor Legiuitoare.

Cu vie satisfacție putem constata azi că eforturile Guvernului Meu , în strânsă colaborare cu Parlamentul țării,

au fost rodnice pe toate tărâmurile vieții naționale ,făcând astfel posibilă dănuirea unui regim de stabilitate și de continuitate ,grație căruia s-au putut rezolva , rând pe rând,

numeroase și grele probleme ridicate de nevoile timpului nostru. (aplauze) [-----]

[Opera legislativă]

" Continuând să execute programul său, Guvernul Meu va supune desbaterilor Domniilor Voastre **proiecte de legi destinate să desăvârșească opera de reconstrucție începută.**

-Unificarea legislativă (continuare) [Valer Pop]

-Răspunderea ministerială și apărarea patrimoniului (continuare)

" În afară de **proiectele de legi** care sunt deja supuse aprobării Corpurilor Legiuitoare și de **proiectele de legi** privitoare la **unificarea legislativă**, veți avea a examina proiectele de **legi pentru răspunderea ministerială** (aplauze) și pentru **apărarea patrimoniului public** (aplauze prelungite) **menite să întărească ordinea legală și ordinea morală a Statului** .

-Regimul presei (continuare) [Valer Pop]

" De asemenea, vă va fi supus **proiectul de lege pentru regimul presei**, prin care se armonizează principiul **libertății scrisului**, cu principiul **răspunderii scrisului**, (aplauze), fără de care presa nu-și poate împlini, în chip normal, **marea misiune ce are în viața Statului modern** .

-Asigurările agricole [V.Sassu]

-Construirea de silozuri

"Veți avea apoi să cercetați proiecte de legi pentru **asigurările agricole** (aplauze) și **pentru construirea de silozuri și** depozitarea, clasarea, și warantarea produselor agricole, prin care se vor completa **legiuirile de ajutorare și ocrotire a agriculturii**, **care trebuie să rămână permanent pe primul plan de preocupare al tuturor guvernelor** . (aplauze prelungite, strigăte de bravo)

-Munca de folos obștesc

" Prin proiectul de **lege pentru reglementarea Muncii de Folos Obștesc**, se desăvârșește educația tineretului premilitar, în cadrul unui program de muncă afectată Lucrărilor Publice. (aplauze)

-Revizuirea statutului funcționarilor

" Prin proiectul de **lege pentru revizuirea Statutului Funcționarilor**, se realizează o reorganizare a materiei disciplinare, grație căreia drepturile funcționarilor își vor găsi **o obiectivă garantare**, iar **interesele Statului o eficace pază**, prin aplicarea rapidă a sancțiunilor în caz de abateri.

-Legea recrutării sanitare (dr.Costinescu)

" Prin proiectul ce **modifică Legea de Recrutare**, se creiază noi mijloace de **combatere a bolilor sociale în mediul rural** și se aduce o însemnată contribuție la **întărirea armăturii sanitare la sate** . (aplauze)

-Constituirea vetrelor monastirești

" Prin proiectul de lege pentru **constituirea Vetrelor Monastirești**, se asigură **un minimum de dezvoltare materială a vechilor lăcașuri de credință**, care au jucat în trecutul nostru religios și cultural un rol atât de precumpănitor. " (aplauze)

[-----]

Mesajul Regal / 14 nov.'36

2.) Pr. Adresa de Răspuns la Mesaj (raportor I. Gh.Vântu) , Cameră, 23 nov.'36

(DAD, MO 3, șed. din 23 nov.'36, p. 16-17)

[Opera legislativă]

[Se repetă aproape identic formulările din Mesaj]

" În această a patra sesiune, Adunarea Deputaților va dezbate proiectele de legi în completarea acțiunii de construcțiune începută .

" Vom desăvârși **unificarea legislației noastre** pentru a pune capăt deosebirilor de regimuri **juridice în vigoare**.

" Proiectele de legi privitoare la **sprijinul și ocrotirea agriculturii**, vor fi examinate cu deosebită atenție, **pentru ca cea mai importantă ramură de producțiune să se poată dezvolta în bune condițiuni**, și pentru a asigura **țărănimii o bunăstare materială**, în raport cu importanța, **sacrificiile**

și cu chemarea ei de viitor .

" Vom dezbate proiectele pentru **răspunderea ministerială și pentru apărarea patrimoniului public** , care , pe viitor,vor da mai multe garanții de competență și bună administrație.

" Convinși de importanța presei , din punct de vedere social și național,credem că rolul său nu poate fi mai bine înțeles ,**decât prin organizarea , în spiritul normelor constituționale , a unui regim care să asigure deopotrivă libertatea și responsabilitatea scrisului.**

" Vom dezbate încă proiectele de lege pentru **[Munca de Folos Obștesc]**completarea **educației tineretului premilitar** ,în cadrul unui program de muncă afectat lucrărilor publice , proiectul pentru **revizuirea Statutului Funcționarilor publici și** proiectul de modificare a **Legii Recrutării , prin** care se creează mijloace noi pentru întreprinderea unei ofensive sanitare la sate și combaterea bolilor sociale în mediul rural. "
Răspuns la Mesaj, / 23 nov.'36

3.)**dr.Mircea Isăcescu (Frontul Românesc -Vaida) , discurs la mesaj, 24 nov.'36**

(DAD, MO 4 , șed. din 24 nov.'36 , p. 32- 37)

[LD : deputat de Constanța ; ex- țărănist , ex lupist , ex-țărănist fără Lupu ,proaspăt convertit la *Frontul Românesc*.Și iată cum un politician radical de "*stânga*", strecând la o formațiune naționalistă "*de dreapta*"] [Doc.integral , fișier Frontul Românesc |](#)

Mircea Isăcescu / 24 nov.'36

#Prologul decretelor-legi=nesocotirea Parlamentului

Înainte de a intra în discuția Adresei de Răspuns la Mesaj, să-mi permiteți - așa cum guvernul actual a făcut - să încep și eu cu un prolog, **prologul decretelor -legi** ,pe care le-a făcut chiar în timpul când **sesiunea parlamentară ,deși prorogată,era deschisă**.Nu pot pricepe care a fost scopul , care a fost motivul,de ce nu a așteptat încă câteva zile ca **să supună d-voastră proiectele de legi?**Să fie, oare ,că le era teamă de opoziție ?

Este exclus ,**deoarece majoritatea dvs compactă face inutilă orice rezistență** din partea opoziției , chiar dacă ar fi fost unită .Să fi fost alte interese lăturale ? Interese pe care dvs nu le-ați putut aduce aici de teama -nu a opoziției noastre ,a adevăratei opoziții - **ci de opoziția grupărilor din partidul dvs ?** Pentru că, d-lor, prin ceea ce ați făcut **ați jignit Parlamentul, adică pe majoritatea dvs,și ați atins un text expres al Constituției.**

...decret-lege:înlocuirea taxelor judecătorești cu timbrul judiciar

În adevăr, **decretul -lege** prin care ați înlocuit **taxele judecătorești cu timbrul judiciar** ,calcă legea noastră fundamentală , căci *Constituția* spune clar prin art. 109 :

< Nici un impozit de nici o natură nu se poate stabili decât pe baza unei legi. >

...decret-lege:administrarea zaharinei

Ați mai venit cu **decretul -lege** al administrării zaharinei și a substanțelor îndulcitoare , constituind prin acest decret -lege **un monopol interzis** prin art. 112 al *Constituției* , care spune că **< monopoluri nu se pot constitui decât numai prin lege .>**

...decrete legi:încurajarea aindustriei,legea minelor,

...aprovizionarea armatei cu postav,lichidarea datoriilor Creditului Funciar Rural

Ați mai venit cu o serie întreagă de **decrete-legi** ca : prelungirea termenului de aplicare a legii din 1912, **pentru încurajarea industriei naționale** ;modificarea **legii minelor** din 1924 ; **aprovizionarea armatei cu postav ;lichidarea datoriilor contractate între Creditul Funciar Rural și Stat ; etc etc.**

Mă opresc aici. **Oare nu cumva tocmai acest decret -lege a constituit impedimentul ca să veniți în discuția noastră cu un proiect pe care noi să-l facem lege ?**

Vă era teamă de o discuție la lumina zilei și în fața țării ?

Prin inaugurarea *decretelor -legi*, fără nici un motiv de urgență și fără nici un motiv de siguranță a Statului sau de apărare a Țării , **ați călcat nu numai Constituția dar ați atentat și la viața noastră parlamentară.** " [-----]

Mircea Isăcescu / 24 nov.'36

#Revizuirea cetățeniei;eliminarea străinilor cu pașaport

[LD :aceas punct al revizuirii cetățeniei a trecut de la ACCuza - la Goga - acum la Vaida și de la PNC , la Fr Românesc-Vaida .Cert este că semnale s-au dat destule , încât , în 1937, când Goga va trece la revizuire,să nu se fi făcut atâta scandal că nu au știut !]

" În rezumat , *Frontul Românesc*, la momentul său, **va face o revizuire a tuturor încetățenirilor de la război înapoi** - mai ales când se dovedește zilnic cum s-au făcut unele încetățeniri - și că va elimina din țară pe toți acei care s-au făcut cetățeni români prin fraudă - și se pare că **numărul lor trece de 500.000** -iar față de străinii cu pașaport **înțelegem să-i îndepărtăm din toate ramurile de activitate :comerț, meserii, industrii, etc. și să-i înlocuim prin români** " [-----]

Mircea Isăcescu / 24 nov.'36

#Legea administrativă

" Eu nu văd posibilă o românizare **cu actuala lege administrativă** .

Legea administrativă , cu alegeri de consilii comunale în orașe cu populație minoritară,

va da un consiliu minoritar , va da un primar minoritar.

Ce este mai logic și mai firesc decât ca ei să încurajeze elementele lor ,pentru că ei sunt în majoritate și prin urmare vor lua totdeauna măsuri administrative în **contra timidelor elemente românești** , care vor încerca să pătrundă în aceste cetăți din mijlocul Țării Românești , **însă încăpute pe mâna minorităților , grație împrejurărilor.**

" Prin urmare, **noi înțelegem ca să transformăm** - și din alte motive , printre care despoliticianizarea satelor- pe **primar, care este capul unei clici politice și care nu face deloc acolo administrație,ci numai favoruri pentru partizanii care l-au sprijinit să ajungă primar ;**

să transformăm primarul într-un magistrat administrativ , care să nu execute decât comandamentele superioare ale neamului nostru românesc.

În cadrul legilor , el să discute deciziunile consiliului ales, cu privire la buget, primarul rămânând un funcționar de carieră , un magistrat administrativ.

Numai în felul acesta credem că vom despoliticianiza , de o parte, satele, iar pe de altă parte, **vom ajunge să românizăm** , treptat , treptat ,**aceste citadele ale orașelor minoritare** , înfipte în trupul poporului românesc. " [-----]

Mircea Isăcescu / 24 nov.'36

#Legea răspunderii ministeriale

#Legea presei

▣Fr.Rom.:pedeapsa cu moartea !

Se proiectează **măsuri pentru apărarea patrimoniului public și pentru reglementarea regimului presei**.Necontestat , una din racilele care a creat o stare de adâncă nemulțumire ,atât pătura rurală , cât și în cea orășenească ,**este lipsa unei dreptăți egală pentru toți și lipsa , de multe ori, a elementelor de cinste.**

" *Frontul Românesc* înțelege ca pentru acele abateri **care pun în pericol siguranța țării și a neamului nostru**, cât și pentru alte abateri mai grave , **să se introducă pedeapsa cu moartea ,chiar dacă este nevoie de modificarea Constituției** " [-----]

dr.Mircea Isăcescu / 24 nov.'36

4.) N.Iorga (PND) ,discurs la Mesaj, Senat , 27 nov.'36

(D.S. , MO 6, șed. de vineri, 27 nov.'36, p. 77- 86)

N.Iorga / 27 nov.'36

[LD:Ca și în alte ocazii, Iorga este Iorga ! Are autoritate de profesor și de înțelept .Pentru el , **legea și autoritatea** par opozabile ,sau, în orice caz,între ele, înclină spre **adjudecarea actului neîngrădit al guvernului**.Și atunci ,firesc ,împarte sentințele :revizuirea Constituției ?- nu !;depline puteri ?-da ! ; răspundere ministerială ? -nu ! Este ușor de imaginat cum au sunat în anumite urechi aceste sentințe .]

(Nu revizuiți Constituția !

[LD : atenție.este noiembrie'36 .Opiniile lui Iorga sunt limpezi , cu argumente, fără echivocuri : pledează pentru **păstrarea Constituției**, pentru evitarea revizuirilor .

Ce se va întâmpla cu personalitatea profesorului Iorga, până într-un an, în 1938 , cu **Constituția lui Carol II** (la care , se crede ,că a Iorga și-a adus o contribuție esențială) la momentul potrivit .

" Dar bine, **poate dvs sunteți de părere să se modifice doar acest punct ,sau știu eu ce alt punct** , de alături. Dar se poate ridica o anumită opinie publică."Acestea sunt , orice am zice , **vremuri revoluționare sau prerevoluționare** ,cum spune o retorică ușoară pe care o putem auzi , sau aici, sau în adunarea cealaltă,dar ,oricum, **sunt vremuri turburate.**

" Nu este bine ca bazele unui Stat ,baze fixate de înțelepciunea unei **mari generații** [1866] și baze revizuite de noi în momente liniștite [1923],când nimeni nu jinduia la hotarele noastre , **ca aceste baze să fie neconținut zguduite.**" [.....]

" D-lor, părerea mea este aceasta , ca vechiul proverb latin : < *Quieta non movere* > **-să nu mișcăm lucruri care** , cu ajutorul lui Dumnezeu , **sunt liniștite** -este de mare înțelepciune." [-----]

N.Iorga / 27 nov.'36

(Nu vă atingeți de Constituție !

"Nici guvernul ,ca atare,nici guvernele care vor veni pe urmă, nici nimeni altcineva ,oricare ar fi dorința lui de a face bine,**să nu se atingă de această Constituție,care ne-a dat așezăminte cu care ne-am deprins,în care trăim destul de bine, care evită turburările adevărate** ,fiindcă ce vedem noi ,defilările acestor steaguri , cu căciuli svârlite în aer,aceasta nu înseamnă nici pe departe turburare ;și **să ne ferească Dumnezeu de turburările cele adevărate !**

"Să ne păstrăm ce avem, să punem înăuntru suflet și moralitate, să nu facem așezăminte noi, care vor fi exact de aceeași valoare ca și cele vechi. " (aplauze , aprobări)

" Și eu am luat parte , atunci când s-a votat Constituția nouă,am luat parte la discutarea ei, în Camera Deputaților [---]

N.Iorga / 27 nov.'36

- "Deplinele puteri " ?da !

"S-au cerut și anumite **libertăți excepționale** pentru ca , în timpul vacanței ,să se poată face lucrurile cele mai mari .**Lucrurile mari nu s-au făcut** .De altminteri, părerea mea este că ,și fără o **autorizație a Parlamentului** ,găsindu-se în fața unei primejdii pentru țară,**un guvern trebuie să meargă până la capăt** ,chiar cu riscul de a se prezenta la Curtea de Casație ."

- "Răspunderea ministerială" ?- nu !

"Nu după propunerea aceasta nouă ;vă rog, este o propunere imposibilă.

Eu nu doresc să guvernez , dar vă declar că **aș călca de zece ori pe zi legea răspunderii ministeriale** și **aș aștepta cu pasiune zilele când aș fi judecat**-fiindcă **eu nu sunt dator să învăț pe de rost cele 40 -50.000 de articole de lege**,pe care nu le știe nimeni , decât când are nevoie un avocat de dânsule.**Cel care guvernează trebuie să aibă întreaga putere de guvernare** ,iar **nu cu nu știu câți supraveghetori** , cu nu știu câte articole în buzunar .

Astăzi guvernez ,mâine cad și mă târăște cu jandarmii înaintea judecătorului suprem de la Casație .**Toate lucrurile acestea le lăsați ca moștenire urmașilor ."**[-----]

N.Iorga / 27 nov.'36

(Unificarea legislativă?bravo !

[LD:exceptând unii "tradiționaliști" ai barei din provinciile unite ,lumea juridică era satisfăcută de unificarea codurilor.Dar Iorga , pe lângă orgoliul ca această operă să fi fost impulsionată de un fost colaborator (Valer Pop) , nu pierde prilejul de a atinge cu șfichiul ironiei **pe cei ce regretau anume coduri ,anume legi** ,din Transilvania, Basarabia sau Bucovina.Și nu putea pierde ocazia de a nu lovi în "afacerea" Skoda și Boilă !]

" Ministerul de Justiție a dat codurile așteptate de atâta vreme.Bune, rele, cu articole care se pot schimba, codurile acestea le avem.Încetează rușinea de a vedea că , într-o anumită provincie se judecă după anumite legi,în alta, după altele .

Acum , un jurist, de o mare nobleță de cugetare , care este și profesor universitar la Cluj, d-l Romulus Boilă ,spune că și dacă d-lui a făcut ceea ce a făcut, **legile ungare îl garantează !** (ilaritate)" Singur faptul acesta arată în ce stare era justiția din țară ,atâta vreme cât nu aveam curajul să impunem legile noastre.

"Se judeca după **Harmenopol** în Basarabia, după concepțiile lui **Iosif al II-lea** în Bucovina, și după **Jus Tripartitum** al lui Verbo"czy ,frecat cu puțin austriacianism la Budapesta , în ce privește Ardealul.

"Iar legile cele mai formaliste , cele medievale, cele mai înapoiate,acelea care garantau unui om dibaci toate mijloacele de a scăpa,sunt legile "**occidentale**" ale Ardealului, pe care , din fericire, legile acelea străine ,le-am înlăturat , **pentru a crea o legislație unitară, de la un capăt la celălalt al țării ."**(aplauze îndelung repetate) [-----]

N.Iorga / 27 nov.'36

5.)N.Rădulescu -Mehedinți (PNT) ,Declarație la Mesaj ,Senat , 28 nov.'36

(DS: MO 7 , șed. de sâmbătă, 28 nov.'36 , pag)

Virgil Madgearu (PNT) ,Declarație la Mesaj ,Cameră,28 nov.'36

(DAD, MO 6 , ședința de sâmbătă, 28 nov.'36, p. 95 - 97)

[LD:Atenție ! Acest comentariu rămâne la **fișier Etică** .

13 mart.2007.cum să reconstitui realitățile acelor timpuri când opiniile și limbajul partidelor -fără excepție -era atât de vehement critic,când nu se mai confruntau programe , doctrine,planuri , acte de guvernare ...ci doar se negau cu patimă orice act guvernamental ?

Cum să măsoar -cu ce aparat? - **impactul asupra opiniei publice ,asupra tineretului contestatar**, inclusiv a celor în care ,izbucnea **porniri asasin** ?

Cum să-mi exprim opiniile despre legile României interbelice ,inițiate, anulate , reintroduse, hulite,contestate ,modificate, la fiecare schimbare de guvern (alte ori de același guvern)?

Cum să conving astăzi,că acea clasă politică -în pofida calomniilor reciproce -**nu a fost o gașcă de gangsteri, de mafioți, de jefuitori** (cum îl auzeam zilele trecute pe Octavian Paler lamentându-se la televizor) ?Scoțând la lumină ce gândeau, ce spuneau , ce făceau ei atunci.

Rămâne ca cititorii care vor să afle adevărul, să parcurgă argumentele și contrargumentele vehiculate și să discearnă. Sau ...să creadă în onestitatea istoricului , care a reconstituit acea epocă Vezi pe larg la **fișier Etică politică, moravuri** unde am tratat aceste fenomene]

[LD, 2002:În aceeași zi și cu același conținut, Madgearu și Rădulescu citesc , în numele PNT , în Cameră și în Senat ,o **Declarație acuzator - ultimativă**.

PNT acuză guvnrarea liberală în toate domeniile, pe toate planurile,precum în 1928.

Guvernul liberal trebuie să plece! PNT adjudeca guvernarea și anunță programul .]

Doc. integral - **fișierParlament** sau **PNT XIII**]

Virgil Madgearu /Rădulescu -Mehedinți / 28 nov.'36

#Încălcarea regimului constituțional

▣Substituirea legislativului

"De asemenea, guvernul însuși **a săpat fundamentul regimului constituțional**,uneori prin

abdicarea de la rolul său, alături prin **flagrantă încălcare a Constituției** și prin **substituirea sa în locul puterii legiuitoare**, în repetate rânduri, **fără nici o justificare și fără a realiza cel puțin lucruri utile pentru țară.** (aplauze pe băncile PNȚ)

...Legea deplinei puteri

"Astfel a cerut **depline puteri** pentru **simplificarea aparatului de Stat**, încă de acum doi ani, [1934] și **n-a făcut nici un pas în această direcție.**

" A cerut apoi, în primăvara trecută [1935] **depline puteri** pentru **echilibrarea bugetului** și în loc să le folosească în acest sens, **le-a întrebuințat în mod abuziv și a sfidat Parlamentul**, aducând câteva zile **înainte de deschiderea sesiunii actuale** [1936] ,**un număr de decrete -legi**, din care **nici unul nu rezolvă vreo chestiune urgentă**, unele fiind chiar destinate a înlesni **anumite afaceri în folosul unor privilegiați ai guvernului**. (aplauze pe băncile PNȚ) [-----]

Virgil Madgearu /Rădulescu -Mehedinți / 28 nov.'36

#Conversiunea = favoritism politic=abuzuri

"**Realizarea conversiunii** datorii agricole și urbane **n-a corespuns imensului sacrificiu de 8 miliarde ce s-a impus Statului. Valoarea socială a conversiunii** a fost știrbită de abuzurile ce s-au comis cu prilejul așa-zisei acțiuni de asanare a creditului, în care **s-au risipit 4 miliarde de lei**, **în acte de favoritism politic și personal**, neglijându-se instituțiile de credit popular, mai cu deosebire în Ardeal, și celelalte provincii unite .

" Această **vastă operațiune de disprețuire a intereselor economice legitime**, în profitul unui număr restrâns de mari instituții financiare înfeudate în sfera de influență politică a Partidului Liberal, a fost posibilă numai **prin sustragerea ei de la controlul Parlamentului și chiar a miniștrilor de finanțe**, care rămân direct **răspunzători** de a fi renunțat la îndeplinirea îndatoririlor lor și, deci, **de a fi tolerat asemenea operațiuni.** [aluzie la Victor Slăvescu] [----]

Virgil Madgearu /Rădulescu -Mehedinți / 28 nov.'36

#Legislația de protejare a elementului românesc

"Acțiunea de românizare a vieții economice, **limitată la legislația de ocrotire a muncii naționale, n-a dat roade**, după cum se constată chiar din raportul oficial al comisiei speciale respective. Dimpotrivă, prin metodele folosite în politica economică de contingentare, compensații și devize, **s-a mărit avuția deținută de străini**". (aplauze pe băncile PNȚ)

Virgil Madgearu /Rădulescu -Mehedinți / 28 nov.'36

#Opera de legiferare

...Compromiterea ideii de legalitate

" Față de astfel de rezultate, **este temerar ca acest guvern**, lipsit de autoritate și de prestigiu, **să afișeze intenția de a continua opera de legiferare**. (aplauze pe băncile PNȚ)

" Pretenția guvernului de a întări ordinea legală și ordinea morală în viața de Stat, **sună ca o sfidare**, după opera de **compromitere a ideii de ordine și autoritate legală și destrămarea morală**, pe care a întreprins-o în acești trei ani, în care **guvernul a asistat neputincios sau complice** la acte teroriste, fără precedent la noi și **a patronat abuzuri și fraude**, dintre care unele s-au transformat în **adevărate scandaluri publice**.

" În această atmosferă de **carență a legii și a moralei**, s-a dat tineretului cel mai nenorocit exemplu, încurajându-se pornirile inferioare"

#Legea răspunderii ministeriale= mistificare a opiniei publice

" De aceea, anunțarea proiectului de **lege pentru răspunderea ministerială și pentru apărarea patrimoniului public**, apare **ca o tendință de mistificare a opiniei publice.**

#Legea presei= zugrumarea presei

" Iar proiectul de lege **pentru regimul presei**, întocmit de guvernul unui partid care, după război, a guvernat neîntrerupt la adăpostul cenzurii, **este o încercare de a se zugruma libertatea**

presei prin alte mijloace .Dacă înțelegem necesitatea de a se stabili răspunderile scrisului, **nu vom admite** de a încătușa **libertatea de exprimare liberă a gândului și critica onestă**.
[-----]

" Nu vedem , prin urmare , nici o justificare a noii activități legislative proiectată de guvern , care nu mai are nici un rost de a exista. "

Madgearu , Rădulescu-Mehedinți / 28 nov.'36

6.) Grigore Iunian(PRȚ),Discurs la Mesaj, Cameră , 28 nov.'36

(DAD, MO 6, șed. de sâmbătă, 28 nov.'36)

[-----]

[LD :la fel ca Madgearu (când ajungea la probleme economice-financiare),și Iunian ,ca jurist,ca fost ministru de Justiție, intră în amănunțele procesului legislativ,enumeră legi ..intră în detalii juridice.De , este profesia sa !]

Grigore Iunian / 28 nov.'36

#Legea "deplinei puteri "('34)

[-----]

"Ați cerut,mi se pare acum doi ani și jumătate , Parlamentului **să vă acorde depline puteri** , spuneți că țara suferă , mai cu seamă , din cauza dezorganizării administrative . Erați doritori să o realizați grabnic, nu aveți timp să așteptați până în octombrie, ați cerut prin luna iunie, iulie [-----]

Și Parlamentul **-ce nu vă dă Parlamentul ?!** -desigur **cu durere și sfâșiat în sufletul** lui -

Parlamentul v-a acordat depline puteri.Și-a zis Parlamentul :< **este vremelnic, să facem o probă. >**" Ei bine, proba s-a făcut : **a trecut timpul și n-ați realizat nimic .**

#Legile de reorganizare a funcționarilor

Într-un timp , s-**au constituit comisii pentru redactarea legilor de reorganizarea aparatului de Stat** .**Suntem încă în așteptarea acestor legi ."**

Mircea Cancicov le-a explicat că ,în vreme de criză , o reorganizare a aparatului de Stat,**nu se poate face , pentru că ar fi aruncați pe drumuri mii de oameni "**

#Decretele-legi

" **Vi s-au dat depline puteri** și am crezut că s-a terminat ."

Ați venit acum doi ani și anul acesta ,înaintea deschiderii Parlamentului,cu decrete -legi

În mod normal,Parlamentul se deschidea la 15 octombrie."**Ați amânat , totuși, deschiderea Parlamentului .De ce ?**Puteați să deschideți Parlamentul în mod normal, la 15 octombrie.

Dar dv prorogați sistematic Parlamentul **la 15 noiembrie**, pentru ca , în ajun, la 10, 11, 12 noiembrie cu 3 zile înainte de deschidere,**să veniți cu legi organice de mare însemnătate** , cu legi care prevăd pedepse penale,cu închisoarea[-----]

#Cenzura, stare de asediu=inutile, abuzuri

" **Acest regim parlamentar reclamă o înlăturare a regimului restrictiv de libertăți de astăzi. N-avem nevoie de stare de asediu**.Arătați- mi dvs care au fost momentele în care s-a învederat necesară ?**Nici unul.N-avem nevoie de cenzură** .Este ineficace .Este păgubitoare .Ea nu tinde , cum s-a arătat,**decât la abuz .**

Ați mers până acolo **încât să interziceți discuțiile asupra problemei monetare** , ca și când chestiunea de a se ști care sunt bazele pe care trebuie să fie îndrumată **politica noastră economică și financiară** este o chestiune care rămâne la **chibzuința exclusivă a miniștrilor de finanțe** care s-au perindat, și nu este o chestiune care **interesează opinia publică ! "**

" **Într-un regim democratic să nu se îngăduie** ca asupra unor asemenea **probleme obiective** , asupra directivelor de dat **politicii noastre economice și financiare** , **să se facă discuții?**

Aceasta învederează , în mod nu se poate mai evident, **fie lipsa dvs de sinceritate** , când vă declarați partizanii regimului democrat , **fie că măsura cenzurii** , pe care o mențineți și astăzi,

este inutilă și păgubitoare "

Grigore Iunian / 28 nov.'36

▫ Legea presei

"Regimul presei. Ați venit cu legea presei.

Sunt și eu de părere că în presă sunt unele abuzuri care trebuie evident sancționate și împiedicate , **dar nu printr-un regim de restricțiuni** , care să facă posibil în permanență **amestecul puterii executive în presă** (aplauze la PRȚ)

" Din două una :sau opinia publică este capabilă de manifestări și transmite vigoarea ei de manifestare și presei,și **atunci toate măsurile dvs sunt inutile** ,așa cum au fost inutile **legile de apărare a Statului** , prin care **vi s-a dat posibilitatea de înfrânare** ,pe care însă **n-ați folosit-o** ,

sau , dacă **opinia publică este nevolnică** și puteți mai departe **s-o stăpâniți** pe temeiul acestei nevolnicii a opiniei publice , **n-aveți nevoie de o specială lege de gătuire a presei** , pentru că **o gătuiți sub alte forme** ,așa **cum o gătuiți și astăzi** , pentru că nu se poate spune că **noi avem astăzi o presă** în care să existe **posibilitatea de manifestare a opiniilor politice** , **ale diferitelor grupări** (aplauze) .

"Eu mă ridic împotriva încercărilor pe care le-ați făcut cu privire la **legea presei**-nu voi stăruia asupra acestei chestiuni , fiindcă **o vom discuta dacă veți aduce această lege** în cursul sesiunii parlamentare . "

" Față cu această atitudine a dvs , se poate vorbi la noi trăim într-un regim constituțional parlamentar ? Această neluare în seamă a Parlamentului , acest dispreț al dvs pentru această instituție [-----] **pentru că sunt convins că Parlamentul nu va refuza ratificarea** nici unui **decret -lege** ;față de acest refuz al Parlamentului de a-și înțelege rostul , **sfidarea dvs , adusă lui, este foarte justificată .** "

Grig.Iunian / 28 nov.'36

7.)I.Inculeț,discurs final la Mesaj,Cameră,28 nov.'36

(Ministru secretar de Stat , vicepreșed Consiliului de Miniștri) ,

(DAD, MO 6, șed. de sâmbătă, 28 nov.'36 , p. 121 - 127)

I.Inculeț / 28 nov.'36

▫Legiferarea.

"Trec la repezeală peste **opera noastră de legiferare anunțată în Mesajul Tronului** , pe motivul că **toate aceste legi vor fi aduse în discuția Camerei și le veți cunoaște cu toții** .

Aș vrea numai să spun că , după cum a fost și până acum , așa va fi și în viitor :

toate legile noastre vor fi bine studiate , toate vor fi aplicabile , și toate vor intra în conștiința țării , fiindcă **așa este caracterul legiferării noastre .**

-Legea presei

"Aș vrea , d-lor deputați , numai două cuvinte să spun asupra **legii presei** .

Indiscutabil ,**nu noi suntem dușmanii libertăților publice** ,noi care **am votat Constituția** din 1923 , ce **garantează toate aceste libertăți , printre care și libertate scrisului** .

Însă , d-lor deputați , **cred că este ceva de făcut aici , de reparat** .

...Mentalități în presă (amintiri 1919)

Când am venit eu din Basarabia , după unire , am fost primit de presa de la Iași , în modul cel mai favorabil , **eram sol , rândunică , apostol** , eram de toate .Însă , după un foarte puțin timp , dat fiind că noi în Basarabia **făcusem o lege agrară radicală** ,și influențam prin legea noastră și **legea agrară din Vechiul Regat** ,**marii noștri proprietari [basarabeni] , reacționari , au dat mâna cu proprietarii mari reacționari din Vechiul Regat** , și atunci , din sol , rândunică , apostol ,**am devenit bolșevic , netrebnic , nebun** (mare ilaritate)

Vă mărturisesc că nu eram deprins cu un astfel de tratament.Eram încă tânăr . **Acum m-am**

deprins și vă mărturisesc că , atunci când nu mă atacă presa cu cuvinte prea tari , chiar parcă îmi lipsește ceva (mare ilaritate)Atunci vă mărturisesc am fost mult amărât. M-am dus la Costică Arion , care mi se părea un om mai de suflet, și i-am spus :< **Coane Costică , uite necazul meu, uite cum sunt atăcat** > El, cu ochii lui totdeauna răzători , printre gene , îmi spune : <d-le Inculeț, ești încă tânăr la noi.**Să știi că românul este tare rău de gură ,dar foarte bun la suflet.Și dacă el te-njură astăzi prin gazete , nu înseamnă că mâine n-are să te ia în brațe, să te invite la o cafea sau la un ceai .**Pe de altă parte, să știi că în Țara Românească **dacă faci politică și presa nu te mai înjură,înseamnă că ai încetat să mai însemni ceva în viața publică.** > (ilaritate, aplauze la PNL)

"Mi-a servit lecția aceasta a lui Costică Arion, însă, d-lor deputați, peste vreu an,într-o gazetă din Iași apar iarăși niște articole contra mea ,că eu aș fi furat niște cai și, prin contrabandă, i-am trecut peste Nistru .(mare ilaritate) Ce să fac ? M-am dus la Palatul Justiție de aici.Trăia încă primul președinte **Hagiopol**.S-a întâmplat că în biroul lui se aflau mai mulți magistrați. M-am plâns împotriva atacurilor și le-am cerut sfatul ce să fac. Eu voiam să-i dau în judecată pe calomniatori și să fie pedepsiți , fiindcă nu admit ca eu, om corect, să fiu făcut hoț de cai.Hagiopol mi-a spus : < **D-le Inculeț, las-o baltă ! Cum ? Uite am să-ți spun ceea ce are să se întâmple .D-ta ai să dai gazeta în judecată , procesul are să fie pus la jurați,acolo la proces au să vină mulți , mulți de tot avocați ai părții pârâte,și ai să fii d-ta ponegrit și maltrat de așa natură , că ai să regreți și ceasul când ți-a trecut prin minte să recurgi la un proces împotriva presei !** >

...libertatea presei = libertatea calomniei ?!

"D-lor deputați, indiscutabil, trebuie să respectăm libertatea presei , **însă** ,cum foarte bine se spune în Mesajul Tronului, **trebuie această libertate a scrisului pusă în concordanță cu răspunderea scrisului**.Am toată convingerea că Parlamentul nostru , care a dat dovadă de atâta pricepere la celelalte legi, va găsi și aici linia necesară pentru că, în adevăr, **să asigure libertatea presei**,dar , în același timp, să de posibilitatea ca, **cel care calcă această libertate , să fie tras la răspundere prompt și eficace "** (aplauze la PNL)

I.Inculeț / 28 nov.'36

8.)Vict.lamandi (Culte și Arte) ,discurs final la Mesaj,Senat ,29 nov.'36

(DS, MO 7, șed de duminică, 29 nov.'36 , pag. 136 - 145)

-----
lamandi / 29 nov.'36

▣Legiferarea liberală

[-----]

"Am făcut operă pozitivă în toate direcțiile .Când se spune în *Mesaj* ,că am făcut **conversiunea datoriilor**,lichidarea arieratelor statului, reducerea datoriei publice externe,**asigurarea ordinii bugetare** ,renașterea creditului public,**statornicirea unei vieți administrative gospodărești**, începutul refacerii arterelor de comunicații,investițiile de caracter cultural, social și sanitar, **reorganizarea cooperăției,reorganizarea Camerelor profesionale**,acțiunea de îndrumare a agriculturii și valorificare produselor agricole,**stimularea industriilor,ocrotirea muncii naționale,întărirea învățământului rural și profesional**,așezarea tineretului în cadrul a noi frâuri de disciplină ,**unificarea legislativă**,înzestrarea armatei, acestea nu sunt decât **capitole istorice din realizarea guvernării Partidului Național-Liberal.**"[-----]

Ce vom face în viitor, în lunile care urmează, până la terminarea sesiunii actuale ?

D-l prim-ministru, în cuvântarea pe care a ținut-o la adunarea **majorităților**,cu prilejul deschiderii Parlamentului, [LD : deci Tătăreanu a fost la această consfătuire.Nu o am] a spus că, după 3 ani de realizări, **anul acesta va fi un an de completare**. Ceea ce țin să afirm și cu acest prilej, este că această operă de completare ,**o vom face cu aceeași seriozitate , cu aceeași hoărîre** , care a stăpânit întreaga noastră activitate de guvernare , de acum trei ani și până astăzi ." [---]

lamandi / 29 nov.'36

▣Legea presei

"D-lor senatori, eu sunt un vechi apărător al libertății presei și ca om politic și ca ziarist. La 1923, când s-a votat *Constituția*, am luat cuvântul la articolul respectiv, care se referea la presă, și am cerut menținerea integrală, pentru presă, a regimului pe care îl avea și în *Constituția de la 1866*. Mă găsesc și astăzi pe aceeași linie. Evident, răspunderile pe care le dă situațiunea de a fi membru al guvernului, impun uneori rezerve și impun unele limitări. Mă găsesc, însă, printre cei dintâi apărători cinștiți și sinceri ai presei. De altfel, în această privință, cred că n-am nevoie să cer atestațiuni de la nimeni.

-Libertate integrală a presei !

Numai faptul că, deși am fost unul dintre cei mai atacați și calomniați dintre oamenii generației mai noi din politica țării, eu cer totuși libertatea integrală pentru presă, cred că face dovada completă a sincerității intențiilor mele în această direcție. Nici o dată, motive de ordin personal, îndurerări sufletești și tot felul de neajunsuri, pe care un om care luptă în viața politică este obligat să le întâmpine, nici o dată asemenea lucruri și asemenea situațiuni nu mă pot determina să-mi schimb atitudinea.

-Răspundere întregă și efectivă !

Dar, dacă cer libertate deplină pentru presă, cer, în același timp, și răspunderea întregă și efectivă.

-Grigore Gafencu (PNȚ) : De acord !

...presa de extremă dreapta

-Iamandi : Vedeți, de o bucată de vreme mai cu seamă, presa noastră a întrecut orice limită. Și să nu se supere d-l prof. Cuza...

-ACCuza : Eu nu mă supăr nici o dată.

-Iamandi : Să-mi dați voie, dle profesor, dar excesele de limbaj, cu violențe ne mai auzite, cu îndemnuri directe la asasinat, s-au găsit de cele mai multe ori în presa pe care eu nu vreau s-o denumesc cu termenul care i se spune, decât pentru că-l întrebuițează toată lumea : în presa de extremă dreapta.

-ACCuza : Vă rog să-mi dați voie : nici o dată în presa noastră a Partidului Național-Creștin Vă rog să-mi citați un singur caz.

...presa PNC, Goga-Cuza

-Iamandi : Dle profesor, eu nu voiesc să numesc ziare. Vă cunosc prea bine. Am fost elevul dvs cu 25 de ani în urmă, vă cunosc ideile, vă admir consecvența, admir acest exemplu de probitate pe care dvs îl dați în viața publică ; dar dvs, de multe ori aveți și iluzii

-ACCuza : Am avut iluzia că veți rămâne cu mine! (mare ilaritate)

-Iamandi : Au trecut 25 de ani de atunci . Ne vorbiți de atribuțiile statutare , pe care le aveți ca președinte suprem al Partidului Național-Creștin .Eu nu mă îndoiesc că dv stăpâniți complet aceste atribuțiuni și le exercitați efectiv." Eu nu știu câte oficioase aveți dvs, dar sunt dator în mod cinstit să spun că deși nu am văzut sub semnătura profesorului Cuza nici o dată asemenea atacuri și îndemnuri la violență le-am găsit de multe ori în unele foi care, indirect sau direct , v-au sprijinit pe dvs. [----] sunt obiectul tuturor atacurilor din partea extremei drepte ."

Iamandi / 29 nov.'36

...Calomniile, violențe, amenințări, asasinat

[-----] Cunosc mentalitatea care stăpânește din nenorocire o bună parte a elementelor care militează în aceste grupări, socot că nu comit o trecere dincolo de domeniul care îmi este îngăduit să vorbesc, dacă voi spune că trebuie să înceteze acest sistem al amenințărilor, acest sistem al violențelor." [...] Am avut și noi momente de expansiune, de critică neîndurătoare, la vârsta de 20 de ani, împotriva conducătorilor. [...] dar n-am preconizat nici o dată violența până la suprimare, ca mijloc de acțiune, ca mijloc de exprimare efectivă a ideilor noastre.

-Luptă de idei, de doctrine, de programe

" Sunt pentru cea mai largă discuțiune , suntem pentru un joc liber al forțelor angajate în lupta de idei, în lupta de doctrine, în lupta de programe. Dar nu suntem deprinși să mânuim nici revolverul și nici să ne apărăm împotriva celor care ne atacă.

Spre onoarea acestei țări, care nici o dată nu a cunoscut asemenea mijloace în luptele politice, trebuie să înceteze acest sistem nenorocit(aplauze)

-**ACCuza** : În această privință, suntem alături de dvs . (aplauze)

-**lamandi** : Da, dle profesor, știu că mișcarea dvs a preconizat totdeauna acțiunea pe căile legale Dar ce se întâmplă ? Sunt mulți oameni care au deținut roluri de răspundere

în viața acestui stat, oameni care au deținut mari posturi de răspundere și cari, în loc să tempereze , în loc să îndrumeze , în loc să arate care sunt căile pe care tineretul trebuie să-și ducă acțiunea lui -tineretul e liber să creadă și trebuie să creadă ,căci dacă n-ar crede tineretul , nu ar mai avea cine să creadă -**îi încurajează direct sau indirect împotriva ordinii legale.**

[LD : aluzie la Goga ? la Manoiilescu ? la Crainic ? la Nae Ionescu ? la atâți intelectuali sau gazetari din Gardă sau simpatizanți ?]

"Să-mi dați voie să vă spun , că răspunderile , în cazul acesta , se împart și sunt mai mari pentru conducători și pentru exponenții care se erijează în conducători, chiar mai mult decât cei ce le practică. Și presa de dreapta, în această privință, nu face un serviciu real cauzei pe care toate partidele de dreapta o reprezintă.[.....]

#Rolul presei în asasinarea lui Duca

De aceea spuneam adineauri :**responsabilitate deplină !**Vedeți ce se întâmplă : **noi l-am pierdut pe Duca.**A fost unul dintre cei mai mari români ai acestei țări.**Duca a murit acoperit de acuzațiunea că nu ar fi fost un bun român !**Și nu pot să uit că, **în crearea atmosferei care a dus la asasinul dela 29 decembrie ,presa a avut un rol nu tocmai atât de puțin important .**
lamandi / 29 nov.'36

-Libertate presei - cu răspunderea cuvântului.

[LD: nu știu cum ar trebui interpretată propunerea lui lamndi ptr introducerea unui "**curriculum vitae**" pentru ziariști.Seamănă mai mult cu o "fișă polițistă "sau o fișă de cadre. Prin asemenea fișă s-ar fi putut preveni - ce ?

"De aceea d-lor, libertate presei, cât mai largă, dar cu răspunderea integrală și, dacă se poate, cu un "**curriculum vitae**", al tuturor îndrumătorilor ,care reprezintă publicismul și presa românească .(aplauze) Să-i cunoaștem și să știm de unde au plecat , ce au făcut și care este valoarea lor morală, pentru a se erija în îndrumători sufletești ai acestei națiuni " (aplauze prelungite) [-----]

lamandi / 29 nov.'36

»PNL:marea operă legislativă

"Noi am moștenit *Partidul Liberal* de la înaintașii noștri,dar l-am moștenit cu reforme dintre cele mai esențiale îndeplinite,și datoria noastră este de a le duce mai departe.[.....]

"Ce ? Ni se contestă nouă , și pentru cât timp,dreptul pe care - l avem la recunoștința acestui popor ,că i-am dat prin **expropriere ,pământul** , la care el era îndreptățit ?

"Ce ? Ni se contestă nouă , și pentru cât timp,dreptul la recunoștința acestui popor , că prin **votul universal** l-am chemat la viață democratică a statului nostru ?

" Ce? Ni se contestă nouă ,și pentru cât timp, înaltul spirit de înțelegere al chemării istorice a poporului nostru de la 1916, care l-a făcut pe Ion Brătianu și pe ceilalți colaboratori ai partidului său, să diriguiască România pe căile care au dus-o la **înfăptuirea idealului nostru național ?**

" Ce ? Ni se contestă nouă , și pentru cât timp, că suntem noi **făuritorii pactului fundamental** și al tuturor **legilor organice** , pe care stă, se sprijină și se va sprijini Statul Român de astăzi ?

" Ce ? Ni se contestă nouă , și pentru cât timp, opera pe care am construit-o în acești trei ani de guvernare ? [-----]

Vict.lamandi / 29 nov.'36

9.)Ionel Pop (PNT), Comunicare :abuzurile:decretele -legi, 10dec.'36

(DAD, MO 8, șed. din 10 dec.'36 , p. 168-170)

[LD :Ionel Pop, era nepot de soră (Elena Maniu) lui Iuliu Maniu și cumnat cu Zaharia Boilă (căsătorit cu sora sa) .Având în vedere loialitatea lor față de Maniu, se poate spune că el transmitea , în fond, opiniile lui Maniu , de obicei absent din Parlament]

"D-le președinte, d-lor deputați, am onoarea să întreb pe dl președinte al Consiliului de Miniștri să binevoiască să răspundă la următoarea chestiune :

Ionel Pop / 10dec.'36

#Abuzurile executivului:"fabrica decretelor legi"

"Am putea găsi această explicație, dacă nu am răsfoi colecția "*Monitorului Oficial* "din ultima vreme, pentru a vedea că **fabrica de legi funcționează cu sârguință**, doar i s-au schimbat tiparele. Într-adevăr, în cursul vacanței parlamentare ,dar mai ales - și acesta este ceea ce poartă toată semnificația - **în pragul deschiderii sesiunii** actuale a Corpurilor Legiuitoare , galeria normelor noastre de drept s-a îmbogățit cu **o serie întregă de *decrete-legi***, de cea mai mare importanță, care pervertesc monstruos funcțiunile într-un regim constituțional parlamentar.

-Decret :simplificarea serviciilor publice

Ex.*Decretul* pentru **simplificarea serviciilor publice** , din 9 iul.'34 ,din care s-a născut faimoasa **Lege din 18 apr.'35** ,care a ratificat atât acel decret ,cât și *Decretul* din 13 nov.'34- **ierarhizarea** , care la rândul-i trecea peste puterile Legii din 9 iul.'34 ,**răpind Corpurilor Legiuitoare dreptul esențial de a hotărî** modul de organizare internă a serviciilor publice (aplauze la PNȚ)

-Decrete :organizarea ministerelor

În răstimpul vacanței parlamentare , încalcându-se drepturile Corpurilor Legiuitoare, s-au promulgat o serie de **Decrete regale** , tratând chestiuni de organizare de temelie a administrației publice.

Ex.*Monitorul Oficial* din 26 mai, 22 aug, 14 oct, 2, 12, 13 și 14 nov. ,**decrete cuprinzând sute de articole , privind organizarea ministerelor** :**Lucrări Publice, Muncii, Sănătății , de Interne, de Agricultură , Educație Națională , Război**

Toate aceste chestiuni fundamentale de organizare a Statului,care **intrau în competența Corpurilor Legiuitoare**, au fost răpite de puterea executivă , fiind soluționate prin *decrete -regale* ,în temelia art. 7 din *decretul-lege* din 13 nov.'34 (aplauze la PNȚ)

Ex. *Decretul-lege* din 14 nov.'36 , **înființează și organizează Ministerul Aerului și Marinei** , lucru cu nepuință de admis , chiar potrivit aceluși art 7 al decretului din 14 nov.'34

lată deci Corpurile Legiuitoare degradate la rolul de instituție care **nu-și poate compune o ordine de zi de lucru,și , în același timp , puterea executivă se organizează ,fără ca Parlamentul să aibă nici măcar platonicele drept al ratificării ulterioare .**

-Decret ptr exercițiul bugetar

Ex. La sfârșitul sesiunii trecute am votat o modestă **Lege pentru asigurarea și menținerea echilibrului bugetar în exercițiul '36 -'37** , cu 3 articole (M.O., 7 apr.'36)

Titlul "blajin" pentru soluționarea unor chestiuni urgente în vacanța parlamentară.

În timpul verii, nu a fost cazul , decât pentru chestiuni minore.

-14 decrete regale

Deodată, cu câteva zile înainte de deschiderea Parlamentului,**se prorogă deschiderea sesiunii cu o lună**(de la 15 oct .la 15 nov.)în schimb, se trezește adormita "urgență " și năpădesc

Ex. **14 decrete -regale** întemeiate pe legea din 7 apr.'34 :înființarea timbrului judiciar ; introducerea și utilizarea zaharinei ;și o avalanșă de modificări la legi de bază : la legea judecătorească ;**încurajarea industriei** ; legea minelor ; emigrarea turcilor din Dobrogea ; înființarea caselor de împrumut și amanet ; **scutiri de taxe și impozite** pentru 3 mari societăți (Fabrica Metalurgică , Uzinele metalurgice Copșa -Mică, SET)

Aceste chestiuni nu mai puteau aștepta câteva zile când "au dormit " 6 luni ?!

-**Virgil Madgearu** : Nu sufereau lumină, amânare , da ! (aplauze la PNȚ)

-**Ionel Pop** : Aceste *decrete* , lovite de suspiciune, prin aglomerarea lor în prag de sesiune parlamentară, par cel puțin stranii .Ex. Art. special de modificare a *legii minelor* ...

-**dr.I.Costinescu** (ministr.Sănătății) : Sunt procese în curs de judecată prin care Statul pierde miliarde . Până la modificarea legii, trebuiau să se oprească aceste procese ,
toate în dauna Statului, (aplauze la PNL)

-**I.Mihalache** : Cum este posibil ca Statul să nu fi observat de 3 ani că sunt afaceri în dauna Statului ?! Să fi venit cu legea în chip normal, în timpul sesiunii obișnuite ! Procesele datează de câțiva ani.S-au judecat și la Casație .Trebuia să o faceți în timp util și la lumina zilei

-**Costinescu** : Aceste procese au apărut abia în ultimul timp ;mai bine mai târziu decât niciodată

-**Tiberiu Moșoiu** (subsecretar de Stat , Agricultură) : Măsura era justificată de o jurisprudență apărută la Înalta Curte de Casație ,de care instanțele trebuiau să țină cont .

-**Mihalache** :Eu sunt în opoziție și știam de un an, iar dvs , la guvern, nu ?!

-**Ionel Pop** : Veți admite , d-lor miniștri , că am tot dreptul să privesc cu oarecare suspiciune , poate neîntemeiată, acest decret , aunci când timp de 3 ani, cum spunea Mihalache , nu s-a luat nici o măsură ; și ați venit cu ea cu 3 zile înainte de deschidere ...

-**Valer Pop** (ministr.Industrieși Comerț) : Eu sunt surprins de intervenția dvs la tribună , după ce săptămâni de-a rândul , prin oficiosul PNȚ, ne-ați făcut reproșuri că nu apăram interesele Statului. Ori, prin decretul modificator, noi am apărut în cea mai largă măsură Statul.

-**Ionel Pop** : Da , cu o zi înainte de deschiderea Parlamentului !

Ex. *Decretul* de înființare a **Caselor de împrumut și amanet** ,care creează monopolul acestui comerț pe 30 de ani ,**în favoarea unui grup misterios , zis " românesc "**- Cine este grupul ?

«Concluzii

Din toate acestea ,se desprind următoarele constatări :

" 1. Cu toate jurămintele și asigurările de gândire constituțională și de credință într-un regim parlamentar,**guvernul vrea să compromită acest regim,făcându-l să apară inutil,răpiindu-i-se drepturile și atribuțiunile;** apoi discreditându-l , prin aspectul lipsei de muncă serioasă , pe care îl prezintă CorpurileLegiuitoare . (vii aplauze la PNȚ)

" 2. Guvernul a pornit pe calea **răpirii drepturilor puterii legiuitoare** , în favorul puterii executive ,**desființând temelia constituțională a Statului nostru** (vii aplauze la PNȚ)

"3. Guvernul a utilizat paleativele din legile de la 18 apr.'35 și 7 apr.'36 ,pentru a reglementa prin **decrete unele chestiuni a căror serioasă și amplă discuțiune** în Corpurile Legiuitoare i-ar fi fost dificilă , neplăcută și a căror votare normală , poate , imposibilă (vii aplauze la PNȚ)

" 4. Guvernul a **ascuns sub mantia unor măsuri de mare urgență și necesitate de Stat ,suspecte aranjamente de interes particular** (vii aplauze la pNT)

Socotesc că dl președinte al Consiliului de miniștri , în asemenea împrejurări, **este dator să lămurească Camera asupra situației** în care s-a pus guvernul prezidat de d-sa ,prin adoptarea unor sisteme neconstituționale și lovite de toate suspiciunile " (aplauze prelungite la PNȚ)

-**P.Gheață** (vicepreședinte) : Se va comunica d-lui președinte de Consiliu

Ionel Pop / 10 dec.'36

10.)46 pr.de lege :ratificarea decretelor din vacanța parlamentară,18 -19 dec.'36

/ polemici privind procedura / considerații doctrinare / suspiciuni de interese / conflict dintre puterile în stat : legislativul dominat de executiv .

[LD : Răsturnare de situație bulversantă , atipică :pe de o parte ,**încălcarea constituționalismului parlamentar** de către cele două mari partide democratice , partide de guvernare care își întemeiau doctrina pe ele ;pe de altă parte , **paradoxala apărare a acestor principii, de partide care - prin doctrină și program - făcuseră un stindard din lupta contra democrației .**

(DAD, MO nr. 13, vineri, 18 dec. ; M.O.nr. 14, sâmbătă, 19 dec.'36)

a)**Leon Scridon (PNC)**

(p. 309) / 18 dec.

#PNL și PNȚ:aceleași procedări

Proiectul cuprinde **46 de Decrete -legi** date de guvern ,conținând măsuri cu caracter financiar, economic și administrativ.Parlamentul poate **să-l adopte** sau **să-l respingă** , **dar nu poate face nici o modificare** .

Acest sistem de a legifera , **practicat atât de PNL cât și de PNȚ** , a fost respins de PNC încă de la debutul acestei guvernări, la debaterile Mesajului din 1934.

Acest sistem de legiferare , **nesocotește dreptul de control al aleșilor națiunii** ,atingând grav parlamentarismul .

PNȚ , prin glasul lui Ionel Pop, a denunțat această gravă nesocotirea a parlamentarismului , pentru că acum sunt în opoziție.El consideră discuțiile de prisos, din moment ce nu se poate modifica nimic. **Sistemul nu este , însă , o " inovație "**.

Guvernul liberal nu face decât să continue sistemul pus în aplicare din 1930 de guvernul național-tărănesc:

...PNȚ a dat Legea pentru concesionarea telefoanelor pe 35 de ani - de fapt " înstrăinarea "- care aduce mari prejudicii morale și materiale statului român ;

...PNL a dat Decretul -lege cu modificări la **statutul personalului CFR** (22 iul.'36)

care este **o flagrantă încălcare și nesocotire a legii din 1933.**

[LD : de fapt, prevedea reîncadrarea în serviciu a celor concediați !]

-----

b)Aurel Neguș (PNL-2)

(p. 321) / 18 dec.'36

#Decretele=compromiterea regimului democrat

"Eu văd din aceste decrete , care ne sunt supuse spre ratificare ,că prin ele **se abrogă o multime de dispozițiuni legale.**

Se abrogă dispozițiuni din **legea minelor**, din **codul silvic**, din **legea de organizare a ministerelor**, din **statutul funcționarilor publici** .

Socotesc că **nu se putea ca pe calea aceasta a decretelor -legi să se abroge texte de lege** , decât numai în cazul când prin însăși legea de autorizare , **legiuitorul care autoriza executivul să vină cu aceste decrete -legi , abrogând și textele de legi corespunzătoare** .[-----]

-----

c)Șefan Mihăescu (PNȚ)

(p.322) / 18 dec.'36

#Batjocura sistemului parlamentar.

[LD : Este simptomatic faptul că un țărănist , de data aceasta invocă tradiția PNLca o tradiție pozitivă, pe care actuala guvernare a încălcat-o .Principiile liberalismului - **constituționalismul și parlamentarismul** - sunt apărute ca un tezaur de preț ; înaintașii liberalismului - Brătianu , Rosetti - ca personalități luminoase Una din două : sau PNȚ a devenit **noul partid liberal**.... sau PNL **s-a îndepărtat** de vechea-i doctrină .În realitate , nu era decât postura în care se aflau față de guvernare]

"Asistăm ,desigur, la o discuție unică , nemaipomenită în anele Parlamentului Românesc anume **să discutăm dint-o dată 46 de proiecte de lege** ,cari ni s-au distribuit abia ieri după masă.Chiar dacă ar fi fost vorba de un roman foileton, și încă nu ar fi cu puțință ca cineva să poată citi , necum să studieze , atâtea proiecte de legi , mai ales că unele din ele sunt foarte,foarte importante ."Nu numai deputații au fost puși în această dificultate, **Consiliul Legislativ** , această înaltă instituție, este obligat să dea avizul la atâtea legi ! Prin urmare,vă dați seama **ce valoare morală și juridică vor avea aceste legi ale dvs.**[-----]

Va fi o pată, o întunecată eclipsă [-----] în care **ați batjocorit** fără nici o jenă , **principiile constituționale parlamentare** ,cu care vă place să vă lăudați la zile mari,

principii care le revendiați din trecutul glorios al dvs.

Ex. *decretul-lege* prin care **se comandă la Kopenhaga un vapor de pasageri** (133 milioane lei) , pentru care ministrul Comunicațiilor ,Franasovici ,a fost decorat **făcea parte din necesitățile acelea prevăzute în *Legea deplinelor puteri* ?!**

Ex. *decretul -lege* nr. 1.861 , cu dispoziții privitoare la **înființarea de fabrici noi, pentru produse nefabricate în țară** , cu avantaje anticipate foarte mari ,care trebuiau să aibă aprobarea Consil. de miniștri care vor duce la crearea de noi monopoliuri

-----

d)Virgil Potârcă (PNT) - la *Regulament* - 19 dec.'36

(p. 348)

#Pericol de dictatură

...prin asemenea acte **pregătiți , încetul cu încetul , un alt regim,și astfel dvs înșivă , votați, hotărâți, moarte parlamentarismului.**(întreruperi la majoritari)

D-lor, dacă ar fi să examinăm mai de aproape, **poate am ajunge la concluzia că este mai bine să lucrăm fără Parlament , prin *decrete -legi* .** V-o spun în mod sincer : **decât fățarnicie , eu vreau mai degrabă o situație netedă și clară. Decât o autoritate în comandă , pe acțiuni, mai bine să avem o situație netedă , ca să știm cine răspunde de toate abuzurile care se fac. "** [---]

e)V.Serdici (PNT),19 dec.'36

(p.349)

≡Apel la *Grupul H* din PNL

[LD : revezi fișele despre *grupul H* (doctrină, componentă,1934) la fișierul PNL VIII

[LD: Vasile Serdici încearcă să spargă unitatea " *majorității*" , încurajând, îmboldind , argumentând , provocând (la sugestia lui Madgearu -opinia mea) *deputații liberali din grupul H* la respingerea tentativei guvernamentale.Nu știu dacă , din p-d-v al eficienței, ceea ce face Serdici este nimerit și moral. Mă gândesc chiar, dacă nu cumva a provocat o reacție inversă !]

"Venisem la această tribună să arăt *grupului H* întinderea abdicării pe care o consimte.

Venind, însă , la *Cameră*,am văzut pe lista oratorilor înscriși o mulțime din membrii *grupului H* și am aflat că vor face opoziție acestui *proiect de lege*.

Dacă n-aș fi constatat acest lucru , aș fi spus *grupului H* , că abdicarea aceasta ,de care se face vinovat în fața unui proiect de lege , ar fi dovedit țării întregi ,că nici un cheag sufletesc nu unește pe membrii acestui grup ,decât apărarea unor interese particulare sau personale.

Față ,însă ,de atitudinea *grupului H* de astăzi, și auzind cuvintele spuse de colegul nostru

Popescu de la această tribună[LD : **luase cuvântul la Sumar , cerând *dezbateri largă***]

- **sunt obligat să modific această atitudine și să recunosc că *grupul H* ,** în momentul de față, face o acțiune extrem de frumoasă , mai ales dacă va persevera și până la urmă va contribui la răsturnarea acestui *proiect de lege* . [-----]

" Dvs [liberalii] aveți obligațiunea , **ori să veniți la această tribună și să apărați cu tot curajul acest sistem de legiferare prin *decrete legi*, asumându-vă răspunderea , să cântați laude *Consiliului legislativ* care a abdicat de la orice rol al lui dat prin legile Statului**

și **să declarați , prin aceasta , *caducă și Constituția*.**

Ori , dacă nu faceți aceasta, **atunci să adoptați atitudinea cealaltă ,**

să veniți și să perseverați în gestul *grupului H* , și să retrageți acest proiect de lege.

-----

f)M.Ghelmegeanu (PNT) ,19 dec.'36

(p. 351- 353)/ 19 dec.'36

[LD :**19 oct.2003.** Astăzi am primit o scrisoare de la Cici Ionițoiu (Paris) ,cuprinzând o evocare cu prilejul comemorării a 50 de ani de la exterminarea lui Maniu .În scrisoare , vorbește despre datoria noastră la neuitare și adevăr.Ce voi scri eu despre PNT? despre Mniu ?

Astăzi în România se desfășoară *referendum-ul* pentru noua *Constituție*.Este o mistificare , un

bâlci, pentru o Constituție croită după mentalitatea și cultura Ilieștilor și Iorgovanilor ...]
[LD :la 19 dec.1936.Ghelmegeanu rostește discursul opozant conclusiv ,contra procedurii
decretelor-legi .Este un discurs elaborat , după toate tipicurile artei oratorice parlamentare . .
Este un rechizitoriu la adresa practicii *decretelor -legi* , după toate regulile avocațești ;
Este o pledoarie pentru regimul constituțional, parlamentar , democratic .
Frumos, patetic, convingător .

Numai după un an ,Ghelmegeanu va trece , cu toate aceste arme și bagaje,în tabăra regimului
autoritar carlist,iar peste alți ani, va sprijini regimul comunist .

Până atunci ,eu trebuie să-i valorizez opiniile, ca **p.d.v. ale PNT**, **despre care dl Ionițoiu mă
conjură să spun adevărul]**

Ghelmegeanu / 19 dec.'36

«Sistemul decretelor -legi

"Dacă facem abstracție de pasiunile care ne pot despărți și de deosebirile de poziție politică
și ideologie, cred că **pot să degajez o linie comună** , care să reprezinte sentimentul ce **unește
la un loc și majoritatea și minoritatea acestei Camere** ,asupra modului în care se discută și în
care guvernul a înțeles să aplice **sistemul decretelor-legi**

"Cu toții avem sentimentul unei **inutilități vinovate** ,de care guvernul rămâne răspunzător în
legiferarea prin decrete. [-----]

[Drept comparat]

Excepțional ,am admite sistemul decretelor -legi dacă ar servi scopuri de interes general.

așa cum s-a întâmplat în toate țările ,care au uzat de decretelor-legi .

Ex. În Franța, în Belgia, în Elveția ,și în toate țările cu regim democratic și parlamentar.

În Franța, în 1924 ,**guvernul Poincaré** ,a făcut apel la acest sistem, pentru o operă de adaptare
monetară rapidă și necesară ; în 1935, **guvernul Laval** a făcut o operație de deflație economică ,
pentru a se putea lupta împotriva crizei .Același guvern prin **460 de decrete-legi** a încercat **o
operațiune de mare amploare**.În 1926,în Belgia,s-a făcut **stabilizarea la francul belgian** ;

#Decretele -legi ale gov.român

Mi s-a părut că dl ministru al Justiției surâde , crezând că prin exemplul francez poate să
găsească **o justificare pentru practica românească** **Aș soma atunci guvernul** să ne
informeze ce operă de interes național a realizat prin **cele 21 decrete-legi** , prezentate de dl
Valeriu Pop și prin **cele 46 decrete -legi** pe care ni le prezintă dl ministru ?

-Mircea Djuvara(ministr.Justiției) :Ați spus că în Franța au fost **450 decrete-legi**, cu aceeași
procedură .Dvs ridicați vorbele mari ale parlamentarismului și luați **exemplu unei țări
parlamentare și democratice** .

-Ghelmegeanu: Dvs credeți că eu am urcat la tribună ca să furnizez argumente pentru
sistemul dvs de legiferare ?! [-----] O operă de guvernământ, chiar în această materie,
se judecă după scopurile de interes național, **care să justifice o derogare atât de
excepțională** , ca Parlamentul să dea dreptul **puterii executive** ,să legifereze prin decrete
(aplauze la PNT) [-----] **somez guvernul să arate în fața Camerei** care este marea operă de
interes național la înălțimea operelor realizate de democrațiile occidentale [-----]
care sunt problemele pe care le-ați atăcat ? [---] **care sunt marele opere pe care le-ați realizat ?**
[---] În afară de chestiuni de interes privat,și unele măsuri ale miniștrilor,nu se găsesc aceste
chestiuni care să nu fi putut fi compatibile cu modul obișnuit de a se lucra în Parlament.

#Legea deplinelor puteri (iul.'34)

S-a adus în iulie '34 legea deplinelor puteri . [-----] **Ați făcut o operație lipsită de orice legalitate**
[-----]**Guvernul însăși contribuie la crearea unei atmosfere de neîncredere**[-----]

Modul cum întrebuițați **decretele-legi** constituie o mare și vinovată inutilitate .

Ele sunt o provocare , care se adresează tuturor partidelor de opoziție.

Ele sunt o sfidare pe care o adresați regimului parlamentar. [-----]

Ghelmegeanu / 19 dec.'36

#Decrete - legi = aberație parlamentară

"Ei, d-lor, decretule-legi , în condițiunile care le aduceți, în care cereți să le votăm, cu lipsa lor de utilitate și fără nici o autorizare a Parlamentului ,**toate acestea sunt o verigă dintr-un lanț întreg de mari erori politice** ;iar din punctul de vedere al situației între partide , constituie **un act de provocare și o aberație parlamentară** "(aplauze la PNȚ)

"Noi am înțeles apelurile care s-au făcut ; noi înțelegem că vremurile de astăzi nu mai permit luptele sterile de partid ; am redus proporțiile luptei noastre ,tocmai pentru a răspunde imperativelor categorice ale acestor timpuri.

La acestea , răspundeți prin acte care nu se pot justifica cu nimic, prin acte care nu sunt admise în forul intim al conștiinței dvs , nici membrii majorității.

"Nu putem să ne facem complici la toate actele politice nesăbuite , cu nimic justificate , care nu corespund nici intereselor Statului , nici regimului parlamentar și constituțional și nici regimului partidelor politice .

≡PNȚ:nu va vota decretule-legi

" În lipsa oricărei utilități, **nu putem să votăm ceea ce ne oferiți** și , ceva mai mult, considerăm că acest sistem , de care abuzați într-un mod nepermis ,constituie actul decisiv prin care se dovedește că **Partidul Național Liberal se desparte de regimul parlamentar constituțional și democrat "**

g)Gr.Iunian(PRȚ),18 dec.'36

(p.330)

#Nesocotirea instituțiilor democratice constituționale

[LD : furia lui Iunian - și în calitatea-i de fost ministru al Justiției- nu cunoaște margini ! Atage , prin aceasta , și aprobarea PNȚ - partid din care se desprinsese .Critică **procedura, abuzul, tempo-ul , disprețul** guvernului Tătărașcu față de propriile-i instituții și principii liberale .Are un cuvânt de prețuire chiar și pentru mult-hulitul George Mărzescu !]

Ar fi fost neserios dacă s-ar apuca **să facă o discuție** pe un atare proiect de lege.

"De aceea, vă liniștesc de la început : **eu nu am venit aici să vorbesc** ,ci numai **să vă arăt de ce nu pot să vorbesc** ,de ce **nu pot să iau parte** la ceea ce dvs **pretindeți că este în discuțiune."**

...46 decrete studiate în 24 ore !

Un proiect de lege pentru ratificarea a 46 de decrete , tratând **în toate materiile**.

"Eu nu știu dacă aceste decrete sunt serioase ,**pentru că nu am putut să le văd** , Dar ar trebui să fie serioase ,pentru că tratează asupra unor materii serioase. "

Ex. O Convențiune cu Casa Autonomă a Monopolurilor ...**un decret** cu reevaluarea stocului de metale - **ce soluție ingenioasă** a ministrului de finanțe !... **un decret** pentru declararea de utilitate publică a liniei locale .Severin cu nu știu ce comună **problemă foarte importantă ! ...**

un decret privitor la zaharină și substanțele îndulcitoare ,**nu știu pe care ministru** l-a preocupat asta ,titlul este delicios ! **un decret** pentru modificarea legii încurajării industriei etc etc

"Ei bine, d-lor, **este serios să ni se ceară nouă să ne spunem cuvântul** ,asupra tuturor acestor **decrete-legi** , prezentate global în discuție și **cu timpul mărginit la 2-3 zile ?** [-----] e posibil ca volumul acesta să fie cercetat în 24 de ore , de ieri până astăzi ?

" De ce vă bateți joc de noi ,de acest Parlament ? De ce ?Vă împovărează Parlamentul ? Desființați-l ! Este mai serios , este mai sincer, este mai cavaleresc- dar nu batjocoriți instituția în halul acesta în care o batjocoriți ,și nu numai Parlamentul , ci și organele ajutoare .Dvs știți cu câtă grijă , regretatul Mărzescu a întemeiat **Consiliul Legislativ ; știți cum s-a fălit - și avea dreptate!- cu concepția lui .(aplauze la PNȚ și PRȚ)**

10.h.)Mircea Djuvara(ministrul Justiției),19 dec.'36

(p.360-362)

[LD , 20 oct.2003. Țintă, paratrăsnet , a tuturor fulgerelor și trăsnetelor care s-au năpustit asupra acelei **liste cu un Proiect de lege**, care cerea ratificarea a **46 de decrete-regale**, Djuvara dă explicații. Nu cred că am citit vreodată o explicație de asemenea natură citită de un ministru ,în Parlamentul românesc. Dă impresia unei pledoarii a unui avocat la bară care, pentru a-și apăra clientul, se agață de orice chichiță legislativă.

Trei decrete aparent anoste (cu nume lung),date la intervale de un an(nov.'34 ,apr.'35,apr.'36),să fi fost supuse votului parlamentar ca **o capcană perfidă menită să ascundă** sensul "**deplinelor puteri**" acordate guvernului ?

Sau tot **atâtea forțări legislative ale executivului**, pentru a avea "**mână liberă**" în reglementări care ,altfel,ar fi avut nevoie de dezbateri prelungite și nu ar mai fi putut fi adoptate ?

Această "capcană" întinsă parlamentului ,era inițiativa strălucită a lui Tătărăscu și colaboratorilor săi ,sau (cum s-a spus) a voinței regale?

Aceste ițe încurcate se pot înțelege mai bine dacă se pătrunde în scena și culisele politice din epocă , și le-am tratat la capitolele dedicate **Monarhiei,Guvernului, Sistemului de partide , Etică** .Aici prezint rezultatul, consecințele și reacțiile , din p.d.v. legislativ

Asigur cititorul acestor rânduri că,cecetând diverse episoade din '34,'35,'36 ,nu observasem aceste "**găselițe**" "**tertipuri**" ,care,acumulate în timp ,au culminat cu scandalul parlamentar din dec.'36.Important mi se pare că ele sunt observate de parlamentari și lideri de partid ,că nasc un **virulent curent de respingere**,motivat diferit ,exploatat diferit .Ori acest lucru nu se putea produce decât într-un regim democratic .]

Djuvara / 19 dec.'36

«Suportul și rațiunea juridică a **decretelor-regale**

"Față de discursurile pe care le-ați auzit și acuzațiile grave care s-au adus guvernului și acestei majorități, și spre a preveni ,de aici înainte , discursuri de acest soi,**cer cuvântul pentru a lămurii lucrurile** într-un mod obiectiv ,așa cum se cuvine într-o dezbateră atât de importantă "

I.13 nov.'34.Legea de organizare și ierarhizare

Decretele -legi care se propun sunt date pe baza a **3 legi**

I.Legea de organizare și ierarhizare a funcțiilor și organizarea serviciilor în administrațiile publice (13 nov.1934) , care a dat **depline puteri guvernului** , pentru a face anumite **decrete-legi** , supuse ulterior ratificării , până la 15 decembrie a anului respectiv.

II.17 apr.'35 .Decrete regale pe baza unui Jurnal al Consil.de Miniștri

Acest decret -lege (13 nov.'34) a fost ratificat la **17 aprilie 1935**.

Art.7 a legii spune : <**Pentru fiecare ministru, regie publică, casă autonomă, administrație comercială, direcție specială sau instituție publică cu caracter administrativ , numărul și denumirea direcțiilor, serviciilor, și birourilor, compunerea lor, precum și atribuțiile lor se vor stabili prin decrete-regale ,date pe baza unui Jurnal al Consiliului de Miniștri .>**

Ce înseamnă aceasta ? **Că dvs, prin această lege, ați dat puteri Consiliului de Miniștri să facă organizarea diferitelor departamente , fără termen, fără condiții.**

Ei și-a făcut datoria și,conform indicațiilor dvs, a făcut organizarea ministerelor prin aceste decrete -legi .Din această categorie **sunt 10 decrete-legi** (nr.34-43)

Din deferență pentru Parlament, guvernul vine și le supune ratificării Parlamentului .

III.7 apr.'36.Legea deplinelor puteri

Guvernul a cerut aceste puteri și ,după o amplă dezbateră ,**dvs ați acordat aceste puteri** .

Ce prevede legea ? :

<**Guvernul este autorizat să ia în timpul vacanței pe cale de decrete-regale, date pe baza unui Jurnal al Consiliului de miniștri ,orice măsuri ar fi necesare pentru menținerea și asigurarea echilibrului bugetar** [-----]

al doilea ,**pentru satisfacerea nevoilor neprevăzute** ,de ordin financiar și economic ,

determinate de cerințele apărării naționale și de interesele generale ale țării.>

Vedeți, așa dar, **ce largi au fost aceste depline puteri**, pe care dvs le-ați acordat guvernului
Cum să interpretezi o asemenea lege **de depline puteri** ?

Ce a făcut guvernul ? În loc să stea cu brațele încrucișate, cum așa de des a fost învinovățit de
vocile opoziției, **a lucrat, a lucrat efectiv, și a venit cu acest volum de lucrări** care reprezintă
însăși **dovada preocupării constante** a guvernului de interesele generale ale țării, **dovada muncii**
continuuie pe care guvernul o depune pentru apărarea acestor interese ;

a venit cu decretule-legi aici cuprinse și astăzi vă propune **o lege de ratificare a lor.**

Legea din 7 aprilie **nu cuprinde alte condițiuni**, **decât aceea că decretule-legi trebuie ratificate**
Iată că guvernul le prezintă spre ratificare. **Parlamentul le poate aproba sau respinge.**

În caz de respingere, trebuie să se ia în discuție respectiva legiferare.[-----]

☛**Cele 46 decrete regale**

-17-Apărarea națională

17 sunt referitoare la **apărarea națională** (furnituri de armament , fabrici de componente, industrii
necesare înzestrării, echipamentelor militare , căzărmi , apărarea antiaeriană, organizarea
portuară , cumpărarea de vapoare etc etc.) ;

-17-financiar-monetară

17 sunt de natură **financiară și monetară** (reevaluarea stocului metalic al BNR , emisiunea
monedei metalice, circulațiunea metalelor prețioase)

-7 -finanțe publice

7 sunt legate tot de **finanțele publice** (destinația anumitor sume și împrumuturi) .

-2-juridice

2 sunt de natură juridică ,(organizarea magistraturii și taxele la instanțele judecătorești,
care se desființează, fiind înlocuite cu timbrul judiciar.) [-----]

**"Guvernul azi nu face decât să-și îndeplinească o înaltă îndatorire , supunând reflectării dvs,
decretule-legi pe care le-a dat din însărcinarea dvs , și este convins , ca expomnent al dvs,
al majorității, adică a Parlamentului, că nu-i veți refuza această ratificare "**

(aplauze prelungite la majoritatea PNL)

Ratificarea decretelor-legi / 18 -19 dec.'36

11.)Pr.lege ,Institutul Național de Credit Agricol, 5 febr.'37

(DAD, MO 24, șed. de vineri 5 febr.'37, p. 852-853)

Lege prezentată de ministrul de Finanțe **Mircea Cancicov** ;raportor **Gh.Onose** .

[LD : Prin **Ghelmegeanu, PNȚ** se prezintă , cu consecvență , ca un apărător al intereselor agrare
, în general, și ale celei țărănești , în special.Până și în analiza ce o face însă la legea adusă în
dezbateri,**ocolește perioada sa de guvernare**,alegându-și ca **țintă doar guvernările liberale** ,
cărora le atribuie **toate neîmplinirile ,datorate doctrinei financiar -industrialiste** .

Mărturisesc că , deși am urmărit toate marile dezbateri pe problemă,nu pot îmbrățșa p.d.v.
național -țărănist .Doar la arătat cu degetul ,la critici,pe care le inventariez cu toată obiectivitatea
Doc.integral : **fișier PNT-XIV**

M.Ghelmegeanu (PNȚ) 5 febr.'37

#Credit agricol ? Credit țărănesc ?-scepticism

Prin legea de înființare a unui **Institut de Credit Agricol** , se aduce în dezbaterea Camerei

chestiunea delicată a **creditului agricol în general** , și în special **creditul pentru țărănime**.
Ministrul de Finanțe [Cancicov] a făcut o îndoită declarație , prin care a asigurat că **guvernul PNL nu înțelege să facă din acest institut o armă de partid.**
"PNL a luat act de această declarație , deși ea exprimă o <generozitate> la care nu a apelat nimeni. "Dacă PNL va izbuti cu adevărat să rezolve problema **creditului agricol**,și mai ales a **creditului țărănesc**, aceasta trebuie **să constituie un merit al său** și să intre în patrimoniul de realizări al acestui partid." [.....]
"Este o singură problemă care ne preocupă ; pentru aceasta m-am urcat la tribună, de a cerceta împreună cu dvs, **dacă Guvernul Național -Liberal a izbutit , în sfârșit, să găsească concepția potrivită și ducătoare la scop,a înființării reale a unui credit țărănesc, la dispoziția agricultorilor țărani. "**
Din acest p.d.v., are o mare îndoială .[-----retrospectiva istorică -----]

...Invitația partidelor la participare= o manipulare, diversiune

În a doua declarație, ministrul a solicitat pe conducătorii vieții politice **,să participe la conducerea instituției , bineînțeles și la împărțirea retribuițiilor.**"[----]
"A ! Când este în joc înființarea unor instituții financiare și economice,desigur aceste instituții **pot să fie foarte bine conduse** și de către acei care , având toată **competența** necesară înțeleg **să respecte legea organică a acelor instituții.**
Este chiar bine, dle ministru al finanțelor, **pentru morala acestei țări** ,să nu se creadă că , în cele din urmă, clasa conducătoare a României constituie un fel de cenanclu închis al câtorva auguri, care însoțesc schimburile de amabilități cu împărțirea de jetoane.
" De aceea, d-le ministru , nu ne interesează nici dacă din acest proiect de lege **veți face sau nu o armă de partid, și nici felul cum se vor împărți retribuițiile**

#Agricultura-mereu și continuu dezavantajată

"Atunci ridic această problemă :**dacă** în curs **de atâtea decenii n-au lipsit bunăvoinți** din partea patrioților ,care au vrut să servească această țară,**dacă au fost conducători care au înțeles nevoile ei**, pentru ce ,după atâtea instituții **,nu avem și rezolvarea problemei creditului pentru agricultură și în special a creditului țărănesc ?**
Mă cuprinde îndoiala ca nu cumva și noua instituție de **Credit Agricol** care se proiectează , să intre în rândul celorlate instituții , pentru ca rezultatul să rămână același .[-----]
"Da, am clădit pe nisip [---] în orice caz,o politică de credit care a fost complet dezavantajoasă agriculturii.

#Agricultura - victima sistemului liberal

De ce am ajuns în această situație ? De ce , cu toate încercările făcute în decursul atâtor generații , care au avut onoarea să aibă **răspunderea destinului politic al Partidului Național Liberal, rezultatele au fost atât de dezastruoase ?**
Pe deasupra tuturor bunelor voinți, și a sentimentelor de patriotism, pe care nu le contest la unii dintre conducătorii PNL din trecut, **am fost victima unui sistem care și astăzi se continuă de către guvernul liberal**,care , cu toate schimbările aparente, păstrează vechile tradiții , mai ales **în ordinea financiară și economică** .[-----]
Ghelmegeanu / 5 febr.'37

12.)Legislația privind colonizarea românilor de peste hotare,25 febr.'37

a)CCGiurăscu (PNL-g) ,Interpelare (- I -) 25 febr.'37

(DAD, MO 34, șed. de joi, 25 febr.'37, p. 1548 - 1554)

[LD : Pentru a-și putea dezvolta interpelarea ,la 26 nov.'36 , Giurăscu solicitase urgența și ceruse celor trei ministere -Externe, Domenii, Justiție -dosarele referitoare la **colonizarea**

românilor, între nov.'33 - nov.'36

CGiurăscu plătește tributul corespunzător momentului conjunctural concret :

fiind abia febr. '37 , speranțele și înfierările se îndreaptă spre **partidele naționaliste**

"legale" și "antiliberal-guvernamentale" : PNC , Frontul Românesc.

Peste doar câteva luni , va încheia pact electoral de " neagresiune "

cu **Garda de Fier și PNȚ , tot pentru răsturnarea liberalilor de la putere .**

Pentru ca , el personal, după doar câteva săptămâni, **să se despartă și de Gh.Brătianu** și să devină **" carlist" .** Aceasta a fost traiectoria lui individuală.

Dar până atunci... **febr.'37** Doc.integral . **fișier I. Români peste hotare**

▫ Neglijarea crasă a problemelor demografice

▫ Nepublicarea rezultatelor recensământului din 1930

▫ Necunoașterea elementului românesc din afara granițelor .

▫ Români : Un.Sov. , Iugoslavia, Bulgaria, Grecia, Albania, Ungaria, Cehoslovacia

▫ Români din Uniunea Sovietică   ▫ Români din Iugoslavia

▫ Români din Bulgaria   ▫ Români din Grecia (aromâni)

▫ Români din Albania (fârșeroții)   ▫ Români din Ungaria .

▫ Români din Cehoslovacia

▫ Români în afara hotarelor : statistici, profesii

▫ *Macedo-români, aromâni* : rolul lor în dezvoltarea burgheziei, a epocii moderne

▫ Desnaționalizarea Românilor de peste hotare: zone periclitate

▫ Necesitatea colonizării lor în România

▫ Nedepășirea ariei normale a românismului : Transnistria ? -Nu ! ; Vidinul ? Nu !

▫ Zone recomandate pentru colonizare

▫ Penetrația evreească   ▫ Studii demografice românești

▫ Primejdii asimililiționiste : secui, ruși, ruteni ... ▫ Înstrăinarea orașelor :procentaje

▫ Planurile de colonizare românească : Preocuparea PNL; I.Brătianu

▫ Partide și personalități : PNL-Gh.Brătianu , PNC-Goga ; Fr.Rom. -Vaida .

▫ Ritmul descrescendo al colonizării

▫ Dezarticularea sistemului legislativ : guvern Tătărescu

CGiurăscu / 25 febr.'37

#Ritmul descrescendo al colonizării

"Cum au fost cu putință asemenea manifestări și asemenea acte ?

Iată cum : **după începutul așa de fericit , care s-a făcut în 1925**, în timpul **guvernării lui Ionel Brătianu, opera a continuat într-un ritm intens**, și eu cred că, **dacă Ionel Brătianu ar fi trăit , această problemă a colonizării s-ar fi pus în toată complexitatea ei ; ea nu s-ar fi mărginit numai la Cadrilater, ci ar fi îmbrățișat toate regiunile , zonele și centrele în care elementul românesc este amenințat .** Aceasta este credința mea.

" Ionel Brătianu a murit în 1927. Opera a continuat și în 1928 .

În timpul guvernării național-țărăniște , ea a avut un ritm mai încet, mai moderat .

Nu voi intra acum în detalii asupra cauzelor care au determinat încetinirea ritmului de colonizare .

-**Goga** : Deși ar fi foarte interesantă .

-**Giurăscu** : Cred că **o vor face cei 6 deputați care s-au asociat la interpelarea mea.** [LD : nu le-am mai fișat pe toate] Va fi destul timp să se dezbătă problema pe toate fațetele ei . [----]

" **Eu afirm că față de problema colonizării Românilor de peste hotare, guvernul actual - preocupat, se vede, de alte probleme foarte importante - nu a dat atențiunea cuvenită acestei probleme.** [----] Nu pot înțelege de ce **nu s-a ținut seama de numeroasele intervențiuni care s-au făcut, de strigătele de alarmă care s-au dat , de solicitările care au avut loc în tot acest răstimp.** " [-----]

#Dezarticularea sistemului legislativ

"Cereri de colonizare nu au lipsit .În intervalul 1930 -1934 ,colonizările s-au făcut **pe baza unei legi .**

Din 1934, s-a desființat Oficiul Național de Colonizări și Legea de colonizări, și această situație a rămas așa **până la 7 aprilie 1936** .

Prin urmare ,aproape 2 ani lucrurile au rămas fără cadrul unei legi ,pentru că **legea veche a fost abrogată la 4 mai 1934, prin Legea privind Regiile Autonome.**

Așa dar, timp de 2 ani de zile, în cursul acestei guvernări, **n-a existat o lege, care să reglementeze întreaga colonizare ,deci și colonizarea Românilor de peste hotare ."**

"Acum d-lor, ascultând de unele sugestii , care au venit atât de la președintele Camerei , cât și din partea d-lor deputați, cred că sunt în asentimentul dvs ca să continui această expunere joia viitoare , când voi arăta ultimele documente pe care le am în privința chestiunii colonizării Românilor de peste hotare .

-Take Slăvescu (vicepreșed.) :Consultă Adunarea să încuviințeze dezvoltarea interpelării în ședința de joi, 4 mart.'37 .

-Adunarea încuviințează

b)CCGiurăscu (PNL-g),interpelarea : Românii de peste hotare (- II -) ,4 mart. '37

G.I.Brătianu (PNL-g), intervenție : Programul partidului ;

(DAD, MO 40, șed de joi, 4 mart.'37 , pag. 1890 - 1892)

[LD : de la 25 februarie , se produsese o serie de evenimente care au precipitat scena politică românească.(Atentatul contra prof. univ. Bratu , cu suita de măsuri și reacții)

De fapt ,**Giurăscu aproape își epuizase interpelarea**, iar în această zi **deschide șefului său, Gh.Brătianu , o intervenție substanțială** în chestiunile la ordinea zilei .]

Doc.integral - fișier PNL-g III

Gh.Brătianu / 4 mart.'37

▫ Programul PNL- g : colonizarea și minoritățile

▫ Guvernare condiționată : națională și morală

România , Românilor ! ; fără represiuni ! ... sau ...

Părăsirea guvernării , succesiunea !

Gh.Brătianu / 4 mart.'37

▫Programul PNL- g : colonizarea și minoritățile

"[.....] În ce privește programul nostru, dl Gurăscu vă cita dăunăzi și vă amintea și acum , **declarațiunea** pe care am făcut-o aici, de la această tribună, **acum 3 ani** , dacă nu mă înșel , **la 24 februarie 1934** . [discurs la mesaj, 24 febr.'34 , fișier - I PNL-g]

Îngăduiți-mi să o completez printr-un pasaj al Manifestului din noiembrie 1933,de la **alegerile generale** . " Citează din Manifest :

< În România întregită ,cărnuirea trebuie să fie a Românilor , nu a străinilor.

Aceasta trebuie să o înțeleagă cei ce trăesc pe pământul nostru . >

<Nu am fost și nu suntem împotriva locuitorilor de altă limbă și de altă lege, care trăesc printre noi, a căror credință către Statul Național se poate dovedi statornică , care împart de atâta vreme necazurile , suferințele și bucuriile npastre .Dar orașele și unele părți de margine ale țării, au fost năpădite de străini , care nu au nici o legătură cu noi.

În tineretul nostru există prea mulți astăzi care cer zadarnic dreptul la muncă și la viață , ne mai găsind nici un loc pentru ei pe pământul românesc. >

<De aceea, noi voim să aducem în țară pe românii rămași peste hotare pentru ca , împreună cu ei , să înlocuim, prin colonizări , cu ajutorul Statului, această poruncă a vremurilor : naționalizarea orașelor și a ținuturilor de graniță >

" Ni s-a spus : dar **aveți două atitudini față de mionorități !**

Dar oare **nu este evident că sunt două categorii de minoritari ?** Nu este evident că [-----]

sunt unii care au de mult reședința în țară la noi, care s-au identificat cu credințele neamului nostru, iar alții , care au venit de curând, și n-au nici o legătură nici cu trecutul , nici cu dezvoltarea acestei țări ? (aplauze la PNL-g)

Și atunci , este rândul meu să întreb , **cum se consideră această problemă ?**

Trebuie oare , în această privință, **numai soluțiuni totalitare ?**

Trebuie **admiși cu toții** , fără să se țină seama de vremea și sentimentele lor - ceea ce este împotriva realității ?

Sau trebuie **eliminați cu toții** -ceea ce desigur nici cea mai **extremistă grupare nu poate pretinde ?**

"Să-mi dați voie să **conclud** asupra acestui punct :în această chestiune , **nu noi ne aflăm în echivoc,ci alții**, care au venit la cârmă pe baza **altor principii** ,[vizat PNL-1] care **cârmuesc** în continuă **ezitare și contradicere** față de ele "(aplauze la PNL-g)

Gh.Brătianu / retro'33- 37 , 4 mart.'37

#Părăsirea guvernării , succesiunea !

[LD : Nu vreau să-l transform pe Gh Brătianu în vizionar , chiar dacă , previziunile lui, în mare ,s-au adevărit , atunci când le-a raportat și la contextul internațional în care a evoluat România. Acum , însă , pune și o doză de patimă,părăsește terenul lucidității, devine subiectiv , devine partid " opozant" și "naționalist radical"]

" Deunăzi , chiar ieri, **DI Goga vorbea de revendicări naționale** , care frământă tineretul.

Aș adăuga la acestea și **revendicări etice** .

"O societate , și mai ales **o clasă conducătoare** , nu poate rămâne la locul ei în Stat , decât **dacă găsește în ea și prin ea**, însăși **mijlocul de a se reforma** , când nevoia și revendicările naționale o cer.

«PNL-g : România Românilor !

"**Dați-ne** ,cum s-a spus de atâtea ori, **o Românie a Românilor** ;(aplauze la PNL-g și PNC)

dar dați-ne , în același timp , **și o cârmuire a demnității , o cârmuire a cinstei** (aplauze la PNL-g) **și atunci , vă asigur,nu veți avea nevoie de nici o măsură de represiune, de nici o măsură de asuprire, nu veți avea nevoie să aruncați studențimea în viscol pe drumuri ,și nu veți avea nevoie să transformați Universitatea , așa cum vreți să o faceți, într-o anexă a comisariatelor de poliție .** (aplauze la PNL-g)

"Iar dacă nu sunteți în stare să găsiți în mijlocul dvs elementele care să satisfacă această legitimă revendicare , atunci **trageți consecințele și lăsați loc altora** care au mai multă înțelegere a chemării, care pot asigura în liniște și în libertate , dezvoltarea acestei țări " (aplauze , strigăte de bravo, la PNL-g)

G.I.Brătianu / 4 mart.'37

13.)Legea organiz.înv.universitar, 5-6 mart.'37

[LD nu am fișat dezbaterile .În parlament **totul este învălmășit și precipitat de atentatul** contra **prof. Bratu** și a măsurilor imediate de represiune.În principal se discută pe problema art. ce **interzice ca studenții să facă politică .]**

dr C.Angelescu (ministru)

«Expunere de motive

Vezi la fișiere Guvern,Parlament ,și la partidele respective .

14.)Pr.lege Unificarea și simplificarea măsurilor financiare excepționale ,9 mart.'37

Mircea Cancicov (PNL)-Expunere de motive , 9 mart.'37

(DAD, MO 44, șed. din 9 mart.'37 , p. 2063-2064)

[**LD** Dau acest exemplu, pentru a releva suita de legi de austeritate ,ca o consecință a crizei

economice. Ele au avut, fără îndoială, un impact nepopular în rândul tuturor ierarhiilor funcționarești din structurile de stat.]

Mircea Cancicov / ministru de Finanțe / 9 mart.'37

▣ Legislația excepțională

Din cauza crizei generale, manifestată din 1930, și agravată an de an, cu repercusiuni îngrijorătoare asupra bugetului Statului și ale tuturor serviciilor și situațiilor publice, a fost necesar **să se ia diferite măsuri legislative excepționale**, de ordin economic sau financiar, pentru a-i preveni sau stăvăli efectele.

1. Legea nr. 79 / 26 apr. 1930

prin care s-a dispus ca economiile rezultate prin posturile libere, diurnele și accesoriile prevăzute în buget, **să nu fie depuse la Direcția Generală a Pensiilor,**

2. Legea / 31 dec. 1930 (curba de sacrificiu)

pentru **reducerea lefurilor** salariaților publici ["curbă de sacrificiu"] și **înființarea unui impozit** pe lefurile acestora ;

3 Legea nr. 24 / 4 mart. 1931 (curba de sacrificiu)

care a prelungit legea anterioară ("Curbă de sacrificiu")

4 Legea / 28 decembrie 1931 (tăierea gradațiilor de înaintare)

prin care **s-a interzis plata de gradații și înaintare** pentru numirile și avansările în funcțiunile publice.

5. Legea / 5 oct. 1932 (revizuirea bugetului)

prin care s-a dispus revizuirea bugetelor pe anul 1932, ale Ministerelor, Regiilor publice, Caselor autonome prin : suprimarea diurnelor, ocuparea posturilor vacante prin transfer, revizuirea numirilor ilegale de la 1924 încoace, limitarea salariilor la maxim 35.000 lei, reducerea numărului de automobile din dotare, anularea unor scutiri de impozite ;

6. Legea / 24 dec. 1932 (prelungirea legilor precedente)

de prelungire a legilor precedente ;

7. Legea / 8 apr. 1933 (Comisia de economii)

pentru Instituirea unei Comisii permanente, pentru realizarea de economii în bugetele administrațiilor publice, cu misiuneade de a controla toate cheltuelile și de a propune ministerului de Finanțe măsuri de economisire .

8. Legea / 6 iul. 1934 (măsuri excepționale financiare)

pentru prelungirea Legii de măsuri financiare urgente și a unor măsuri excepționale ... de ordin financiar .

9. Legea / 7 iul. 1934 (decrete-regale de revizuire a bugetelor ministerelor)

de simplificare a serviciilor publice și luarea unor măsuri economice și financiare urgente, prin care guvernul a fost autorizat ca, pe cale de Decrete -regale, să revizuiască bugetele ministerelor, Regiilor Publice, Caseleor autonome etc, pentru asigurarea unei balanțe active de plăți, pentru protejarea și valorificarea produselor agricole, pentru aprovizionarea și asigurarea consumului intern, etc etc .

10. Legea / 1 apr. 1935 (prelungire, completare a măsurilor excepționale)

pentru prelungirea, modificarea și completarea legii măsurilor de urgență și a legii pentru măsuri excepționale cu menținerea dispozițiilor anterioare .

11. Legea / 1 apr 1936 (prelungire, completare a măsurilor excepționale)

pentru prelungirea , modificarea și completarea legii *măsurilor de urgență* și a legii pentru *măsuri excepționale* .. cu menținerea dispozițiilor anterioare .

27 febr. '37 .Unificarea și simplificarea măsurilor financiare excepționale

Între timp, unele din dispozițiile de mai sus au fost abrogate , prin legiurile anterioare , altele au fost modificate parțial su total, altele au fost trecute în legile ordinare corespunzătoare (*legea de unificare a contribuțiilor; legea pentru urmărirea veniturilor publice / legea cumulului*)

Prelungirea succesivă a acestor legi, a dat loc la **confuziuni și erori** .

Pentru aceste motive a alcătuit proiectul de lege pentru **unificarea și simplificarea măsurilor financiare excepționale**

Avizul Consiliului Legislativ /26 febr. '37

Sub președinția ...

Consilieri permanenți ...

Raportor ....

Referent ....

Ordinea de zi : proiectul de lege pentru **unificarea și simplificarea măsurilor financiare excepționale** , înaintat de Ministerul Finanțelor cu adresa n. din 22 febr. 1937 ...

Lund în examinare .....

Văzând proiectul ... și expunerea de motive ....

Văzând și legea în vigoare din 1 apr. 1936 ....

Văzând și legea din 7 apr. 1936 .....

Văzând și [edescrie ce propune legea]

Totuși, Consiliul , din p.d.v. tehnic, are de observat următoarele :

a) b) c)

Proiectul de lege

Textul propus Modificările Comisiunii financiare și bugetare

[LD : pe două coloane, articol de articol, paragraf de paragraf, având specificarea "admis " sau "modificat " pentru fiecare]

Art 1	admis
aliniatul	modificarea
etc etc	etc etc

Art 10. **Nu se vor face cumpărări de imobile noi** în cuprinsul exercițiului bugetar '37 / '38

Art. 11. Singurile **autorități cu drept de a avea un automobil** , unul singur :

președinții corpurilor legiuitoare; președintele Consiliului de Miniștri ; IPSS Patriarhulpreșed.

Înaltei Curți de Casație ; Ministerele ; Prefecturile de județ, ptr toate serviciile ;

Prefecturile de județ, ptr toate serviciile; Primăriile de municipiu ;

Primăriile de sector , pentru toate serviciile ; Regiile ; Administrațiile comerciale ;

Corpurile de armată și diviziile .

Întreținerea unui automobil (material, personal) , nu va depăși suma de 120.000 lei anual

Automobilele nu pot fi folosite decât în interes de serviciu , și vor purta în mod vizibil inscripția autorității

Art. 14. Guvernul este autorizat în timpul vacanței parlamentare, să ia prin *Decret -Regal* ,

dat prin *Jurnal de Consiliu* , orice **măsuri vor fi necesare pentru menținerea și asigurarea**

echilibrului bugetar sau pentru satisfacerea nevoilor neprevăzute , determinate de cerința apărării naționale și interesul general al țării . Aceste decrete vor fi supuse ratificării Corpurilor Legiuitoare în prima sesiune.

Art. 17. Pe lângă Ministerul Finanțelor , Direcția Bugetului, va funcționa o **Comisie permanentă**

pentru realizări de economii bugetare , compusă din :Raportorul bugetului, un membru al Înaltei Curți de Casație, dir. g-ral al Ministerului de finanțe , cu următoarele atribuții :

- a) să vegheze la aplicarea bugetului și efectuarea cheltuielilor ...
- b) să semneze toate propunerile de cheltuieli ...
- c) să se pronunțe asupra avizelor cerute ...
- d) să cerceteze reclamațiile și sugestiile ce se fac în scopul economisirii ...
- e) să propună Ministerului de Finanțe măsurile necesare ...
- f) să-și dea avizul asupra oricăror chestiuni survenite ...

Art. 18. Toate dispozițiile legii se aplică și Caselor autonome, Regiilor publice, Administrațiilor comerciale și Direcțiilor speciale, careau bugete anexe ...

Art .19. Legea va intra în vigoare, de la 1 apr.1937

La aceeași dată, se abrogă toate celelate legi și dispoziții existente ...

Lege / 9 mart.1937

15.)Codul justiției militare // Expunere de motive ; Legea// 9 mart. 1937

G-ral Paul Angelescu (ministru Apărării Naționale) ; **NCPopescu** (Raportor)

Codul justiției militare // Expunere de motive, text lege // 9 mart. 1937

(DAD, MO 44, șed.de marți, 9 mart.1937 , p. 2066 - 2084)

g-ral Paul Angelescu (ministru Apărării Naționale)

NCPopescu (raportor) / Raportul

Codul de justiție militară (xerox integral) **Doc.integral la fișier Index legislație .**

[LD : ca exemplu de sursă de drept și adaptare la evoluțiile societății.

Legea a fost emisă de o *Comisie specială* și o *Comisie senatorială*

condusă de mareșalul Prezan, și a intrat în vigoare în mai 1937 .

După 64 de ani, ea înlocuia **vechiul cod, din 1873** (copiat din Codul militar francez din 1857) .

] **N.C.Popescu** (raportor) / 9 mart.'37

▣ **Importanța justiției militare**

▣ **Istoricul și evoluția Codului**

▣ **Competența internă și externă a justiției militare**

▣ **Siguranța națională**

▣ **Justiția militară în alte țări**

N.C.Popescu (raportor) / 9 mart.'37

▣ **Organizare , competență, procedură , infracțiuni și pedepse.**

Noul cod militar român, poate fi socotit ca o perfecțiune în acest domeniu, pentru că în el **se îmbină** în mod ideal **împlinirea intereselor de disciplină , de păstrare a autorității generalului comandant , cu garanția unei reale opere de dreptate ostășească și socială.**

Din p.d.v. științific, el este pus de acord cu noile legiuri penale și cu principiile noi adecvate progresului tehnic din oștire .

Noul cod , cuprinde 4 cărți : organizarea , competența, procedura , infracțiunile și pedepsele.

Cartea I :Organizare

a) Consilii de disciplină

pe lângă regimente , cu competențe reduse : dezertarea, nesupunerea,etc. Sunt compuse din ofițeri de front din unitate . Au procedură rapidă.

Au pedepse până la 6 luni închisoare .

b.) Tribunale militare

pe lângă Corpurile de Armată sau divizii .

Au 2 complete de judecată , formate din ; primul - președinte -magistrat militar ; membri - ofițeri

de front , al doilea - 3 judecători magistrați militari și 2 ofițeri de front
Magistrații militari vor fi recrutați numai din ofițerii comandanți (3 ani vechime) ,
cu grad de căpitan, licențiați sau doctori în drept , cu examen de magistrat .
Astfel ambele critei de competență vor fi îndeplinite .

c.) Curtea Militară de Casare și Justiție.

Cea de casare -vor judeca recursurile instanțelor de fond.
Cea de justiție - va judeca magistrații militari și generalii,
Va fi compusă exclusiv din magistrați militari și 4 consilieri colonei .

Cartea II : Competința

S-au păstrat normele din actualul cod, la care s-au adăugat competența
pentru crimele și delictele ce interesează siguranța interioară și exterioară a Statului.
Este o completare fericită a legii ,pentru că aceste delictes au crescut și-au agravat .
Severitatea sancțiunilor și rapiditatea , va micșora umărul acestor infracțiuni .

Cartea III : Proceduri

S-au armonizat dispozițiile cu principiile și instituțiile legilor moderne , cu grijă pentru specificul
ostășesc . S-a respectat tradiția , întărindu-se rolul generalului comandant,
dar respectând procedurile penale consacrate .

Cartea IV: infracțiuni și pedepse

-Pedepse: destituirea, degradarea,pedeapsa cu moartea

Pedepsele sunt aceleași ca în Codul Penal, cu adăugirea :**pedeapsa cu moartea** în materie
criminală, numai în timp de război ,destituirea și degradarea - pedepse accesorii.

"Cu privire la pedeapsa cu moartea **oprită expres prin pactul nostru Constituțional ,
dar admisă de aproape toate statele europene, ca fiind o stare de necesitate**
izvorâtă din dreptul societății de a se apăra cu pedeapsa capitală,contra acelor care îi tulbură
așezămintele sale, socotim că este foarte necesară pentru timp de război.

-Infracțiuni:trădarea,spionajul,rebeliunea,omorul, falsul,mita, ofensa, furtul

dezertarea ,lașitatea .nesupunerea indisciplina etc.

" La infracțiuni s-au prevăzut , în primul rând, acelea cu caracter penal ,comun codului penal ,
precum : **trădarea , spionajul, rebeliunea, omorul, falsurile,
mita, ofensa, furtul** etc etc. [-----]

Apoi acelea cu caracter pur ostășesc : dezertarea, lașitatea, nesupunerea, indisciplina,
////////////////////////////////////

▣ Codul de justiție Militară

Textul votat de Senat Modificări aduse de diverse Comisii
[**LD : extrag doar câteva prevederi , nesurprinse în Raportul lui NCPopescu**]

Erau prevăzute instanțe speciale, separate , pentru Aviație și Marină .

Art. 12.Judecătorii trebuie să fie cel puțin egali în grad cu inculpatul.

Art. 19. Poate face parte dintr-un tribunal militar doar cetățean român,
cu cel puțin 25 ani împliniți.

art. 22. Jurământul magistraților militari :

" *Jur de a fi credincios Regelui și Constituției țării mele,
de a aplica legile și de a îndeplini funcțiunea mea , fără ură și fără părtinire .
Așa să-mi ajute Dumnezeu "*

Erau prevăzute instanțe speciale, separate , pentru Aviație și Marină .

Erau capitole diferite pentru instanțele militare , în timp de război.

16.) Pr.lege Prelungirea stării de asediu (16 mart.- 16 sept) ,Senat, 12,13 mart. '37

Aurelian Benteiu(subsecretar de Stat, justiție) **I. Damian** (raportor)

a.) **Vasile-Rădulescu -Mehedinți** (PNȚ) b.) **Iosif Jumanca** (PSD)

c.) **DRloanițescu** (Fr.Rom.) d.) **N.Iorga** (PND)

(D.S., MO 43, șed. de vineri, 12 mart.'37, p. 2466 - 2479)

Doc.integral - fișier Index legislativ.

[LD : legea a stărnit discuții agitate și în Adunare Deputaților. Am ales totuși dezbaterile de la Senat , în speranța ca în matural -corp , voi afla o atmosferă mai responsabilă , și pentru că mulți dintre senatorii acestei legislaturi , fuseseră guvernanți sau deputați în legislaturile trecute]

▣ Legea

(p. 2466)

Art. I . Starea de asediu , prelungită în virtutea Legii publicată în Monitorul Oficial nr.62 bis din 14 martie 1936 , urmând a expira la 16 martie 1937 , **se prelungeste din nou** pentru **localitățile și teritoriile asupra cărora ea a fost instituită** , până la 16 septembrie 1937 , și **cu dreptul pentru guvern de a o prelungi** , la nevoie , pentru o durată de încă 6 luni , în condițiile legale azi în vigoare , cu adăugirile și precizările ce urmează :

Art. II .

a) Cad în competențele instanțelor militare **crimele și delictele prevăzute în art.** [.....] din **Codul penal** Regele Carol al II-lea ;

b.) Cad de asemenea în competența instanțelor militare **infracțiunile prevăzute în art.** [.....]

c) Cad de asemenea în competența instanțelor militare **infracțiunile prevăzute în art** [.....]

d.) Instanțele militare sunt de asemenea singure competente a judeca infracțiunile prevăzute în **legea pentru reprimarea unor infracțiuni contra liniștei publice** , și în **legea pentru apărarea ordinii în Stat** . [-----]

[**90-125 infracțiuni** din codul penal, **trec în judecata instanțelor militare...**]

16.a)Vasile Rădulescu -Mehedinți (PNȚ) , 12 mart.'37

(p. 2471-2473) / 12 mart.'37

▣ Starea de asediu .

[LD:atenție! am dat citatul la Parlament]

" D-le președinte , d-lor senator , **va trebui să examinez** în câteava cuvinte și în mod sumar , **cauzele care au creat situațiunea de astăzi** și să mă ocup și de **răspunderea pe care o aveau partidele politice** pentru această situație.

În al doilea rând , **va trebui să vedem** dacă situațiunea aceasta este atât de gravă încât **să necesite prelungirea stării de asediu.**

Voi mai arăta apoi care vor fi **consecințele aplicării actualei legi de prelungire** a stării de asediu , **într-o formă mai grea decât altădată** ;adică , care va fi greutatea aplicării , din cauza **grabei cu care a fost alcătuit acest proiect de lege** .

În urma acestei analize , **voi arăta ce cred eu** că trebuie să facă guvernul liberal azi , privitor la această **problemă constituțională** - pentru că starea de asediu este într-adevăr o problemă constituțională.

-1864.Prima lege a stării de asediu

[-----] nu trebuie uitat că , de la 1864 , când **există data primei legi de stare de asediu** , această **stare excepțională nu s-a aplicat decât în timpul mișcărilor țărănești** de la 1907 ,și în **timpul războiului** ,de atunci n-a mai fost aplicată ,**decât în timpul din urmă** , când , într-adevăr , **s-a permanentizat** .[-----]

Vasile Rădulescu -Mehedinți (PNȚ)

-mart.'33.Starea de asediu (gouv.PNȚ- Vaida)

" Reamintesc în mod cronologic că , atunci când Partidul liberal a venit la putere ,nu exista stare de asediu .Este adevărat că ,în 1933, în urma unor mișcări de la atelierele Căilor ferate , mișcări pe care le cunoaștem cu toții , **s-a aplicat starea de asediu cu foarte mare timiditate** .

-Iorga : Când ?

-VRM: Legea stării de asediu s-a aplicat în 1933, începând din martie, timp de 6 luni.

-Iorga : Cine era la guvern ?

-VRM : DI Vaida .

-M.Negură : Național-Țărăniștii .

-VRM : **Da, eu n-am venit aici ca să falsific adevărul istoric** .

[-----]

Vasile Rădulescu -Mehedinți (PNȚ)/ 12 mart.'37

-Dec.'33.Starea de asediu (Guv.PNL -IGDuca

...Dizolvarea G de F

" Când a venit la putere Partidul Liberal , **a găsit în țară o stare normală constituțională** , dar a luat **o măsură** , care este **sursa adevărată a actualei stări de lucruri** .

În decembrie 1933, în ajunul alegerilor , guvernul liberal a găsit de cuviință să **dizolve o grupare politică** și aceasta a fost sămânța de anarhie aruncată , care a dat roadele cunoscute

Căci nu era permis ca guvernului liberal ,fără un text de lege , să dizolve o grupare politică în timpul alegerilor , pe motivul că ar putea avea mulți **aleși în Parlament** .

Nu era nici un pericol pentru România dacă gruparea " Gărzii de Fier" ,

ar fi avut în Parlament câțiva reprezentanți . Ar fi fost mai bine ca dânșii să fie aici, decât să se creeze , prin dizolvare, starea de lucruri ale cărei efecte le resimțim și astăzi .

-Iorga : Eu știu că pe vremea mea **a fost dizolvată Garda de Fier** .

Ne-am judecat acolo, la Ministerul de Justiție , înaintea magistraților ,

și acolo s-a hotărât dizolvarea . Dacă nu exista, ce ați dizolvat ? Lămuriti .[-----]

[LD : 13 nov.2003 . Oare de ce dădeau legi care nu se respectau ?

Nu este prima oară când mă duce gândul că în România, Justiția a fost în mare suferință , și că așa-zisa a III-a putere în Stat... de fapt nu păzea aplicarea legilor

ci... era stat în stat .Pentru ca altfel ... sunt absurde următoarele dialoguri ....]

Aduc și în acest caz un doc. din urmă , de pe vremea guv.PNȚ]

-febr.'33 Ordonanța pentru aplicarea stării de asediu

("Adevărul" din 7 febr.'33)

*Fiind însărcinați cu aducerea la îndeplinirea înaltului **Decret Regal 201** prin care s-a declarat starea de asediu ,în baza legii ptr.autorizarea stării de asediu*

(4 febr.1933) ordonăm următoarele: [-----]

Art.4.Pot purta uniforme doar membrii instituțiilor de stat autorizate,

Purtarea de alte uniforme neautorizate este interzisă.

Art.5.Interzicerea purtării de embleme sau insigne neautorizate .

Vasile Rădulescu -Mehedinți (PNȚ)/ 12 mart.'37

#Măsurile legislative recente

#Competințe prea mari instanțelor militare

" Dar d-lor, vreau să stabilesc cui se datorește această înrăutățire a situației , pentru că e bine să se știe cine poartă răspunderea celor ce se petrec azi.

Azi venit astăzi cu **legea contra purtării uniformelor**, introdusă în **legea stării de asediu** .

Dar, vă amintesc că la 12 mai 1933 s-a votat [guv.PNT] **Legea pentru reprimarea unor noi infracțiuni contra liniștii publice** ,care la art. 27 spune :< **Purtarea în public de embleme nepermise ,se va pedepsi cu închisoare corecțională de la 15 zile până la 3 luni , iar uniforma sau emblema va fi imediat confiscată de către agenții forței publice .>**

Mi-aduc aminte că dl ministru de Justiție s-a plâns în fața Parlamentului că **n-a avut concursul puterii judecătorești** și că **acei studenți** , care purtau uniforme ,**au fost puși în libertate** .

Întreb pe dl ministru de justiție .a aplicat vreodată această dispozițiune care spune : < **uniforma sau emblema va fi imediat confiscată de către agenții forței publice** > ?[-----]

16.b.) **Iosif Jumanca*** (PSD) / 12 mart.'3

(p. 2473- 2474)

▣Apărarea regimului democratic constituțional intern

[LD:atenție ! am dat citatul la Parlament]

"D-le președinte, d-lor senatori, față de proiectul de lege pentru **prelungirea stări de asediu**, vă rog să-mi permiteți să fac mai întâi câteva considerații principale.

"Partidul Social -Democrat admite, și consideră chiar necesar,ca regimul democratic să recurgă și la măsurile excepționale , împotriva tuturor acelor care tind spre a-l desființa.

"Azi se dă o luptă între două ideologii potrivnice , luptă care trece peste granițele țărilor :între **ideologia democratică pacifistă** și **ideologia dictatorială revizionistă** .

De rezultatul acestei lupte **depinde existența însăși a Statelor** _ care au la baza lor democrație și care , ca România,s-au născut din principiul emanante democratic al autodeterminării.

" De aici rezultă că **România are nu numai dreptul , dar și datoria ,să se apere ,iar Guvernul este dator să ia cele mai potrivite măsuri** ,pentru a pune la adăpostul oricărei surprize ,atât regimul constituțional intern,cât și politica externă a țării, care nu poate fi decât o alianță strânsă cu toate Statele democratice și doritoare de pace ,credincioase principiilor și acțiunii Societății Națiunilor." [-----]

Jumanca / 12 mart.'37

▣PSD respinge legea

...Măsuri excepționale contra curentelor democratice !

...Tolerarea anarhiei de "dreapta "

" D-le președinte,d-lor senatori, în lumina acestor considerații , noi nu am avea nimic de zis împotriva unor măsuri excepționale ,

dacă ele ar servi **într-adevăr și exclusiv** pentru combaterea tendințelor care urmăresc în această țară **scopuri anarhice și dictatoriale.**

"Din experiența de peste trei ani ai regimului actual,

s-a desprins însă **regretabila constatare că măsurile excepționale n-au fost aplicate în trecut**

decât curentelor democratice și mișcării muncitorești ,

deși acestea au dat totdeauna dovadă de loialitate față de Stat

și de respect al regimului constituțional democratic . [-----]

////////////////////////////////////

16.c.)**DR Ioanițescu** (Frontul Românesc -Vaida),12 mart.'37

(p.2477- 2478)

▪Starea de asediu

#Dificultăți juridice

"D-lor colegi, de obicei, un proiect pentru înființarea sau prelungirea stării de asediu ,
se judecă mai mult în politic decât în juridic.

Or, proiectul de față , **dă naștere la atâtea dificultăți din p.d.v. juridic**, încât , d-le ministru, dacă nu
veți lua toate măsurile ca să restrângeți aplicabilitatea textului , **veți muta toate delictele de la
tribunalul corecțional ,la instanțele militare .** [-----]

...suspendarea codului penal !

" Mie mi se pare că **această procedură este prea gravă ,că ea duce la modificarea
codului penal, și chiar la suspendarea codului penal .**

Mă cunoașteți și știți dorința mea de a-mi face datoria . Eu nu mă sui la tribună din dorința
de a fi ostil, și nici cu sentimentul de dușmănie.

...o monstruozitate juridică !

[LD:Atenție! Am dat citatul la Parlament]

Am venit la banca ministerială și am spus :

mi se pare că din p.d.v. juridic , ce faceți aici este o monstruozitate .Vă rog să-mi dați
explicațiile necesare .**Dvs desființați instanțele de drept comun și treceți o imensitate de
delicte la instanțele militare .**Cum veți putea să faceți acest lucru ?

Cum credeți că o să puteți face față la acest toptan de dosare ?

D-le ministru, **sunteți unul din practicienii care stau în tribunal.**De aceea mi-am exprimat
părerea că **nu este operă de jurist acest decret .**

Puteați să-l prelungiți tale-quala așa cum l-ați moștenit la 1933, iar **nu să veniți să adăugați cele
90 de delicte din codul penal ...**

-Laurențiu Oanea :129 !

-DRIoanițescu : Dl Oanea găsește mai multe ; **129 delicte !** D-le ministru, eu cred că și din p.d.v.
politic și din p.d.v juridic, este bine **să nu se întindă coarda prea mult cu regimul excepțional .**

16.d.)Nicolae Iorga(PD),12 mart.'37

(2478-2479) / 12 mart.'37

[LD:poftim de te pronunță între argumentarea lui DRIoanițescu și a lui Nicolae Iorga !

Aceeași realitate .Aceeași lege .Unul considerând-o o "**monstruozitate**" , altul o "**binevenită
măsură**" "Unul vorbind de atentat asupra "**libertăților democratice**" ,altul etichetându-le drept
"anarhie" Unul **admonestând guvernul** pentru gravitatea măsurii, celălalt **încurajându-l să fie
ferm în restabilirea ordinii .]**

▪Ordinea publică - răspunderea guvernului

" D-le președinte, d-lor senatori, **guvernul și-a luat o însărcinare** ; în forma aceasta remaniată , și-
a luat însărcinarea de a face ordine în țară .Acesta este scopul celei din urmă schimbări din
minister și acesta este sensul cuvintelor care s-au rostit El întrebuițează metoda sa pentru a
face ordine în țară și își ia răspunderea întreață a măsurilor la care s-a oprit .

[----- **guvernarea Iorga** -----**asasinarea lui Duca** -----**Cenzura** -----]

Nicolae Iorga / 12 mart.'37

#Cenzura?!

" Ați introdus cenzura .Ce face cenzura ? **Nici nu știu măcar agenții cenzurii ce trebuie să
suprime.**Li se pare că dacă este cenzură , trebuie să primească **o anumită direcțiune** , care
variază de la o zi la alata , și de la un om la altul !

" Nu este permis să se offenseze Coroana .

Ei bine, în foaia d-lui Maniu "România Jună" , Regele a fost insultat sub diferite forme : și un
imbecil ar fi descoperit ce ascund.

" Nu trebuie tolerate atacuri împotriva aliaților .

Atacuri împotriva aliaților apar zilnic , în special în presa germană din Ardeal, Franța a fost atăcată timp de 4 ani de zile.

" Nu e permis să se răspândească știri false .

S-au răspândit știri false ,cu toate acestea de cine a vrut și cu anumite scopuri ,care au și fost atinse.

" Nu este permis să se excite la uciderea unui om sau la suprimarea unei clase sau categorii sociale .

Aceasta s-a făcut neconținut .[-----]

Nicolae Iorga / 12 mart.'37

#Starea de asediu

...vremea lui Cuza Vodă

" În ceea ce privește starea de asediu , v-am spus de atâtea ori,că **noi glumim de atâtea ani de zile cu starea de asediu a lui Cuza Vodă .** Pe vremea aceea , însă , era o voință , și lângă voința aceasta ,erau alte voințe gata să intre în acțiune oricând."Starea de asediu a lui Cuza Vodă era venită după manifestarea de stradă pusă la cale, nu vă supărați, de membrii Partidului Liberal , care nu-l sufereau pe domnitorul Cuza pentru motive de ideologie și interese de partid.

Pe vremea aceea, Mircea Mălăeru , pus la cale de partidul de opoziție, **a vrut să dea foc țării și a venit la București ;** Este cea dinâi încercare de a lua Capitala României cu asalt .

Dar Cuza Vodă a putut să ierte pe vinovați și să-i scoată din închisoare pe acei care au fost bănuți. Pentru ce ? Pentru că se știa că pe vremea aceea, **starea de asediu înseamnă**

- nu știu dacă dvs v-ați gândit deseori la acest lucru - că **dacă cineva iese înarmat în stradă și încearcă un atentat ,este pus la zid și împușcat !**

Aceasta înseamnă starea de asediu . (aplauze)

Și când știe cineva că pentru aceasta poate să nu mai vadă a doua zi lumina zilei, **o societate întregă se liniștește . "**

Acum ?Ce fel de stare de asediu ?

...Aceasta este anarhie !

[LD:Atenție :următoarele citate le-am dat la Parlament]

"Ce fel de **stare de asediu** este aceasta ,când cine a vrut **s-a adunat** , cine a vrut să vorbească,**a vorbit tot ce a vrut**,și ziarele erau pline a doua zi de toate cuvintele **de atătare pronunțată**, au fost **congrese** care nu însemnau decât **luarea cu asalt a Bucureștiului de un partid ;cu tribune așezate în mijlocul orașului , cu lume cu steaguri, cu anumite uniforme, cu declarații că cine este acolo , este totul**, și partidul care guvernează .

Că totul este rău în afară de voința partidului aceluia.

Aceasta este anarhie ! " [-----] eu văd în legea aceasta **dorința sinceră și hotărâtă de a păstra ordinea**.Dvs sunteți datori Regelui, țării și viitorului guvern ,**sunteți datori să mențineți ordinea aceasta cu orice preț și cu orice risc.**"[-----]

Nicolae Iorga / 12 mart.'37

#Instanțele judecătorești -duplicare

"Și atunci dvs, care **știți cum achită judecătorii și jurații** , și câte **crime politice au fost amnestiate** de jurați (vii aplauze) ; dvs știți că astăzi se arestează turburătorii și mâine se pun în libertate ,pe baza nu știu cărui articol din nu știu care cod,

ați socotit că este necesar să veniți cu aceste măsuri .

"Căci altminteri ce mai rămâne ?Când administrația nu lucrează , când justiția nu condamnă, rămâne un lucru :

...Armata -incoruptibilă

armata, armata care s-a păstrat curată , în mijlocul căreia n-au pătruns luptele de partid (vii

aplauze , îndelung repetate) și care nu consimte în nici un chip să tolereze dezordinea care prețete războiul civil. " (aplauze puternice) [-----]

...Să se meargă până la capăt !

[LD: cu astfel de cuvinte severe și-a atras lorga înscrierea pe listele negre ale G de F !
Și eu mă încred în bunul simț , în respectul de ordine al acestei admirabile armate și în puterea acestei legi , eu cer să meargă până la capăt , pentru a suprima ceea ce de atâția ani turbură bunul mers al acestui popor."

(aplauze puternice , îndelung repetate)
Prelungire Starea de asediu / 12 mart.'37

17.Legi și decrete legi, ses.a IV-a , '36-'37

-Lege / modificare ,revenire ? / **Legea minelor**, 24 mart. 1937
(C.Hamangiu, *Codul general al României* vol. XXV , partea I-a, p. 614- 709)
-Lege:unificarea și simplificarea măsurilor financiare excepționale , 10 mai.'37
(C.Hamangiu, *Codul general al României* vol. XXV, partea a II-a , p. 1903)
-Lege / modificări / **Controlul și reglementarea cartelurilor** , 10 mai 1937
-Decret -lege pentru înființarea **Straja Țării** , 8 oct.'37
(Hamangiu , vol. XXV , partea a II-a , p. 1903)

Guvern Goga 28 dec.'37 - 9 febr.'38
-----

1)Decretele de revizuire a cetățeniei

▣ **Jurnalul Consil de Miniștri**,4 ian.'38

ziarele **Adevărul,Dimineața și Lupta** au fost suprimate.

Au mai fost suspendate ziarele evreești din Iași : **Lumea, Noutatea,Ziua** .

("Țara noastră " ,5 ian.'38 /preluat de "Universul" , 5 ian.'38)

(AIC, Casa Regală, Carol II, dosar 31 / 1938 , f. 10 , 11, 86)

-6 ian.'38.Goga a primit pe reprezentanții evreimii [sioniste]căroră le promite **menținerea ordinii și interzicerea exceselor antisemite** .Este hotărât să facă dreptate , **nu să persecute** .

Ziarele evreești suspendate vor reapare .

("Țara noastră " ,5 ian.'38 /preluat de "Universul" , 5 ian.'38)

▣ **Decretul -lege nr. 169,revizuirea cetățeniilor**,22 ian.'38

(MO nr. 18, 22 ian.'38) **Ministrul Justiției, V.Rădulescu -Mehedinți** (PNȚ)

Decretul-lege prevăzuse două categorii de revizuirii :

1) Revizuirea înscrișilor în **listele de naționalități** în provinciile alipite ;

2) Revizuirea celor înscriși în **registrele de acordare a drepturilor cetățenești** .

(cf. Decret-lege nr. 2085 / 1919 ,din Vechiul Regat)

(Arh. MA E , fond Conferința Păcii, Problema evreească , f. 78- 81)